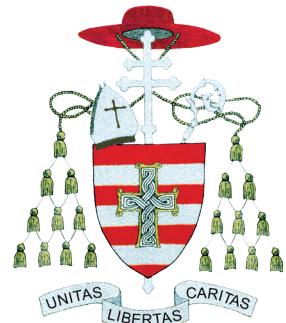

VJESNIK ZADARSKE NADBISKUPIJE

Broj: 1-2/2017. SIJEČANJ / VELJAČA

VJESNIK ZADARSKE NADBISKUPIJE

Izdaje: Nadbiskupski ordinarijat, Jurja Biankinija 2, 23000 Zadar
tel: 023/208-650; faks: 208-640;

e-mail: izdavstvo@zadarskanadbiskupija.hr

Odgovara: Mons. Želimir Puljić, nadbiskup zadarski

Uredništvo: Don Josip Lenkić, don Šimun Šindija, don Roland Jelić, Ines Grbić, prof

Fotografije: Ines Grbić; Računalni slog: don Šimun Šindija

Tisak: IT CENTAR - BIOGRAD

Slika na naslovnoj stranici: Četri zadaarske crkve: katedrala sv. Stošije, crkva sv. Krševana, crkva sv. Šime i crkva sv. Marije

PROSLAVA SVETKOVINE SV. STOŠIJE 15. SIJEČNJA 2017.

Korizma vrijeme obnove i „duhovnoga boja“

1. Pokorničkim obredom pepeljenja započela je korizmu, vrijeme duhovne obnove i priprave za Kristovo Uskrsnuće. Popratnim riječima iz obreda: „Obrati se i vjeruj evanđelju“, ili „Sjeti se, čovječe da si prah i u prah ćeš se vratiti“ liturgija nas podsjeća na ono bitno. Ako smo se svojim ponašanjem udaljili od vjere, Boga i Crkve, obrati se i vjeruj. Vjeruj evanđelju koje je radosna vijest tvoga spasenja. Vjeruj Bogu koji te po krštenju učinio svojim odabranim djetetom. Vjeruj i vjera će te spasiti. Drugim pak obrednim izrazom, „sjeti se čovječe da si prah“, obuzdava se naša oholost srca i pameti. A podsjeća nas na činjenicu kako je život kratak i prolazan. Potrebno je, dakle, obraćati se i Bogu približiti.

Tijekom 40 korizmenih dana mi ćemo se truditi biti više sabrani i slušati Božji glas kako bismo pobijedili napasti Zloga. Zbog toga je vrijeme korizme vrijeme „duhovnoga boja“ i borbe u kojoj se koristimo oružjem vjere, molitve, posta i pokore. Ovo sveto vrijeme čini nas sposobnima gledati zlu u lice i biti raspoložen za borbu koja nas čeka; ne samo protiv učinaka koje to zlo proizvodi, nego i protiv njegovih uzroka; sve do onoga posljednjega uzroka kojeg evanđelje naziva „ocem laži, napasnikom i zavodnikom ljudskog roda od početka“, koji je i Sina Božjega iskušavao u pustinji, kako ćemo slušati u slijedeću, prvu korizmenu nedjelju.

2. Gledati zlu i svemu onomu što ne valja u lice, te biti raspoložen za okršaj i borbu s njime, ne znači prebacivati problem zla na druge, na susjeda, na društvo, ili ne daj Bože na Boga. To su činili fašisti kad su za zlo u svijetu okrivili Židove, Cigane i sve druge nearijevce; ili pak komunisti kojima su smetali svi koji u Boga vjeruju pa su ih 'oslobađali' od njihovih tvornica i oranica, imanja i života njihovih kako bi bez njih stvarali „raj na zemlji“. A o kakvom se raju radilo najbolje nam mogu posvjedočiti oni koji su iskusili posljedice takve borbe protiv „drugih i drugačiji“.

Borba, na koju nas Krist poziva svake korizme, nije uperena protiv drugih. Ona nas potiče otkrivati i prepoznavati vlastitu odgovornost za zlo koje vlada u svijetu. I poziva u poniznosti i povjerenju preuzeti svjesno dio odgovornosti. Ući u korizmu obredom pepeljanja znači obnoviti osobno odluku da ćemo se zajedno s Kristom suočiti sa zlom. Pobožnost križnoga puta, koji rado obavljamo u korizmi, put je koji nas vodi do pobjede. One prave. Ne nad drugima, nego nad sobom. A do nje se stiže putem ljubavi kojom nadvladavamo mržnju; preko darivanja i dijeljenja dobara koje u nama svladava prirodene porive sebičnosti.

3. Do prave duhovne pobjede dolazi se i širenjem ozračja mira, dobrote i tolerancije, a ne vrijedanjem, nasiljem i ponižavanjem drugih. Korizma je tako izvrsna prigoda za snažan pedagoški, ljudski, asketski i duhovni napredak i rast u Gospodinu. U korizmenom vremenu Crkva nam stavlja na srce konkretne aktivnosti koje smo pozvani činiti tijekom ovog vremena duhovne obnove: to su molitva, post i dobra djela koja zovemo milostinjom. Korizma je novi početak, veli papa Franjo, „koji vodi k sigurnom cilju: Kristovoj uskrsnoj pobjedi nad smrću. Ona je pogodno vrijeme za jačanje duhovnog života sredstvima koje nam Crkva pruža postom, molitvom i milostinjom“. A to onda pomaže vjernicima „otvoriti vrata svima onima koji su u potrebi i prepoznavati u njima Kristovo lice“ (Papa Franjo, Poruka za korizmu 2017.).

Dva su liturgijska razdoblja crkvene godine slična po odjeći i intonaciji poziva na obraćenje. To su vrijeme došašća i vrijeme korizme. I dok vrijeme pred Božić nazivamo 'došašćem', jer 'ocenejemo Onoga koji ima doći', vrijeme koje danas započinje i traje 40 dana zovemo korizmom.

U tom vremenu Crkva poziva vjernike neka tijekom duhovne obnove čine određene konkretnе aktivnosti. Neka se popravljaju i pripravljaju put Gospodinu:

- „Krivudavi putovi našega neispravnog kršćanskog hoda neka se ispravljaju;
- doline očaja i razočaranosti neka se popunjavaju vjerom u Gospodina;
- a bregovi oholosti neka se sravne činima naše poniznosti“ (usp. Lk 3,5-6).

Korizma nam dakle pomaže da se popravljamo i duhovno očvrsnemo. Ona nas poziva i potiče „krenuti u duhovni boj“ protiv zlu koje je u nama i oko nas. Neka nas i ovaj simbolični obred posipanja pepelom učini raspoloživim za molitvu, post i dobra djela kako bismo uskrsne blagdane proslavili obnovljenim i osnaženim duhom. Amen.

Mons. Želimir Puljić, nadbiskup

Zadar, 1. ožujka 2017.

SVETA STOLICA

Poruka pape Franje za korizmu 2017.

Draga braćo i sestre, korizma je novi početak, put koji vodi ka sigurnom cilju: Uskrsu, Kristovoj pobjedi nad smrću. To nas vrijeme uvijek snažno poziva na obraćenje. Kršćanin je pozvan vratiti se Bogu „svim srcem” (Jl 2, 12), ne zadovoljavati se osrednjošću već rasti u prijateljstvu s Gospodinom. Isus je vjerni prijatelj koji nas nikada ne napušta, jer i kada smo u grijehu on strpljivo čeka da mu se vratimo i tim strpljivim čekanjem pokazuje svoju spremnost na oprštanje (usp. Homilija na misi, 8. siječnja 2016.). Korizma je pogodno vrijeme za jačanje duhovnog života sredstvima posvećenja koje nam Crkva pruža: postom, molitvom i milostinjom. U korijenu svega toga je Božja riječ, koju smo u ovom vremenu pozvani slušati i nad njom revnije meditirati. Želim se ovdje na poseban način zadržati na prispopobi o bogatašu i siromašnom Lazaru (usp. Lk 16, 19-31). Neka nam bude nadahnuc̄e taj tako značajan tekst, koji nam pomaže razumjeti što nam je potrebno da bismo postigli pravu sreću i vječni život.

1. Druga osoba je dar

Na početku prispopobe predstavljena su dva glavna lika s time što je siromah detaljnije opisan: on se nalazi u očajnom stanju, nema čak snage ni ustati, leži pred bogataševim vratima i hrani se mrvama koje padaju s njegova stola, cijelo tijelo mu je posuto ranama koje psi dolaze lizati (usp. rr. 20-21). Mračna je to slika; prikazuje ponižena čovjeka koji je zapao u veliku bijedu.

Dodatnu crtlu dramatičnosti toj slici daje siromahovo ime: zove se Lazar, ime bremenito obećanjem, koje doslovno znači „Bog pomaže”. Stoga taj lik nije anoniman, njegove su osobine jasno opisane i predstavljen je kao pojedinac s vlastitom osobnom poviješću. Dok je za bogataša praktički nevidljiv, za nas je netko koga dobro poznajemo. Postaje jedno lice i, kao takav, dar, neprocjenjivo bogatstvo, biće koje je Bog htio, koje voli i kojem se spominje, premda je konkretno stanje u kojem se nalazi stanje odbačenog čovjeka (usp. Homilija na misi, 8. siječnja 2016.). Lazar nas uči da je druga osoba dar. Ispравan odnos s osobama sastoji se u tome da prepoznamo sa zahvalnošću njihovu vrijednost. I siromah na bogataševim vratima nije neugodna smetnja, već poziv na obraćenje i promjenu života. Ta nas prispopoba ponajprije poziva da otvorimo vrata svoga srca drugome, jer svaka osoba je dar, bilo da je to naš susjed ili pak nepoznati siromah. Korizma je pogodno vrijeme da otvorimo vrata svakoj osobi u potrebi i prepoznamo u njemu ili njoj Kristovo lice. Svaki od nas susreće takve ljude u svom svakodnevnom životu. Svaki život koji susrećemo je dar koji zaslužuje prihvatanje, poštivanje i ljubav. Božja nam riječ pomaže otvoriti oči da prihvativimo i ljubimo život, prije svega kad je ovaj slab i ranjiv. A da bismo to mogli nužno je uzeti ozbiljno i ono što nam Evandelje kazuje o bogatašu.

2. Grijeh nas zasljepljuje

Prispopoba je bespoštedna u opisivanju proturječnosti u kojima se nalazi bogataš (usp. r. 19). Taj lik, za razliku od Lazara, je bezimen; za njega se jednostavno kaže da je „bogataš”. Izobilje u kojem živi ogleda se u pretjeranoj raskošnoj odjeći koju nosi. Grimiz je naime bio vrlo cijenjen, čak više od srebra i zlata, i zato je bio pridržan božanstvima (usp. Jr 10, 9) i kraljevima (usp. Suci 8, 26), dok je tanani lan davao pojedincu gotovo svet značaj. Taj se čovjek dakle volio razmetati svojim bogatstvom i običavao je to činiti svakodnevno: „Danomice se sjajno gostio” (r. 19). U njemu vidimo dramatičan odraz izopačenosti grijehom, koja poznaje tri susljedna stupnja: ljubav prema novcu, ispraznost i oholost (usp. Homilija na misi, 20. rujna 2013.).

Apostol Pavao kaže da „korijen svih zala jest srebroljublje” (1 Tim 6, 10). To je glavni uzrok korupcije i izvor zavisti, svađa i sumnjičenja. To može ići tako daleko da novac zavlada nama, čak dotle da postane tiranijski idol (usp. apost. pob. Evangelii gaudium, 55). Namjesto da bude

sredstvo kojim se služimo u činjenju dobra i iskazivanju solidarnosti drugima, novac može nas i čitav svijet podjarmiti egoističnoj logici koja ne ostavlja prostora ljubavi i predstavlja prepreku miru. U prisopodobi se zatim pokazuje da gramzivost bogataša čini ispraznim. Njegova osobnost nalazi izraz u vanjštini, u pokazivanju drugima što si može priuštiti. Ali ta vanjština pokriva unutarnje lice. Njegov je život talac vanjskog izgleda, tog najpovršnjeg i najprolaznijeg aspekta postojanja (usp. isto, 62). Najniži stupanj tog moralnog srozavanja je oholost. Bogataš se odijeva poput kralja i ponaša se poput božanstva, zaboravljujući da je obični smrtnik. Za čovjeka iskvana ljubavlju prema bogatstvima ne postoji ništa drugo osim njega samog i zbog toga osobe koje ga okružuju ostaju izvan njegova vidokruga. Plod navezanosti na novac je dakle neka vrsta zaslijepljenosti; bogataš ne vidi čovjeka koji gladan, izranjen, ponižen leži do njegovih vrata. Promatraljujući taj lik, može se razumjeti zašto se u Evandelju tako jasno osuđuje ljubav prema novcu: „Nitko ne može služiti dvojici gospodara. Ili će jednoga mrziti, a drugoga ljubiti; ili će uz jednoga prijateljati, a drugoga prezirati. Ne možete služiti Bogu i bogatstvu” (Mt 6, 24).

3. Riječ je dar

Evandelje o bogatašu i siromašnom Lazaru pomaže nam dobro se pripraviti za Uskrs koji se bliži. Liturgija Pepelnice poziva nas iskusiti nešto slično onom što bogataš doživljava na tako dramatičan način. Svećenik, dok nas posipa pepelom, ponavlja riječi: „Sjeti se da si prah i da ćeš se u prah pretvoriti”. I bogataš i siromah umiru i glavni dio prisopodobe se odvija na drugome svijetu. Dvojica likova iznenada otkrivaju da „ništa nismo donijeli na svijet te iz njega ništa ni iznijeti ne možemo” (1 Tim 6, 7). Mi također možemo vidjeti što se događa na drugome svijetu gdje bogataš vodi poduzi dijalog s Abrahamom, kojeg naziva „ocem” (Lk 16, 24.27), pokazujući time da pripada Božjem narodu. Ta pojedinost čini njegov život još kontradiktornijim, jer do toga trenutka nije uopće bilo govora o njegovu odnosu s Bogom. Naime, u njegovu životu nije bilo mesta za Boga. Jedini njegov bog bio je on sam. Tek usred muka na drugome svijetu bogataš prepoznaje Lazara. Želi da mu siromah ublaži patnje s malo vode. To što on traži od Lazara slično je onome što je bogataš mogao za života činiti a nije nikada učinio. Abraham mu, ipak, objašnjava: „Sinko! Sjeti se da si za života primio dobra svoja, a tako i Lazar zla. Sada se on ovdje tješi, a ti se mučiš” (r. 25). Na onome svijetu se uspostavlja stanovita pravednost i ravnoteža između zala doživljenih za života i dobra na drugome svijetu. Prispodoba se nastavlja i dalje kako bi pružila poruku kršćanima. Naime, bogataš koji još ima žive braće na zemlji, moli Abrahama da im pošalje Lazara da ih opomene; ali Abraham odgovara: „Imaju Mojsija i Proroke! Njih neka poslušaju!” (r. 29). A na bogataševo protivljenje domeće: „Ako ne slušaju Mojsija i Prorokâ, neće povjerovati sve da i od mrtvih tko ustane” (r. 31) Tako na vidjelo izlazi pravi bogatašev problem: korijen njegovih zala je u tome što nije slušao Božju riječ. To ga je dovelo do toga da nije više ljubio Boga te dakle da je prezreo bližnjega. Božja riječ je živa i djelotvorna, kadra pobuditi obraćenje u srcima ljudi i iznova upraviti čovjekove korake prema Bogu. Kad zatvaramo srce daru Boga koji govori to ima za posljedicu da na kraju zatvaramo svoje srce daru braće. Draga braćo i sestre, korizma je pogodno vrijeme za obnavljanje susreta s Kristom živim u njegovoj riječi, sakramentima i bližnjemu. Neka nam Gospodin – koji se tijekom četrdeset dana provedenih u pustinji odupro napasnikovim prijevarama – pokaže put kojim nam je ići. Neka nas Duh Sveti povede pravim putom obraćenja da ponovno otkrijemo dar Božje riječi, da budemo očišćeni od grijeha koji nas zasljepljuje i da služimo Kristu prisutnom u braći i sestrama u potrebi. Potičem sve vjernike da izraze tu obnovljenost duha također svojim sudjelovanjem u korizmenim kampanjama koje mnoga crkvena tijela priređuju u raznim dijelovima svijeta s ciljem širenja kulture susreta u jednoj ljudskoj obitelji. Molimo jedni za druge, da, kao dionici Kristove pobjede, znamo otvoriti naša vrata slabom i siromašnom. Tada ćemo moći u punini živjeti i svjedočiti uskrsnu radost.

Iz Vatikana, 18. listopada 2016.

Blagdan svetog Luke evandelistu

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

Poruka Vijeća HBK za život i obitelj u povodu Dana života 2017.

Sestre i braćo u Kristu, poštovani ljudi dobre volje!

Proslava Dana života, prve nedjelje u veljači, uvijek iznova prigoda je za promišljanje o ljepoti dara života, koju ove godine želimo sagledati osobito u njegovoj završnoj etapi. Nakon što smo prošle godine stavili poseban naglasak na demografsku problematiku, kao logičan nastavak za Dan života 2017. godine nametnula nam se tema suočavanja sa stvarnošću starenja, počevši od osobne preko obiteljske i crkvene pa sve do one društvene razine. Prateći demografske pokazatelje i projekcije, ali i uviđajući osobne i obiteljske drame mnogih naših bližnjih starije dobi, pitanje starenja iz godine u godinu neminovno će biti sve aktualnije. Znanstvenici na Zapadu, kojemu i Hrvatska pripada, ovo su stoljeće nazvali stoljećem starenja. Stoga ovom porukom želimo sensibilizirati ponajprije vjernike, ali i sve ljude dobre volje u Hrvatskoj, na potrebu suočavanja sa starenjem, kako bismo starost prepoznali kao priliku za rast.

Osobno suočavanje – prilika za rast u mudrosti i svetosti

Starenje je neizbjegnost redovitoga tijeka ljudskoga života na putu prema prijelazu u vječni život. Htjeli mi to ili ne, i ma koliko je pokušali usporiti, starost će doći. Ovozemaljski je ljudski život krhak i prolazan. Iako se na starost danas ne gleda pozitivno te se starije osobe u utilitarističkom shvaćanju svijeta sve više pokušava prikazati kao teret društva, što za posljedicu ima njihovu marginalizaciju i sve veću isključenost iz društvenih procesa, ne bi nas smjela zahvatiti malodušnost kada zakoračimo u to razdoblje života. Naprotiv! Osobno suočavanje sa starenjem i svime što ono sa sobom prirodno nosi u biološkom i psihološkom smislu nužnost je kojoj treba pristupiti uvažavajući osobito duhovnu dimenziju čovjeka. Sveti papa Ivan Pavao II. u Pismu starijim osobama starost naziva „doba mudrosti”, označavajući je i kao „konačno razdoblje ljudske zrelosti” i „izraz Božjega blagoslova”. Sluga Božji kardinal Franjo Kuharić nazvao ju je „milosnim vremenom” (Veritas, br. 4, travanj 1999.). Papa Franjo ju je, slaveći nedavno svoj osamdeseti rođendan, nazvao „sjedište mudrosti”. Neki starost iz različitih razloga ne će dočekati, ali oni koji njome budu blagoslovljeni pozvani su iskoristiti to milosno vrijeme kako bi rasli u mudrosti i svetosti te mogli imati radosnu i plodnu starost, ispunjenu mirom, vjerom i molitvom.

Suočavanje u kontekstu obitelji – prilika za rast u uvažavanju i ljubavi

Biblija izrijekom poziva na poštivanje starijih. To se ponajprije odnosi na obvezu djece prema roditeljima uobličenu u četvrtoj Božjoj zapovijedi: „Poštuj oca svoga i majku svoju, da imadneš dug život na zemlji koju ti dâ Gospodin, Bog tvoj” (Izl 20, 12). Ne samo da djeca time ispunjavanju svoju dužnost, nego, budući da je to prva zapovijed s obećanjem, njeno poštivanje, „zajedno s duhovnim plodovima, jamči ovozemne plodove mira i blagostanja” (KKC, 2200). Sv. Ivan Pavao II., papa, s pravom je zaključio da bi „najbolje rješenje bilo da starije osobe ostanu sa svojom obitelji, uz jamstvo učinkovite socijalne skrbi za sve veće potrebe koje iziskuje njihova dob ili bolest” (Pismo starijim osobama, br. 13). Uistinu, obitelj, a osobito ona kršćanska, trebala bi biti najbolje mjesto za dostojanstvenu starost njezinih starijih članova, a društvo bi tu njezinu ulogu trebalo primjereno vrjetnovati i jamčiti odgovarajuću socijalnu skrb. Papa Franjo na općoj je audijenciji 4. ožujka 2015. cijelu katehezu posvetio važnosti baka i djedova, osobito istaknuvši njihovu molitvu kao dar i bogatstvo, ali i ono što ih sprječava da im „srce otvrđne u negodovanju i sebičnosti”. Suočavanje sa starenjem u obitelji dragocjena je prilika za rast u uzajamnom uvažavanju i ljubavi svih njezinih članova. Tu se priliku nipošto ne bi smjelo propustiti udaljavanjem starijih iz vlastite životne sredine ili neprimjerenum odnosom prema njima jer su izvor brojnih

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

blagodati, osobito u smislu uloge baka i djedova u životu unučadi.

Suočavanje u kontekstu Crkve – prilika za rast u milosrđu i zajedništvu

Crkva je neumorna u poticanju na skrb o potrebitima, pa tako i o starijim osobama. To čini kroz dokumente učiteljstva te konkretnim zauzimanjem bilo kroz pastoralne strukture, bilo kroz strukture Caritasa. U Hrvatskoj tako djeluju biskupijski domovi za starije i nemoćne svećenike, domovi za starije osobe pod upravom redovničkih zajednica, hospiciji i humanitarne katoličke udruge. Međutim, na tome ne treba stati, nego predano raditi na ispunjavanju želje pape Franje koji bi želio „Crkvu koja izaziva kulturu odbacivanja preobilnom radošću zagrljaja između starijih i mlađih“ (Amoris laetitia, 191), ali i pristupajući osmišljavanju duhovnosti starijih osoba, na što također poziva. Nastavljujući u svom djelovanju prošlogodišnji jubilej, suočavanje sa starenjem u kontekstu Crkve postaje prilika za rast u milosrđu i zajedništvu mlađih i starijih.

Suočavanje u kontekstu društva – prilika za rast u čovječnosti i solidarnosti

Statistički podaci neumoljivo pokazuju stvarnost da je naša populacija sve malobrojnija i sve starija, među ostalim i zato što više ljudi umire nego što ih se rađa. Činjenica da su, prema podacima Ujedinjenih naroda, Hrvati jedna od pet najstarijih populacija u svijetu, oglašava zvono na uzbunu. Nastavak tih trendova vodi, kako zabrinuto tvrde neki od naših poznatih demografa, prema skorom urušavanju cijelog sustava, počevši od zdravstva, obrazovanja, rada i, napisljetku, mirovinskoga sustava. Iz te spoznaje i činjenice proizlazi dužnost svakom čovjeku iskazivati čovječnost i solidarnost radi nas samih, ali i radi budućih naraštaja. Trebamo to činiti na samom početku ljudskoga života, od začeća, ali i u svim etapama života, uključujući i onu posljednju, starost, kojom najčešće završava ljudski život. Trebamo učiniti sve što je u našoj moći da se svaki začeti ljudski život ima priliku roditi, ali i da svaki čovjek može dostojanstveno živjeti. To drugo danas je osobito ugroženo kad je riječ o starijim osobama. Zato nam u odnosu prema starijim osobama valja učiniti odlučne korake kako bi se nadišao pristup osobi obilježen diskriminacijom na temelju dobi. Na tom tragu treba razvijati gerijatriju i gerontologiju, kao i palijativnu skrb, te sprječavati ugrožavanje dostojanstva starijih, diskriminaciju i nasilje nad njima u svim pojavnim oblicima, uključujući i eutanaziju. Starije osobe imaju pravo na dostojanstven život, imaju pravo na život bez diskriminacije i nasilja. Oni su za nas puno učinili, na nama je da im uzvratimo odgovarajućom skrbi. No to nije samo pojedinačna odgovornost, nego i društvena. Osobito ističemo odgovornost države, ali i cjelokupnoga društva, uključujući vjerske zajednice, da se ojačaju (izvan)institucionalni oblici skrbi o starijima, osobito u sredinama koje su zahvaćene jakom depopulacijom i demografskim pražnjnjem.

Braćo i sestre!

Suočavanje sa starenjem te stvaranje uvjeta za dostojanstveno i aktivno starenje, u kontekstu suodgovornosti, zadaća je svih društvenih čimbenika. Pritom treba imati na umu da se, kako je govorio papa u miru Benedikt XVI., „humanost društva mjeri u odnosu prema starijima“ (iz govora Zajednici sv. Egidija 12. 11. 2012.).

Neka nas u ispunjenju te zadaće prati zagovor svetih staraca Šimuna i Ane, koji su u svojoj starosti dočekali ispunjenje svojih snova i nadanja razdragano uzevši u ruke dijete Isusa kada su ga Josip i Marija donijeli na prikazanje u jeruzalemski Hram. Takvo ispunjenje snova i nadanja u prigodi Dana života želimo svim starijim osobama, ali i svima nama koji smo na putu prema toj etapi života. Neka nam je svima blagoslovjen Dan života 2017.!

Zagreb, o blagdanu sv. Andjele Merici, djevice, 27. siječnja 2017.

U ime Vijeća Hrvatske biskupske konferencije za život i obitelj mons. Mate Uzinić, dubrovački biskup i predsjednik Vijeća

Poruka prigodom Dana posvećenog života 2017.

Poštovane redovnice, redovnici i laici posvećeni u svjetu, drage sestre i draga braćo u Kristu!

1. U prošlogodišnjoj Poruci prigodom Dana posvećenog života upozorenje je na riječi iz bule Lice milosrđa, a kojima papa nagovješćuje koji bi trebali biti plodovi Izvanrednog jubileja milosrđa nakon njegova završetka: „Kako samo želim da nadolazeće godine budu prožete milosrđem, da bismo išli ususret svakoj osobi, noseći Božju dobrotu i nježnost! Neka do svih, i vjernika i onih koji su udaljeni od vjere, dopre balzam milosrđa kao znak Božjega kraljevstva, već prisutna među nama!” (Misericordiae vultus, 5). Još je sveti Ivan Pavao II. napisao da je „zadaća posvećenoga života raditi u svim dijelovima zemlje da bi se utvrđilo i proširilo Kristovo kraljevstvo, donoseći poruku Evanđelja posvuda, i u najudaljenije krajeve” (Vita conescrata, 78), a ovo poslanje posvećenoga života ostvaruje se tako što „posvećene osobe, u svom posvećenju i potpunomu predanju, čine vidljivim ljubaznu i spasonosnu nazočnost Krista, Očeva prvosvećenika, odasланог u poslanje” (Vita conescrata, 76). Pozivamo, stoga, sve redovnice, redovnike i laike posvećene u svjetu da najprije žive potpuno predanje Gospodinu kako bi ih on preobrazio i prosvijetlio, da sami prepoznaju njegovu ljubaznu i spasonosnu nazočnost, da tako budu pomazani balzamom milosrđa koji je znak Božjega kraljevstva. Neka iz toga obnovljenog iskustva Božje dobrote i nježnosti proizide svako djelovanje. Upravo su posvećene osobe pozvane svjedočiti prisutnost Božjega kraljevstva i biti njegov djelatan i opipljiv znak u ovome svijetu. Želja nam je da sve posvećene osobe i njihove zajednice budu balzam milosrđa u životima ljudi našega vremena i ovoga prostora.

2. Papa je u buli Lice milosrđa naglasio da su oni do kojih bi trebalo doprijeti svjedočanstvo Božjega milosrđa svi ljudi, i vjernici i oni koji su udaljeni od vjere. U svojoj pobudnici Radost evanđelja pojasnio je kako doprijeti do svake osobe: „Svaki kršćanin i svaka zajednica moraju raspoznati put koji Gospodin pokazuje, ali od svih nas traži se da prihvatimo ovaj poziv: izaći iz vlastite udobnosti i imati hrabrosti poći na sve periferije koje trebaju svjetlo evanđelja” (Evangelii gaudium, 20). Također je potaknuo sve koji svjedoče i navješćuju evanđelje da se usredotoče „na ono bitno, na ono što je ljepše, veće, privlačnije i istodobno nužnije”, jer se na taj način poruka koju prenosimo pojednostavljuje, „ne gubeći zbog toga na svojoj dubini i istinitosti, i tako postaje snažnija i uvjerljivija” (Radost evanđelja, 35). Ovo je poziv svakoj posvećenoj osobi i svakoj zajednici da preispita svoje načine svjedočenja i djelovanja, da vidi nudi li svima, a osobito onima na periferiji, ono što je bitno i je li to svjedočanstvo ljudima doista nešto „ljepše, veće, privlačnije”. Pritom se ne smije zaboraviti da su na periferiji i oni koji su na periferiji vjere. U tu skupinu mogu pripadati osobe koje su poučene u vjeri i izjašnjavaju se vjernicima, no u njihovu životu vjera ne igra odlučujuću ulogu. U tu skupinu mogu pripadati osobe koje vjeruju na neki svoj način koji, možda, u određenim čimbenicima ne odgovara nauku i moralu Crkve. U tu skupinu mogu pripadati i osobe koje se izjašnjavaju kao agnostici i ateisti. Svi su oni na periferiji i svima na jednostavan, razumljiv i privlačan način valja pristupiti i posvjedočiti blizinu Božjega kraljevstva. To je svakako zadatak posvećenih osoba. U tom zadatku čini se da je dobro imati na pameti papine riječi: „Evangelizacijska se zajednica riječima i djelima uključuje u svakodnevni život drugih ljudi, premošćuje udaljenosti, spremna je poniziti se ako je potrebno i prigrluje ljudski život, dotičući Kristovo trpeće tijelo u narodu” (Evangelii gaudium, 24).

3. Ove godine, upravo na Dan posvećenog života, 2. veljače, obilježit ćemo i sedamdesetu obljetnicu apostolske konstitucije pape Pija XII. Provida Mater Ecclesia, o posvećenom životu u svijetu, kojom je ovaj tada relativno novi oblik posvećenog života dobio i svoje zakonodavstvo. Ondje papa kaže da svjetovni instituti mogu kršćanski obnavljati različite čimbenike društva „bliskim i svakodnevnim dodirom života savršeno i potpuno posvećena savršenstvu” (Provida Mater Ecclesia, 10). Neka ova obljetnica bude poticaj i svim u svijetu posvećenim osobama da

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

još odgovornije žive svoje posvećenje kako bi po njima Bog mogao preobraziti i društvo. U tome bi mogli pomoći i plodovi Prvoga susreta Svjetovnih instituta Hrvatske koji je održan u Zagrebu 22. lipnja 2016. Na tom susretu postalo je vidljivo veliko bogatstvo ovoga oblika života koji se živi u jednostavnosti svakodnevice.

4. Na kraju Izvanrednog jubileja milosrđa papa Franjo uputio je Crkvi apostolsko pismo Milosrđe i bijeda kojim je htio naznačiti i put kojim bi trebalo krenuti ubuduće. U njemu je naglasio da milosrđe ne može biti nešto usputno u životu Crkve, „nego predstavlja samu njezinu bit koja duboku istinu evanđelja čini jasnom i opipljivom”, te dodao: „Sve se otkriva u milosrđu; sve se rješava u milosrdnoj Očevoj ljubavi” (Misericordia et misera, 1). Slično bi se moglo reći i za sav posvećeni život. Njegov se domet, vrijednost i autentičnost otkriva u milosrđu. Neka sve redovnice, redovnici i laici posvećeni u svijetu tako žive svoj poziv da svatko u njima otkrije milosrdnu Očevo ljubav!

S tim mislima od srca vam želimo blagoslovjen Dan posvećenog života i autentičnim svjedočenjem ispunjenu godinu!

O blagdanu Obraćenja svetoga Pavla, 25. siječnja 2017.

Uime Vijeća Hrvatske biskupske konferencije za ustanove posvećenoga života i družbe apostolskoga života gospicko-senjski biskup Zdenko Križić, predsjednik

Uime Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica
fra Jure Šarčević, predsjednik

Poslanica predsjednika Hrvatskog Caritasa varaždinskog biskupa Josipa Mrzljaka

Draga braćo i sestre u Kristu!

Tjedan solidarnosti i zajedništva s Crkvom i ljudima u Bosni i Hercegovini obilježit ćemo ove 2017. godine po 11. put. Tjedan je izrastao kao izraz želje mnogih vjernika i ljudi dobre volje u Hrvatskoj, a odlukom biskupa HBK uobličio ga je Hrvatski Caritas. Tjedan sa zahvalnošću prihvaćaju i prate Hrvati u Bosni i Hercegovini, ali i mnogi naši iseljenici diljem svijeta. Ovaj Tjedan postaje sve više znak molitvenog i duhovnog povezivanja, ali također, prema mogućnostima, i materijalnog pomaganja. Mnogi potrebiti zahvalni su za svaki primljeni dar, a posebno stari i nemoćni koji ne žele napustiti svoju domovinu Bosnu i Hercegovinu. Budimo i ove godine na treću korizmenu nedjelju povezani zajedničkom molitvom i uzajamnim pomaganjem!

Ove godine treća korizmena nedjelja pada na 19. ožujka, kada slavimo i blagdan sv. Josipa. O svetom Josipu nema mnogo zapisa u Svetom pismu. Ne spominje se ni jedna njegova izgovorena riječ. Ipak, možemo reći kako je bio čovjek vjere, opisan posebno u događaju Isusova rođenja i njegova djetinjstva. Evanđelje opisuje kako je poslušao andeoski glas u snu, te se poslušno oda-zvao zahtjevu koji je stavljen pred njega; bio je radišan čovjek, stolar, te je zbog toga Isusa pratio glas „stolareva sina”. Josipov život prošao je kao i toliki životi ljudi prije i poslije njega koji se ničim nisu istaknuli u svojoj sredini i za svoga vremena.

Međutim, taj skromni muž koji je bio toliko blizak Isusu i Mariji, Kristovoj Majci, intimni sudionik njihovih zemaljskih života i ostvarenja kojima su čovječanstvu otvorili vrata Neba, zasluzuje svu našu vjerničku pozornost. On je uistinu posjedovao sve osobine koje mu Crkva i zajednica vjernika iskazuju u liturgiji i pučkim pobožnostima. On je zaručnik i zaštitnik Djevice, hranitelj Sina Božjeg, glava obitelji, pravedan, mudar, jak, čist, vjeran, poslušan, ogledalo strpljivosti, ures radnika, ures domaćeg života. Stoga nas ne čudi da njegov lik susrećemo u našim crkvama, na oltarima, u obiteljskim domovima i zazivamo ga kao zaštitnika djece, obitelji, radnika, izbjeglica, umirućih...

Ne čudi nas ni da ga je Hrvatski sabor još davne 1687. godine, dakle prije 330 godina, proglašio i zaštitnikom hrvatskog naroda.

Evangelje po sv. Ivanu spominje ga kao pravedna čovjeka (usp. Mt 1,19). Nema veće slave niti počasti koja bi se ovom čovjeku skromna podrijetla mogla pripisati. Jednostavan, siromašan, iskren, radišan čovjek, nedokuciva nutarnjeg života i duhovne snage, odazvao se Božjoj providnosti i postao suradnik djela spasenja prihvaćajući „uvjete” za bračnu sreću, odgovornosti odgoja i obiteljskih tereta, nudeći i žrtvujući cijeloga sebe kako bi se ostvarilo djelo spasenja po Bogu i čovjeku kojemu je on po djelovanju Duha Svetoga nadjenuo ime Isus (usp. Mt 1,25), priznavši ga svojim zakonitim djetetom.

Sv. Josip bio je, dakle, vrlo predan i posvećen čovjek. Potpuno predan! Predan Djevici Mariji, predan Isusu, prihvaćajući sve terete, odgovornosti, rizike i opasnosti kojima je bila okružena sveta Obitelj. On je bio poslužitelj, radnik, žrtva iz sjene bez koje se mnoga velika djela našeg Spasitelja ne bi mogla dogoditi. Bez njega Marija ne bi imala zaštitu, mali Isus u betlehemskoj štali ne bi imao toplinu. Njihov bijeg u Egipat, skroman život mlade obitelji koja se u tudišni prehranila zahvaljujući Josipovu radu, mjeseci šutljiva rada i skrivene patnje za domom, ali u isto vrijeme gledanje kako dječak Isus napreduje u dobi i mudrosti. Po životu i djelu svetog Josipa vidimo kako maleno i neznatno može postati vrlina bez premca. Ovdje je na djelu svjedočanstvo i prikaz jedne drugačije dimenzije vrijednosti čovjeka, one evandeoske, koja nam se otkriva u Isusovim riječima u jedanaestom poglavlju Matejeva evangelija: „Slavim te, Oče, Gospodaru neba i zemlje, što si ovo sakrio od mudrih i umnih, a objavio malenima.” Evangelje naviješta novo Kraljevstvo, ono Nebesko, a objavljuje se onima koji su na ljestvici ljudskih vrijednosti nisko, tzv. malim, neznatnim ljudima!

Sveti Josip tako postaje model skromna čovjeka koji po predanju Bogu omogućuje da se ostvari djelo spasenja. Poručuje nam da je za ispunjen i dobar život dovoljno pouzdati se u Božji plan za svakoga od nas, pa i onda kada ga ne razumijemo! U ovim vremenima posvećenima natjecanju u stjecanju materijalih dobara, sebičnom egoizmu, koji nas otuđuje od zajedništva s našim bližnjima, ali i onima koji su nam bližnji po vjeri, tradiciji, duhu, povijesti, iskustvima - sveti nas Josip podsjeća da se ne trebamo stidjeti ako živimo skromno, od rada svojih ruku, ako nismo u prvim redovima, ako se ničim posebno ne ističemo. Upravo tim skromnim ali dostojanstvenim životom od rada, primjerom marljivosti, radijnosti i vjernosti Bogu, zajedništvom u nevoljama i teškim vremenima ostvaruje se i pokazuje da upravo ono „siromašno” u očima ovoga svijeta ostaje zalogom općeg dobra, zajedništva i opstanka pojedinca i naroda, i pokazuje se kao najveće „bogatstvo”.

Po zagovoru i primjeru sv. Josipa podsjetimo se da smo sve što činimo pozvani činiti uvijek s malo više ljubavi. Stoga Vas, braće i sestre, pozivam da i ove godine u Tjednu solidarnosti i zajedništva, a osobito u nedjelju, na Blagdan sv. Josipa, budemo duhovno bliski jedni drugima, da nas granice država ne razdvajaju, nego da nas naša katolička vjera i Crkva, u kojima stoljećima živimo, duhovno ujedine. Uz izraze zahvalnosti, neka nas sve blagoslovi dobri i milosrdni Bog po zagovoru sv. Josipa.

mons. Josip Mrzljak
predsjednik Hrvatskog Caritasa

Priopćenje s izvanrednog zasjedanja HBK

Na zasjedanju je bilo govora o sustavnom pastoralnom djelovanju i zauzimanju za život od začeća do prirodne smrti. Biskupi su glavni dio zasjedanja posvetili pitanjima vezanim uz preustroj i reorganizaciju Tajništva HBK.

U srijedu, 25. siječnja 2017. godine održano je izvanredno plenarno zasjedanje Hrvatske biskupske konferencije pod predsjedanjem mons. Želimira Puljica. Na zasjedanju je bilo govora o sustavnom pastoralnom djelovanju i zauzimanju za život od začeća do prirodne smrti. Predsjednik Vijeća HBK za život i obitelj mons. Mate Uzinić, izvijestio je biskupe o susretu s udrugama koje se u svojim aktivnostima zauzimaju za ljudski život. Biskupi podržavaju rad svih udruga koje se svojim djelovanjem, svaka na svoj način, zalaže za život od začeća do naravne smrti. Pozivaju ih da neka međusobno surađuju u zauzimanju za vrijednosti života i evanđelja.

Biskupi su glavni dio zasjedanja posvetili pitanjima vezanim uz preustroj i reorganizaciju Tajništva Hrvatske biskupske konferencije. U tom su vidu prema Statutu i novom Pravilniku HBK rasporedili službe u Tajništvu HBK: za novog generalnog tajnika HBK izabran je mons. Petar Palić, svećenik Dubrovačke biskupije, za ekonoma HBK (ta služba više neće biti povezana sa službom generalnog tajnika) izabran je mons. Enco Rodinis, svećenik Krčke biskupije, koji je i voditelj Financijskog ureda HBK. On će i nadalje vršiti službu ravnatelja Središnje ustanove za uzdržavanje klera i drugih crkvenih službenika, a do daljnjega bit će i vršitelj dužnosti ravnatelja Informativne katoličke agencije i pročelnika Centra za promicanje socijalnog nauka Crkve. Mons. Fabijan Svalina, svećenik Đakovačko-osječke nadbiskupije nastavlja vršiti službu ravnatelja Hrvatskoga Caritasa, a izabran je za koordinatora preseljenja Hrvatskoga katoličkog radija i Informativne katoličke agencije te za koordinatora preustroja ustanova koje ulaze u Hrvatsku katoličku mrežu.

Priopćenje s 19. zajedničkog zasjedanja HBK i BK BiH

Biskupi su primisljali o nekoliko zajedničkih tema vezanih za djelovanje hrvatske inozemne pastve, caritasa, liturgiju te Hrvatski martirologij.

Članovi Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine održali su svoje devetnaesto redovito godišnje zajedničko zasjedanje, 23. siječnja 2017. u zgradici Hrvatske biskupske konferencije pod predsjedanjem mons. Želimira Puljića, nadbiskupa zadarskog i predsjednika HBK, te kardinala Vinka Puljića, nadbiskupa metropolita vrhbosanskog, predsjednika BK BiH. Sudjelovali su svi članovi obje Biskupske konferencije osim jednog člana HBK koji je bio spriječen.

Apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj nadbiskup Alessandro D'Errico pridružio se dijelu zasjedanja te prenio poseban blagoslov Svetog Oca i srdačne pozdrave poglavara Svetе Stolice. Istimčući da zajedničko zasjedanje omogućuje promišljanje o pastoralnim važnim pitanjima i izazovima, kazao je da ovaj susret pruža posebnu mogućnost zajedničkog razmišljanja o trnovitom putu koji proživljava Crkva Božja u Bosni i Hercegovini.

Saslušavši izvješće o radu Vijeća te Ravnateljstva dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu, koje je, kao zajednički ured Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine, nacionalni ured za hrvatsku inozemnu pastvu, biskupi su pohvalili rad ovih tijela i zauzimanje brojnih svećenika, redovnika, redovnica te pastoralnih suradnika i suradnica u navještanju vjere na hrvatskom jeziku u brojnim zemljama diljem svijeta. Nakon što su informirani o trenutnom stanju u Hrvatskoj inozemnoj pastvi te aktualnim personalnim potrebama u hrvatskim župama, misijama, zajednicama i centrima u inozemstvu, biskupi su dali potrebne smjernice. Raduje ih da hrvatske katoličke zajednice ne zaboravljaju svoj rodni kraj u Republici

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini ili dijelovima onih zemalja gdje Hrvati stoljećima žive te da hрабро svjedoče svoju vjeru u Boga i vjernost Katoličkoj Crkvi u zemljama u kojima su pronašli svoj novi dom.

Biskupi su saslušali izvješće predsjednika Hrvatskog Caritasa i Caritasa BK BiH o prošlogodišnjoj akciji Tjedna solidarnosti s Crkvom i ljudima u BiH što je nastavak onih „akcija bratimljenja” kojima su hrvatske biskupije pomagale pojedinim župama u BiH u saniranju ratnih šteta. Također su upoznati da je Biskupska konferencija BiH 2016. godine pokrenula akciju Nedjelje solidarnosti kojom župe s brojnijim vjernicima unutar BiH podupiru župe na kojima je ostao mali broj vjernika i tako jasno pokazuju želju Crkve da opstane i dostojanstveno živi u onim dijelovima Bosne i Hercegovine odakle su mnogi prognani. Biskupi pozivaju sve vjernike na onaku spremnost pomaganja slabijima i potrebitijima koja je pokazana u teškim danima rata te potiču članove svojih biskupijskih zajednica da na tom putu ustraju i u mirnom razdoblju te takva povezanost bude istinski blagoslov onima koji daju kao i onima koji primaju. Posebno naglašavaju potrebu međusobne povezanosti na duhovnoj, molitvenoj i svakoj drugoj razini koja doprinosi boljičku Crkve i društva.

Biskupi su razmišljali i o pojedinim zajedničkim liturgijskim pitanjima.

Nakon što su saslušali izvješće o radu Komisije HBK i BK BiH za Hrvatski martirologij, biskupi su ponovno izrazili zahvalnost svim članovima ove Komisije za njihovo zauzimanje oko prikupljanja podataka o žrtvama na području obje konferencije koja, ponajprije, imaju za cilj pronašak onih osoba koje su dale svoj život iz ljubavi prema vjeri te bi se mogao pokrenuti proces za njihovo proglašenje blaženim. Zaključeno je da se hrvatskim predstavnicima vlasti prenese očekivanje biskupa u vezi s poduzimanjem nužnih koraka na istraživanju o žrtvama totalitarnih sustava.

Biskupi su saslušali i izvješće o radu Vijeća za misije te dali smjernice za daljnju plodnu suradnju na dobro misija i misionara iz Crkve u Hrvata.

Biskupi su također razmijenili mišljenja i o nekim pitanjima u vezi s vjeronomaukom u školi te o mogućnostima zajedničkih akcija na planu ekumenizma i dijaloga.

Zagreb, 23. siječnja 2017.

Tajništvo BK BiH Tajništvo HBK

ZADARSKA NADBISKUPIJA

Nenasilje – stil rada i djelovanja za mir u svijetu

1. Uz svetkovinu Mariji Bogorodice, za koju mi Hrvati velimo da je „Početak boljega svijeta“, već posla stoljeća liturgija danas spominje i Međunarodni dan mira. Naime, od 1968. kada je blaženi Pavao VI. uveo prvi puta „Svjetski dan mira“, pa do 2017. ovaj je dan se. Evo, obilježava 50 puta. Pavao VI. ga je slavio 11 puta, Ivan Pavao II. 27 puta, a papi Benedikt XVI. osam puta. Papa Franjo ga obilježava četvrti put. Teme koje su četvorica papa obrađivali veo ma su raznolike. Spomenimo samo nekoliko da se vidi široki spektar ideja na koje su nas pape poticali i pozivali: Promaknuće ljudskih prava put je k miru; Odgajati za mir putem pomirenja; Želiš li mir čini pravdu; Želiš li mir brani život; Mir zavisi i od tebe; Istina je snaga mira; Mir je Božji dar; Razvoj je novo ime mira; Iz obitelji se rađa mir čovječanstva; Ako želiš mir, pomozi siromasima; Nema mira bez ljubavi i oprosta; U poštivanju ljudskih prava tajna je pravog mira.. Vjerska sloboda, put koji vodi k miru. Odgajati mlade za pravdu i mir. Blago mirotvorcima. Papa Franjo kako rekoh već je tri puta obilježio ovaj dan s temama: Bratstvo – osnova i put k miru; Nikad više ropstva, braćo; Od ravnodušnosti do milosrđa.

Ove godine je uputio narodima i šefovima država i vlada, te vjerskim vođama i osobama odgovornim za različite sektore civilnog društva, poruku o „nenasilju kao stilu i strategiji mirovne politike“. I poželio neka nenasilje postane „stil naših odluka, odnosa i aktivnosti“. Jer, nasilje na različite načine izaziva golemo trpljenje kojega smo veoma svjesni: Rratovi, terorizam, kriminalitet i oružani napadi, zlostavljanje migranata i trgovina ljudima, kao i uništavanje okoliša. Papa zaključuje kako odmazda i spirala smrtonosnih sukoba koristi samo onim „malobrojnim gospodarima rata“. Nasilje nije lijek, jer uzvraćati nasiljem na nasilje vodi do prisilnih migracija i golemyih patnji. A uz to ogromni resursi preusmjeravaju se u vojne svrhe, pa se mladima, obiteljima, starijima i bolesnima kao i većini stanovnika našega svijeta uskraćuje ono što im svakodnevno treba. A to onda vodi do fizičke i duhovne smrti mnogih.

2. Iako je živio u okruženju u kojem je vladalo nasilje, Isus je naučavao i propovijedao Božju bezuvjetnu ljubav, koja prihvata i opraća, A svoje je apostole učio neka ljube i neprijatelje svoje (Mt 5, 44), a kad ih netko udari po jednom obrazu neka okrenu i drugi (Mt 5, 39). Zaustavio je tužitelje one žene koju su htjeli kamenovati jer je bila uhvaćena u preljubu, a Petru koji je izvadio mač naredio neka ga zadjene u korice (Mt 26, 52). Time je pokazao put nenasilja kojim je hodio do samoga kraja, sve do križa, kojim je uspostavio mir i razorio neprijateljstvo (Ef 2, 14-16). Stoga, želimo li biti istinski Isusovi učenici, moramo prigriliti njegovo učenje o nenasilju. A ono za kršćane „nije puko taktičko ponašanje, nego način postojanja, stav vjere u Božju ljubav i njegovu moć po kojoj se ne boji uhvatati u koštač sa zlom oboružan jedino ljubavlju i istinom. A ljubav prema neprijatelju srž je „kršćanske revolucije“ veli papa Benedikt. U tom duhu evanđeoska zapovijed ljubiti neprijatelje (Lk 6, 27) s pravom se smatra „magna chartom“ kršćanskog nenasilja. Ono ne znači „predati se pred zlom, nego na zlo odgovoriti dobrom (Rim 12, 17-21). Samo tako kidaju se okovi nepravde“.

Kao primjer osoba koje su to shvatile i provodile Papa spominje Majku Tereziju koju je u rujnu prošle godine proglašio svetom. I pohvalio njezinu spremnost u „obrani ljudskog života, onog nerođenog i onog napuštenog i odbačenog“. Jer, „priginja se nad ostavljenima pokraj ceste i otkrivala u njima dostojanstvo koje im je Bog dao“. Naveo je i impresivne rezultate Mahatme Gandhija u oslobođenju Indije, te Martina Luthera Kinga u borbi protiv rasne diskriminacije koji nikada neće pasti u zaborav. Kao i brojne kršćanske su zajednice koje su ustrajnom molitvom i hrabrim djelovanjem pospješile pad Berlinskog zida i urušavvanje komunizma u Europi. Osobitu

zaslugu u tomu dao je sveti Ivan Pavao II. koji je pisao „neka ljudi nauče boriti se za pravdu bez nasilja, kako u unutarnjim razmiricama, tako i u onim međunarodnim sukobima“. Jubilej milosrđa bio je poziv svakome da pogledamo u dubinu svog srca i dopustimo Božjem milosrđu da u nj uđe. Politika nenasilja mora započeti unutar četiri zida vlastitog doma, a zatim se proširiti na cijelu ljudsku obitelj.

3. Isus nam nudi „priručnik strategije mirovstva riječima s Gore blaženstava. A portret osoba koje bi se moglo opisati kao blažene on opisuje kao „krotke, milosrdne mirotvorce koji gladuju i žedaju za pravednošću“. To je ujedno program i izazov svim političkim i vjerskim vođa, voditeljima međunarodnih institucija i medijskih kuća: Izgrađivati društvo, zajednicu ili poduzeće kao mirotvorci i pokazati milosrđe ne nanoseći štetu ljudima i okolišu. Početak građanske godine posvećen je Mariji Bogorodici. Jer, ona je rodila Spasitelja svijeta koji nosi ključeve povijesti. Njegova su vremena i vjekovi. A nju, majku Božju, naš je pobožni hodočasnik na Trškom Vrhu opisao kao „početak boljega svijeta“, mundi melioris origo. Sveti Ivan Damaščanski u zanosnom govoru veli kako je „ona najveća novost pod suncem“, „čudo nad čudesima“. Zbog toga joj sveti biskup Anzelmo kliče: „Djevice slavna i blagoslovljena, tvojim je blagoslovom sve blagoslovljeno.. Nebo, zvijezde, zemlja, rijeke, dani i noći. Sve se, Gospodo, raduje jer je po tebi obnovljeno i obdareno neizrecivom milinom.. Ženo, puna i prepuna milosti, tvojim blagoslovom blagoslovljena je sva priroda“.

Zahvalni smo Mariji Bogorodici što se po malom Isusu dogodio Božji dar nama ljudima, vremena i narodima. A on osobno „radi nas i našeg spasenja“ sišao s nebesa o čemu nam ovih dana pripovijedaju evandelisti. No, Isus nije došao samo zato da se o njemu čita i pripovijeda, već da se iznova u nama rodi i sve nas preporodi. On i ove godine želi priključiti se našem zajedništvu. Poput tihog lahora on hoda ulicama naših gradova i sela. Zove nas, kuca na vrata i traži. Nosi darove blagoslova i mira. Primimo ga, ugostimo i zamolimo neka se malo zadrži kako bi čuo naš molitveni vapaj i osjetio da je on doista mir i čežnja duše naše.

Želim Vam sretne božićne blagdane i mirom Božjim blagoslovljene dane Nove 2017. godine u kojoj neka nas sve Novorođeni obdari svojim darovima radosti, blagoslova i mira! Završavam onim blagoslovom kako je Mojsije propisao da se govori: Neka vas blagoslovi Gospodin i neka vas čuva. Neka pogled svoj Gospodin svrati na vas, licem svojim vas obasja i milostiv neka vam bude! Amen.

Katedrala, Nova godina 2017.

† Želimir Puljić, nadbiskup

Pastirima budnima i u iščekivanju te mudracima u traženju, dogodilo se Bogojavljenje

1. Svetkovina Bogojavljenja nam pokazuje kako je sve u pokretu. Jer, otkada je Bog odlučio sići na zemlju i poći ususret ljudima, i ljudi su krenuli prema njemu. U našim crkvama ovih dana u središtu pozornosti su jaslice koje nam žele dočarati događanja koja su evandelisti opisali. Uz Mariju i Josipa nalazimo skupinu pastira, ovce, slamu, zvijezde i mudrace s istoka. To vizualno uprizorenje ima svoju poruku i svoje značenje. Među likovima Betlehemske štalice pastiri su najuočljiviji. Oni vode brigu za ispašu ovaca, bdiju i čuvaju stado od opasnosti. A žive nomadskim načinom života. Nazočnost pastira kod rođenja Mesije podsjeća i na slavni lik kralja Davida, kao i cijele pastirske kulture Izraela. A Marijin zaručnik, sveti Josip je iz loze Davidove. No, pastire se promatra i kao ljude koji su budni i u iščekivanju, zagledani u zvijezde, te sposobni vidjeti i onkraj privida. Prosvijetljeni osluškuju i nalaze smisao, te u stavu klanjanja i adoracije obraćaju se Novorođenomu.

Druga skupina interesantnih biblijskih likova oko jaslica jesu mudraci s istoka. Njih nazivamo i

kraljevima. I oni se lijepo uklapaju u povijest i značenje jaslica. Oni predstavljaju ljudi koji čitaju znakove vremena. Uočljiv je njihov broj i darovi koje nose. Broj tri tumači se kao ‘punina’, kao ‘zajedništvo’. S tri stvari obilježavamo napr. „starost, odraslost i mladost“, „prošlost, sadašnjost i budućnost“, „zoru, podne i sumrak“. Znakovita su i tri dara koje oni donose: smirna, zlato i tamjan. Smirna koja upućuje na novo rađanje i koja čuva tijelo od raspadanja. Zlato nije samo simbol bogatstva, nego je simbol i onoga što izlazi iz dubine zemlje. Za nj se veli kako je ono „mineralna svjetlost“, pa stoga i „simbol prosvjetljenja“. Treći dar, tamjan, simbolizira dim i miris koji nosi naše molitve prema nebu. Tamjan spaja nebesko sa zemaljskim. A u tajni Utjelovljenja, koju jaslice vizualno predstavljaju, očima naše duše sinulo novo svjetlo Božje slave. Pa dok u božićnom djetetu spoznajemo Boga, budi se u nama čežnja za nebeskim dobrima.

2. Ovaj blagdan, dakle, koji ima nekoliko naziva: Bogojavljenja, Epifanija ili Vodokršće na zoran način objavljuje kako se očitovalo konačno kraljevstvo Sina Božjega po kojemu smo spašeni, posvećeni i otkupljeni. I sami postali „sveti puk, kraljevsko svećenstvo, narod stečen da naviješta silna djela Gospodnja“, reći će sveti Petar u svojoj poslanici (1 Pt 2, 9). Današnja svetkovina Bogojavljenja, kojom Crkva slavi dolazak trojice nežidova u Betlehem, da se poklone židovskom kralju, jasno upućuje na to da događaj Isusa Krista, počevši već od njegova rođenja, ima kozmičko značenje širih razmjera. Time što se rodio u židovskom narodu, ne znači da nije došao i za sve ostale narode. Dapače, on želi pristupiti svakom čovjeku, bez obzira iz kojeg plemena, puka i naroda bio. Mudraci ili kraljevi s istoka predstavljaju te poganske narode i sve koji Boga traže. -Ne zaboravimo pri tomu kako su samo dvije vrste ljudi prepoznale i radovale se dolasku Nebeskog djeteta. To su bili priprosti, jednostavnii siromašni pastiri, te učeni i mudri i poučljivi kraljevi s istoka. Za prepoznati Boga, dakle, treba jednostavno, otvoreno, poučljivo i djetinje srce. A za razumjeti ga potreban je um koji ga prihvata i iskreno mu se klanja. To je zapravo jedini siguran put kako doći i pokloniti se Božanskom djetetu.

Ima još jedan detalj kojim Matej opisuje događaj dolaska triju kraljeva. Nakon što su se poklonili Isusu i prinijeli svoje darove, bili su ‘upućeni u snu da se ne vraćaju Herodu, pa su otišli drugim putem u svoju zemlju’ (Mt 2, 12). ‘Otići drugim putem daje nam povoda zaključiti slikovito kako onaj tko ‘Krista sretne ne vraća se istim putem’. Susret s Kristom trebao bi radikalno promijeniti ne samo naš život, nego i naše putove. Jer, takav susret je obično životna prekretnica koja pokaže drugi smjer našega opredjeljenja. I mi smo danas došli pokloniti se Kristu i počastiti ga kao kralja i svećenika koji je umro i uskrsnuo za nas. Prinjet ćemo mu sebe i svoje darove. A onda nam preostaje svjedočiti za njega i poći novim putem, drugaćijim od onoga kojim smo dosada hodili. Naše nam božićne pjesme u tomu dobro pomažu i pokazuju što nam je činiti i kamo krenuti: ‘Braćo pastiri pohitite i njemu se poklonite!’. Spasenje je, dakle, nadomak ruke i valja nam se požuriti. Amen.

Mons. Želimir Puljić, nadbiskup zadarski

Katedrala, 6. siječnja 2017.

Krštenjem zamilovani i postali djecom Božjom

1. Svetkovina Isusovog krštenja podsjeća nas na naše krštenje koje je prvi i temeljni sakrament Crkve. Ili, kako teolozi znaju pisati da nam krštenje „otvara vrata kroz koja ulazimo u Kristovu zajednicu“. Jer, Isus je rekao „tko užvjeruje i pokrsti se, spasit će se“. A Nikodemu je tumačio kako se čovjek mora „preporoditi“, tj. „roditi odozgor“ po vodi i Duhu Svetom. Znakom vode Bog kroz vjekove označava kako izbavlja svoje odabranike od svih ropstava i propasti i dariva im novi život „odozgora“. Zato je krštenje vidljivi znak da postajemo slični i „suobličeni Kristu“, Božjem odabraniku. Slični u njegovoj smrti, ukopu i uskrsnuću. U tom vidu kršćani su od davnina krštenje svečano slavili, i to najradije u vazmenoj noći. Tada se, naime, u bogoslužju bdijenja vrši svečani spomen velikih događaja povijesti spasenja koji su predoznačili krsno otajstvo.

A voda je od postanka svijeta bila vrelo života i plodnosti. U općem potopu, kad je ista voda potopila grešne i spasila pravedne, Crkva je prepoznala pralik spasenja po krštenju koje označava novo rođenje. Posebice pak u prijelaz kroz Crveno more, kao činu stvarnog oslobođenja Izraelaca iz egipatskog ropstva, liturgija naviješta ono pravo oslobođenje od vlasti tame koje se događa po krštenju. Zato u uskrsnom bdijenju isповijeda da je Svemogući Abrahamove sinove oslobođio od Faraonova ropstva i proveo kroz Crveno more po suhu pa time predoznačio spašavanje po krštenju novih naraštaja kršćanskoga naroda. Zbog toga će apostol Petar u zanosnoj propovijedi na Duhove reči nazočnima u Jeruzalemu: „Obratite se i neka se svatko od vas krsti u ime Isusa Krista kako bi vam se oprostili grijesi i primili dar Duha Svetoga“ (Dj 2,38).

2. Krštenje je stoga prvi od sedam svetih sakramenata po kojem se postaje članom zajednice vjernika. Dok na grčkom riječ baptizein znači „uroniti u vodu“ (kako se na početku obavlja obred krštenja) na hrvatskom riječ krstiti znači ne samo učiniti znak križa, već i ono slikovito i stvarno „unijeti u Krista“, „učiniti (nekoga) Kristovim“. Po krštenju bivamo oslobođeni od istočnog grijeha i nanovo rođeni kao sinovi Božji; postajemo Kristovim sudionicima u poslanju Crkve. Zbog toga je krštenje nužno za spasenje, pa je Isus odredio učenicima prije uzašašća na nebo neka idu naviještati evanđelje i krstiti sve ljude i narode. Time će im zajamčiti ulazak u vječno blaženstvo. Ovim dakle sakramentom krštenik se priključuje Crkvi i dobiva neizbrisivi duhovni biljeg, karakter, zbog čega se krštenje se ne može ponavljati.

U današnjim čitanjima čuli smo nekoliko tekstova koji uz prikaz događaja Gospodinova krštenja opisuju i osobnost krštenika. Izajia sedam stoljeća prije Isusova rođenja najavljuje njegov dolazak kao „slugu Jahvina“ koji vrši volju Božju i obavlja časnu zadaću koju mu je Otac odredio. Izajia ga vidi kao onoga „koji donosi pravdu narodima, a da pri tome neće ni vikati ni galamiti; a ni napukle trske prelomiti neće“. Apostol Petar u današnjem drugom čitanju uspio je izreći u jednoj rečenici program i djelo Isusa Krista: „Prošao je zemljom čineći dobro“. Brojni životopisci to nisu uspjeli. A u tomu je izrečen cijeli Isusov život i njegovo djelo koje se temeljilo na dvije osnovne istine. Koje? Najprije, Isus je prihvatio Očevu volju da siđe u ovaj svijet. Utjelovio se i čovjekom postao kako bi nama pomogao da budemo djeca Božja. I drugo, trajno ga je pratila ova rečenica iz evanđelja: „Ovo je Sin moj ljubljeni“. Svijest o izabranju i pomazanju bile su dvije temeljne stvari koje su ga učinile Mesijom i čudotvorcem, pa je prošao zemljom čineći dobro.

3. I mi smo, braćo i sestre, krštenjem izabrani i zamilovani. I nad nama se na krštenju nebo otvorilo, a Otac nas nebeski posinio i zavolio. I nama je odredio da poput njegovoga Sina hodimo ovom zemljom čineći dobro. Po našim rukama, našem umu i srcu on želi preobražavati ovaj svijet. Ta on se zato kao čovjek rodio, o čemu smo ovih božićnih dana dosta čitalo i propovijedalo. No, on nije došao samo zato da se o njemu priča i pripovijeda, već da se u nama iznova rodi i sve nas preporodi, kako bismo uz njegovu pomoć i blagoslovom mogli izvršiti zadatke i poslanje koje nam je odvijeka odredio.

Na ovoj liturgiji naš bogoslov Tomislav Končurat primit će službu pratioca-akolita. Tomislav je rodom iz župe Kali, iz obitelji Gojka i Nere rođ. Perin, koji imaju još sina Boška. Tomislav se rodio 1981., a poslije završene srednje škole i odsluženja vojnog roka, radio je nekoliko godina, te koncem 2011. odlučio ostaviti posao i poći u bogosloviju. Nakon propedeutskog vremena u našem sjemeništu Zmajević, upisao je Teološki fakultet u Rijeci gdje sada obnaša službu duktora i priprema se za đakonsko ređenje. Primanje službe akolitata jedna je od stepenica na tom putu. Akoliti sudjeluju u službi Crkve, te pomažu prezbiterima i đakonima. Traži se, zbog toga da budu „dobri učenici Duha Svetoga, kako bi mogli prinositi sebe Bogu kao duhovnu žrtvu njemu ugodnu“. Stoga se u obredu moli neka izabranik bude „postojan kod svetog oltara, vjerno dijeli kruh života i neprestano raste u vjeri i ljubavi“. Postojanost, vjernost i rast jesu vrline koje se traže u vidu onoga što kandidat želi sutra biti: svećenik, navjestitelj Riječi, djelitelj svetih tajna i odgo-

jitelj naroda Božjega. Tomislav je to u svojoj molbi naznačio pa sam uz preporuku odgojitelja iz bogoslovije odlučio pozitivno odgovoriti i podijeliti mu službu akolitata.

I dok danas pozdravljam njegove kolege bogoslove, poželimo Tomislavu neka bude na visini zadataka koje će mu Crkva povjeriti. Neka mu i ova služba pratioca-akolite pomogne biti svjestan onoga što radi, kako bi sutra kao đakon i svećenik mogao učiti druge što sam vjeruju, te sve više suobličavati se otajstvu križa Gospodnjega. Okupljeni danas na ovoj misi svi ćemo usrdno moliti na tu nakanu. Slaveći svetkovinu Krštenja Isusova molimo neka Gospodin u svima nama izvede do kraja ono što je započeo na našem krštenju.

† Želimir Puljić, nadbiskup

Katedrala, 8. 1. 2017.

Isusov govor u dolini suza

1. Čuveni bečki liječnik i psihijatar Viktor Frankl došao do zaklučka kako mnogi pate zbog besmisla i duhovne praznine. Nemaju ni smisla, ni cilja, a ni sadržaja svog života. Zbog toga tu prazninu i besmisao pokušavaju popuniti uživanjem, alkoholom i drogama. A to je, veli on, sipanje otrova u bolesnu i praznu dušu. Životu treba dati viši i dublji sadržaj. A čovjek mora izići iz sebe i žrtvovati se. Mora živjeti za nešto ili za nekoga. Samo tako može postati sretan i zdrav, zaključuje Frankl. Ovo što je Frankl „otkrio prije 90 godina“ božanski je psihijatar Isus objavio prije 1980 godina. Čuli smo danas njegove riječi: „Blago siromasima u duhu, kao i onima koji tuguju; blago krotkim, žednim i gladnim pravednosti; blago milosrdnim i onima koji su čista srca; blago proganjima zbog pravednosti“ (Mt 5, 3 st). Svojim govorom čini se kao da je Isus sve naglavce okrenuo. I dok čovjek često traži smisao i cilj svome životu u bogatstvu, časti, vlasti i uživanju, te misli kako mu je tu prava sreća, Isus danas veli tu mu je nesreća. Jer, umjesto lijeka čovjek se hvata otrova. A ono što svijet smatra prokletstvom, Isus nudi kao blaženstvo i sreću. Isus naziva blaženima „siromašne, proganjene i uplakane“ ne zato što plaču, nego zato što kroz suze vide Boga; ne zato što im je prazan novčanik, nego zato što im je puna i čista duša; ne zato što su proganjeni, nego zato što su pravedni. Oni su blaženi jer su svjesni kako se ni za što na zemlji ne može Boga i sreću kupiti, te da se ni za što na zemlji ne smije Bog i savjest prodati. (Na sprovodu prije pričesti: Mogu svi jer sve je plaćeno).

Blaženstva koja smo večeras slušali Isus je izgovorio na početku druge godine svoga javnog djelovanja, nakon što se predstavio narodu. Vrijeme je došlo da počne stvarati kraljevstvo o kojem je propovijedao, te da mu dadne ustavne norme i zakone, te postavi starješine. A upravo tih dana, prije samoga govora na Gori, odabrao je dvanaestoricu koji će biti njegovi vjesnici i namjesnici. Njima će izdati zapovijed neka idu po svem svijetu i propovijedaju. Neka krste i naučavaju. Izdat će im nove ustavne odredbe, zakone i propise po kojima se imaju ravnati. No, ovaj Isusov govor nije upućen onima koji se osjećaju sretnima i zadovoljnima. A niti onima koji uživaju bogatstvo i sreću ovoga svijeta. Još manje je to govor onima koji misle da će njihova sreća i bogatstvo trajati na ovoj zemlji „po sve vijeke vijekova“. Ne, Isus se ne obraća njima, jer zna da ga neće razumjeti. On radije govori onima koji žive u patnji i koji se hrvu s nezgodama i brigama života. On svoju riječ upućuje ljudima koji znaju što su patnje i križni putovi.

2. Iako je znao da mnogi „imaju uši, ali ne čuju“, to ga nije odvratilo da izgovori vječne istine koje su pomalo tvrde i nerazumljive. Nije mu bila namjera ubiti u ljudima volju za ovozemaljskim životom, već objaviti ono što je važnije i vrjednije?! Istina, farizeji se sablažnjavaju, apostoli čude, a masa ljudi mrmlja. Budući da je zbog posljedica Istočnoga grijeha izvrgnuta skala vrjednota, Govor s Gore blaženstava naviješta dugotrajnu borbu i plan za korjenitu obnovu paloga čovječanstva. Dugo je svijet tonuo, a da bi se u kratko vrijeme obnovio. Čak ni smrću na križu svijet nije obnovljen do kraja. Samo su spašeni i udareni temelji stalne obnove. A vidjeli smo

kako vođe te obnove nisu ni kraljevi, ni carevi, a ni moćnici ovoga svijeta, nego skromni i maleni koje Isus naziva blaženima. Na takvima, naime, počiva novi ustav, jer oni slijede Isusove noseći svoj križ kojim pokazuju svijetu Isusovo napačeno lice. Blago njima dok ga prate i kroz patnju za njega svjedoče. Jer, takvima je poštenje i čestitost najveće blago. A Bog blagoslivlja poštene ruke i žulje, pa bile one ne znam kako siromašne. Siromašni duhom ne posežu za tuđim. Radije će i umrijeti u siromaštvu, nego se nepošteno obogatiti. Konačno, siromašan duhom znači: bogat u Bogu. A to je najvažnije.

Komu još Isus veli blago: Blago ožalošćenima! Što to znači? Nekome je Bog dao da ne oskudjeva, a vazda kuka i plače. Zar misliš da takvoga Bog blagoslivlja? Netko kuka ne od potrebe nego što drugi ima više od njega. Zar misliš da takvoga zavidnika Bog blagoslivlja? Koji onda plač Isus blagoslivlja? Naš dobri Spasitelj imao je često suosjećanja s ljudskim nevoljama i patnjama. Dirnule su ga suze majke, udovice iz Naima, suze oca za kćerkom jedinicom, suze Lazarevih sestara za ljubljenim bratom. Ljudima je po naravi određeno da umiru. Netko od raka, netko od čira, slabosti srca, netko u prometnoj nezgodi. I kad zbog toga plačemo i tugujemo, te u suzama pratimo svoje mile i drage, nismo sami. Uz nas je On čija nas ruka miluje uz riječi „blago onima koji plaču, jer će se utješiti. Ne, ovdje na zemlji. U dolini suza nema potpune utjehe. Tek tamo, s onu stranu groba, brišu se patničke suze. Nada u bolji i ljepši život, u ponovni susret sa svojim u vječnosti osmišljava naše suze. I to je pravo viteštvu života. Slično onom alkarskom kad vitezovi pod punom odorom trče gađati mali željezni obruč zvan alka. A prije same utrke vojvoda svakom vitezu zaželi „bistro oko i sigurnu ruku“. Tako i nama, braćo i sestre Isus ovim riječima s Gore blaženstava želi „bistro oko koje će biti kadro lučiti dobro od zla i važnije od nevažnoga“. A k tomu želi nam i „sigurnu ruku da pogodimo, upoznamo i otkrijemo cilj života“. Jer, onomu tko znade zašto živi, nema problema kako. Njima će „nebeski vojvoda“ na koncu uputiti pohvalni usklik: Bravo junaci. Bili ste krotki i ožalošćeni, milosrdna i čista srca, mirotvorci a progonjeni zbog pravednosti. Blago vama. U malome ste bili vjerni; nevolje i patnje nisu vas zbulile. Uđite u veselje Gospodara svoga!

† Želimir Puljić, nadbiskup zadarski

Katedrala, IV k. god., 29. 01. 2017.

Dan Posvećenoga života – Vi ste sol zemlje i svjetlo svijeta

1. Poznato nam je kako je u blizini naše prvostolnice započela živjeti prva kršćanska zajednica s biskupom na čelu. A stotinjak metara s istočne strane sv. Stošije prije 950 godina nikao je samostan sv. Marije koji je sagradila polusestra kralja Krešimira IV., Čika s osobito kraljevskom slobodom. U ovoj oazi mira stoljećima su Benediktove duhovne kćeri molile i zahvaljivale za silna djela koja im učini Gospodin. Otada je ova institucija tiki kutak molitve, tištine i sabranosti, te živi spomenik vjere i kulture. Samostani su zapravo i nastajali kao zaštićena mjesta sabranosti gdje je pred moralnom klonulošću rastreseni čovjek tražio neko zaklonište smiraja i povjerenja; tražio je svetišta u kojima „vise zavjetni darovi, siromašnog, pobožnog puka..., skloništa ribara i mornara; gdje je mnogo uzdaha čula i mnogo suza vidjela Gospina slika stara“, kako o takvim mjestima piše naš Zadarski pjesnik Frano Alfirević. Takve oaze duhovnosti, naime, i kad su suzama oblivenе, ozdravljaju dušu i donose okrjepu i blagoslov.

Naše doba, nažalost, takvu duhovnost ne razumije i ne trpi, već je „progoni“ kako netrpeljivim izrazima, tako i stilom nepodnošljive buke i ponašanja. Čovjek više ne nalazi prostora za prisnu tišinu gdje bi u sabranoj molitvi mogao biti sâm sa sobom. Svojevremeno su regule molitve i rada s visokim zidinama odvajale samostane od svijeta. Takva izvanjska zaštita bila je trajna pomoć onima koji su birali kontemplativni stil života. U tom kontekstu je Krešimirova „kraljevska sloboda“ štitila koludrice od „drznika koji bi se suprotstavili“ samostanskom načinu života. Kraljev-

skim ukazom zapravo bila je osigurana autonomija i tišina, svojstven životu Bogu posvećenih osoba pred ugrozbom onih koji takav stil života ne shvaćaju i ne prihvaćaju. Takvih je, dakle, bilo u Krešimirovo vrijeme, a ima ih i danas. Oni se „drsko ponašaju“, pa u ime sekularnosti otpisuju iz svoje sredine duhovne stvarnosti, a svojim stavovima i ponašanjem omalovažavaju i ugrožavaju duh kontemplacije.

2. Nas, kao „Bogu posvećene ljude“ posebice zabrinjava „prisilna ili dragovoljna deložacija ili deformacija sakralnoga iz naše duše i Božjega doma“. U taj proces deložacije i deformacije sakralnosti aktivno su se uključila i obavijesna sredstva, što često pomaže stvarati pomutnju u kojoj se od velike šume ni drveće ne vidi. Onaj pak iskonski osjećaj „intimnosti i svetosti“, koju u dušama pobuduju sveti uzori i sakralni prostori, biva „profaniran i sveden samo na ovozemaljsku dimenziju doživljaja“. To će nam biti jasnije ako pogledamo tu „zamjenu teza“ koja se godišnje ponavlja u zadnjih nekoliko mjeseci. Podimo od mjeseca studenoga kada nas liturgija poziva razmišljati „o blaženima i svetima“, te potiče pomoliti se na grobljima za naše drage pokojne. Tada kao dopunu toj ponudi gledamo uvozne medijske predstave iz Amerike, pune žutih bundeva i „Halloweene“. Polovicom istoga mjeseca, dok spominjemo velikoga dobrotvora svetoga Martina, okupljuju se „pajdaši s mitrom na glavi“, te u ritmu „brazilske sambe“ ljljavu se „od bačve do bačve“ s pjesmom „otvor‘ ženo kapiju, man se očenaš“. To sa svetim Martinom i njegovim životom nema nikakve veze.

U svetom vremenu došašća vjernici se pripremaju za rođendan Isusa Krista, koji je „radi nas ljudi i radi našega spasenja sišao s nebesa“. U to baš vrijeme negdašnji „Djeda mraz“, kojega su „modelari novoga mnijenja“ prekrstili u „djeda Božićnjaka“, kreće sa sjevera Europe prema Hrvatskoj pomoći „pobožnim Hrvatima“ pripremiti se za taj veliki crkveni blagdan. Zadnjih godina u tu pripremu uključili su se i „graditelji drvenih kućica, s atraktivnom ponudom topnih vina i kobasicu“. A za koji dan čut ćemo putem medija i mnogih portala kako se valja pripremiti za sv. Valentina koji ispada „zaštitnikom plesnih klubova i diskoteka“. Svjetovno, dakle, na „zavodljiv ili prislan način“ uklanja iz naše sredine ono što je sveto, duhovno i pobožno. I ne mali broj podlegne takvoj promidžbi i zavođenju. (Primjer jednog prijatelja iz Požege: Ja svakoga Božića pečenku ispečem!)

3. Usprkos te realne opasnosti da se puno toga profanira i sekularizira, stoji činjenica kako nitko ne može nasilno otvoriti moj podrum, ako mu ja ne dobacim ključeve kroz prozor. Nitko ne može uči u moju dušu i u moju kuću i nuditi „rog za svijeću“, ako ja osobno ne otvorim vrata svoje duše i svoga doma, pa počnem se cjenkati za ponuđenu robu. Stoga, nije na odmet pitanje možemo li se kao pojedinci i zajednica (svećenika, redovnica i redovnika, obitelji i župe) othrvati pred nasrtajima profaniranja svetinja, potrošačke groznice i hedonizma?! Hrvatsko društvo u kojem brojni s uspjehom prodaju „rogove za svijeće“ s pravom očekuje da sinovi Crkve dadne svoj obol na sebi svojstven, religiozan način. Oni će to moći učiniti samo ako budu dobro informirani o zavodljivostima ponude, te u isto vrijeme kadri mudro rasuđivati i razlučivati prolazno od neprolaznoga, vrijedno od nevrijednoga, dobro od lošega. A ljudima, koji ih upitaju za razloge nade koja je u njima, pruže vjerodostojne, razumljive i nadasve autentične odgovore.

U tomu im mogu pomoći i današnji Isusovi savjeti i očekivanja. Prošle nedjelje Isus je ocrtao lik „novoga Božjeg čovjeka“, građanina nebeskog kraljevstva koji ima biti skroman, miroljubiv, milosrdan, čista srca i života, gladan Boga i svetosti, strpljiv i kad nepravdu trpi. Takođe Isus veli da su „blaženi jer su Božja djeca“ koja se trude biti savršeni „poput Otca koji je na nebesima“. Današnjim nagovorom Isus očekuje da „ti novi ljudi“ budu usred svijeta sol i svjetlo svijeta: „Vi ste sol zemlje, vi ste svjetlo svijeta“ (Mt 5, 13). To su slike iz života koje mnogo govore. Sol je začin jelu i čuva ga od truleži. To isto Isus traži i od svojih učenika. Njihova je dužnost „čuvati čovjeka i čovječanstvo od truleži, izopačenosti, nevjere, grijeha, te sve „začiniti vrlinama sveto-

sti, ljubavi i Božje dobrote“. Ta je obveza upisana u činu krštenja, pa se svaki vjernik, a posebice Bogu posvećene osobe koji su pozvani na radikalni način živjeti dar krštenja, pozvan „da ne ohladili ili ne daj Bože obljetavi?! U tom vidu Isus danas otvoreno pita: „Ako sol obljetavi, čime će se osoliti?“ (Mt 5, 13).

4. „Ako ne možeš biti zvijezda na nebu (poput tolikih Božjih velikana), budi drvo koje izgara u oganj na planini, ili pak nježna svjetiljka koja svijetli u kući“. Ova Eliotova misao sugerira svima da se trudimo biti bolji. Ne možemo svi biti veliki svetci, niti nadaleko poznati sinovi Crkve ili nekoga reda. Ali, svatko može biti primjeran Kristov učenik i mala i skromna svjetiljka u svom domu. Dok uz ovaj Dan posvećenog života zahvaljujemo svetom Ivanu Pavlu II. što je ustanovio ovaj spomendan (1996.) i vezao ga uz blagdan Gospodinova prikazanja u Hramu, uz Svićećnicu, molit ćemo danas neka svi, koje je Duh Božji „zgrabio i zaveo“ da ga slijede, mognu usprkos brojnim protivštinama ovoga svijeta stati uz program Isusovog govora na Gori. A kako je Crkva kao Mistično Tijelo, u jedinstvu i raznolikosti, sazdana na sakramentima, službama i karizmama, molit ćemo neka svi njezini članovi, a napose Bogu posvećene osobe prepoznaju i žive to „crkveno trojstvo u njezinom jedinstvu“.

Na osobiti način preporučit ćemo Gospi i njezinom Sinu Isusu Kristu one koji su prihvatali njegov poziv. I moliti neka ostvaruju vitalnost posvećenog života kroz onu poznatu četverostruka vjernost: Kristu i Evandelju; Crkvi i njezinom misijskom poslanju; idealima posvećenog života i karizmi osnivača, kao i vjernosti čovjeku ovoga vremena. Tako neka bude. Amen.

† Želimir Puljlić, nadbiskup zadarski

Sveta Marija, 5. veljače 2017.

Nadbiskupov govor uz obred blagoslova Kneževe palače

Poštovani Gradonačelnice gospodine Kalmeta, prečasni Generalni vikaru mons. Lenkiću, veleučena Rektorice Sveučilišta prof. dr. Vican, Ravnateljice Narodnog muzeja gospodo Peroš, Ravnateljice Koncertnog ureda gospodo Bušić, Vikaru za kulturu zadarske nadbiskupije mons. Kero, cijenjeni članovi gradskog vijeća, dame i gospodo!

Zahvaljujem gospodinu Gradonačelniku na pozivu zazvati blagoslov na ovo djelo ljudskih ruku zbog kojega se raduju stanovnici Grada i Županije, a i šire. Dolazak Predsjednik Vlade RH s najbližim suradnicima-ministrima, prije desetak dana, pokazuje značenje događaja obnove i otvorenja Kneževe Palače. Spomenici svih vrsta i stilova prate povijest jednoga naroda i njegovih mjesta. Oni su trajan i živi govor koji budi zahvalnost i strahopoštovanje. A stvaratelji tih umjetničkih djela, premda su već davno prešli „prag nade“ i preselili se u prostore nebeske liturgije, i danas su među nama. Oni komuniciraju po djelima svoga uma i umjetničkoga dara.

Crkva je stoljećima surađivala s umjetnicima i poticala ih neka stvaraju i uljepšavaju sjaj Božje prirode, na čemu im je trajno zahvalna. Ovaj obred blagoslova obnovljenih prostora, koji su u Domovinskom ratu stradali, kao i umjetničkih djela koja smo u nasljeđe primili, izraz je naše zahvalnosti prema svima koji su ta djela zamislili, stvorili i nama darovali. Blagoslov je izraz zahvalnosti i onima koji su snagom službe primili dragu dužnost i obvezu čuvati i obnavljati našu kulturnu, povijesnu i vjersku baštinu koja je bogata i raznolika. I približiti je suvremenom čovjeku na razumljiv i moderan način.

Blagoslov je ujedno i naš zajednički zavjet prema našim starima koji su s ponosom i ljubomorno čuvali ono što su naslijedili: Crkve i samostane, dvorce i palače, sakralne i svjetovne prostore u kojima su se sačuvale slike, predmeti, biblioteke i arhivi. Njih danas prepoznajemo kao dio svoje kulture u koju je utisnut naš pečat i obilježje. A u tom pokladu otkrivamo i prepoznajemo dušu svoga mjesta, kao i bitne čimbenike imena i prezimena svoga naroda. I grada koji leži na gori,

pa ga se ne može sakriti. U njemu su i svjetiljke kulture koje još uvijek gore i plamte. Njih se ne stavlja pod posudu, nego na svijećnjak da svijetle svima, kako veli Isus u evanđeoskom odlomku koji ćemo sada poslušati.

Nakon evanđelja Nadbiskup se obratio slijedećim riječima:

U uvodnom pozdravu rekoh kako spomenici svih vrsta i stilova prate povijest jednoga naroda i mjesa. Oni su trajan i živi govor koji budi zahvalnost i strahopoštovanje gdje otkrivamo dušu našega Grada i bitne čimbenike imena i prezimena svoga naroda. A u ovom prostoru svaki kamen o tomu zbori. Osjećamo umješno pletivo umjetnosti, vjere i kulture Zadra koji je nikao i rastao na žalima središnjega Jadrana, toga blagoslovjenoga prostora Lijepe Naše. Usprkos silnim stradanjima „Iadera Christiana“ s brojnim vrijednim svojim žiteljima razvijala je tijekom vremena skladan odnos privatnog i javnog, svjetovnog i profanog, i posebice odnosa vjere i kulture. Zahvaljujući upravo tom zdravom međuodnosu vjere i kulture njezini sveti zaštitnici nisu „klerikalizirali“ kulturno nasljeđe, društvenu i političku, kao niti znanstvenu, športsku ili druge stvarnosti u Gradu.

A odgovorni voditelji znanstvenoga, kulturnoga i društvenoga života imali su osjetljivost za umjetnost i kulturu, pa su se opirali određenim strujama „nasilne deložacije sakralnoga“, posebice u vremenima žestokih ideologija dvadesetoga stoljeća. Tada je, naime, kao što znamo bila ranjena i ometena u rastu sinteza zdravog međuodnosa vjere i kulture koja je ovdje stoljećima rađala i stvarala umjetnička djela. Zadar je poput drugih mediteranskih gradova, od Dubrovnika do Poreča, bio i ostao uzor sklada i stvaranja sinteze društvenoga, kulturnoga i religioznoga okruženja. Taj sklad i sinteza danas su narušeni. Ne ideologijama od jučer, već od nas samih. Pitamo se, kako? Evo nekoliko misli u tom pogledu:

Kao sljednici velikoga blaga koje su nam ostavili naši očevi, mi malo po malo gubimo poštovanjem najprije prema čovjeku, a onda i strahopoštovanje pred djelima ruku njegovih: u kulturi, umjetnosti i sakralnosti.

Naši gradovi imaju svoju dušu koju smo prepoznавали po bedemima i palačama, tisnim kàlama, kupolama i tvrđavama koje miluje sunce i bura, a obliva Jadransko more. A na trgovima čuje se tiki šušur ili gitara, ugodan razgovor ili pak pjesan klape koja dušu krijepli i para.

Nažalost, našom nebrigom vidimo kako umire „duša tih gradova“; umire protjerana iz svoga mjesa i doma očinskoga. U jednom razgovoru pred prošli Božić rekao sam da „dijelim tjeskobu sugrađana zbog nepodnošljive buke i galame“ u Gradu, čiji žitelji organizatore tih bučnih manifestacija nazivaju „suvremenim nasilnicima“. No, oni imaju i nečije dopuštenje. A razlozi koje plasiraju, da se „oživi stari dio grada“, ne piye vodu. Naprotiv, stvaraju se savršeni mehanizmi da ljudi za par godina napuste Poluotok, kao što se već dogodilo našem Dubrovniku, koji bez živih ljudi postade običnom kulisom za filmove (Robina Hooda). Neka nas Bog sačuva od takvoga scenarija.

Zadnji je čas da se trgnemo i spašavamo dušu našega Grada. Blagoslov Kneževe palače vidan je i vrijedan doprinos u tom vidu. Potrebno je stoga usvajati antropologiju koja vrjednuje čovjeka i ne prihvata “poslovanje bez morala, niti bogaćenje bez rada; a pogotovo ne politiku bez načela”, kako je svojevremeno pisao Mahatma Gandhi. Takva antropologija ističe kako nam je čovjek u središtu pozornosti, a on je u trajnoj čežnji i nostalgiji za vječnim i Apsolutnim. Jer, u njemu drijema „izvanpovjesna stvarnost koja je izvor njegove ljudskosti“ (Ivan Pavao II.). Crkva, kao čuvarica tog neprocjenjivoga blaga živi od te istine o čovjeku, pa neumorno ponavlja: „Čovječe ne idi malen ispod zvijezda“ (M. Dizdar).

S takvim poštovanjem prema čovjeku i strahopoštovanjem pred djelima ruku njegovih, štovani

nazočnici, molimo večeras neka Božji blagoslov prati ovaj Grad i sve njegove žitelje. Neka svi, koji dođu u Zadar i prođu dvoranama Kneževe palače ponesu sa sobom lijepo dojmove o „Gradu smiraja, umjetnosti i kulture“. I neka osjete kako stanovnici Zadra i okoline vole i poštuju svoje mjesto; i bore se i kulturom za svoj Grad i za čovjeka u stvaranju i izgradnji bolje i podnošljive budućnosti. Na tu nakanu uputit ćemo sada i svoje molitve i vapaje.

Mons. Zelimir Puljić, nadbiskup zadarski

Zadar, 20. veljače 2017.

Svećenička skupština 15. veljače 2017.

1. Čuli smo dva teksta predviđena za ovaj dan (srijeda VI. tjedan kroz godinu „A“). Marko nas izvješćuje o slijepcu iz Betsaide koga Isus ozdravlja, a pisac knjige postanka o danima poslije potopa u vrijeme Noe. A psalmist u zahvalnosti Bogu koji ga izbavlja iz smrti pita se „kako zahvaliti i uzvratiti Gospodinu za sve dobro što mi je učinio?!“ U dva opisana događaja susrećemo s jedne strane duboku Noinu zahvalnost koji poslije potopa, kao predstavnik čovječanstva na novoj zemlji podiže oltar Jahvi i pri-nosi žrtve. A Bog prihvata njegovu žrtvu zahvalnicu i obećava kako „nikada više neće strovaliti zemlju u propast“, pa s čovjekom „sklapa novi savez“. U evanđelju susrećemo čudesno ozdravljenje slijepca iz Betsaide za kojega ne nalazimo informacije da je rekao „hvala“ ili pak iz znatiželje pošao malo za Isusom. Nikakvo čudo jer, iako je dobar broj apostola (Filip, Andrija i Šimun, a i braća Jakov i Ivan) bili rodom iz roga mjesta, stanovnici nisu pokazivali osobito zanimanje za Isusa i njegovo spasiteljsko djelo. Bili su indiferentni i sebični. Zbog toga je Isus nad tim mjestom i susjednim Korozainom izrekao onu kaznu prokletstva zbog njihove nevjere i ravnodušnosti: „Tada stane prekoravati gradove u kojima se dogodilo najviše njegovih čудesa, a oni se ne obratiše: Jao tebi, Korozaine! Jao tebi, Betsaido! Da su se u Tiru i Sidonu zbila čuda koja su se dogodila u vama, odavna bi se već oni u kostrijeti i pepelu bili obratili. Ali kažem vam: Tiru i Sidonu bit će na Dan sudnji lakše negoli vama“ (Mt 11,20-22). Na sva čuda Betsaiđani su samo odmahivali rukom. Baš njih briga život vječni. Važno da ribe ima.

Zanimljiv je način kako Isus ozdravlja slijepca iz Betsaide. Kad su ga doveli, Isus ga uhvati za ruku i izvede iz sela, pljunu mu u oči, stavi na nj ruke i zapita ga: „Vidiš li što?“ Slijepac upilj pogled i reče: „Opažam ljude; vidim nešto kao drveće ... hodaju“ (Mk 8,22-24). Tim činom on pokazuje kako ima obzira prema slijepcu i njegovoj bolnoj situaciji, te suošjeća s njegovom patnjom. A kad je progledao, Isus stavi ponovno ruke na oči pa ga posla kući (Mk 8,25-26). Nitko iz Betsaide nije se „divio“ Isusovu čudu, a izliječeni nije ni pokušao poći za Isusom, kao što je to učinio slijepac s Jerihonskih vrata (Lk 18, 43) koji čim „progleda uputi se za njim slaveći Boga. I sav narod koji to vide dade hvalu Bogu“. Iz današnjeg opisa vidi se da se ozdravljenik pretvorio u bezimenog člana indiferentne svjetine u Betsaidi. Nije smatrao potrebnim izreći zahvalnost na božanskom daru svjetla, veće se suočio s „opakim i ravnodušnim naraštajem“.

2. Jeku sindroma ravnodušnosti iz Betsaide lako je i danas otkriti i doživjeti. Sve češće, naime, može se čuti ili pročitati na raznim portalima i u različitim prigodama: „Vjera me uopće ne zanima. Ne osjećam potrebu pripadati nekoj religiji. Problem Boga za mene ne postoji. Jer, dobro mi je i bez Boga i bez religije“. To su izvanjski znakovi ravnodušnosti onih koji u Bogu i religiji ne vide nikakvu vrijednost. Za njih je Bog mrtav, iščezao iz njihovog vidnog kruga. Oni mirno rade i žive kao da on i ne postoji. Nemaju interesa ni zašto što se na Boga i vjeru odnosi. I dok je ateizam nijekao Boga i borio se protiv svega što na religiju „miriše“, ravnodušnima to ne predstavlja nikakav problem. Eto, to je fenomen „naših Betsaida“ kojima bi zasigurno Isus uputio isti prigovor: „Jao tebi, Korozaine! Jao tebi, Betsaido“. Jer, i u ovom vremenu u našem okolnostima puno je onih koje Bog i vjera uopće ne zanimaju. Puno je ravnodušnih kojima su Bog i vjera sporedne stvari. A vjerska ravnodušnost širi se ne samo u kulturama „kršćanske Europe“, već i Amerike i Australije. Manje je prisutna u islamskim zemljama, kao i u krajevima gdje je budizam ili hindu-

izam većinska religija. No, vjerska ravnodušnost zato osvaja krajeve zapadne kršćanske kulture.

Nasuprot slijepcu iz Betsaide koji nije s Isusom pošao niti mu zahvalio za čudesno ozdravljenje (iz Markovoga evanđelje) u prvom čitanju čuli smo izvješće kako Noa nakon strašnoga potopa prinosi Bogu „žrtvu zahvalnicu“.

Potop o kojem nas izvješćuje pisac knjige Postanka prikazan je kao „sveopći događaj koji je zahvatio sve krajeve i sve živo na zemlji“. U potopu su bili usmrćeni ljudi i živa bića koji se nisu našli u Noinoj korablji. A kad su se vode slegle, Noa pušta iz korablje ptice kako bi utvrdio je li se zemlja osušila. Najprije šalje gavrana koji se vraća jer još ne nalazi hrane. Nakon sedam dana šalje golubicu koja se također vraća u korablju, a onda nakon sedam dana šalje drugu koja se vratila navečer noseći u kljunu svježu maslinovu grančicu, simbol mira za sva vremena. Tada Noa izlazi iz korablje na novu zemlju s obitelji i svim bićima što su preživjela potop.

3. Dok slušamo ovo slikovito izvješće o potopu, pitamo se tko je i kakav je bio taj Noa komu Bog povjerava svoj spasenjski plan prije i nakon općeg potopa. Pisac događaja veli kako je on bio „čovjek pravedan i neporočan“ koji je „s Bogom je hodio“ (6, 9). On je tražio i nalazio Boga na svim svojim putovima, te nastojao ispunjavati njegovu vo-lju. Ne čudi, onda, da Bog upravo njega izabire za djelo spasenja. Noa je uz „uzor budnosti“ koji osluškuje i čuje Božji glas koji mu određuje neka sagradi „korablju spasenja za sebe i svoju obitelj“. Sav preostali svijet, koji ne obada na Božje pozive, već „bezbrižno se zabavlja, jede, pije, ženi se i udaje“ kao da Boga nema. A Bog onda pripušta „potop da sve odnese“ i uništi, osim onih koji su zatekli u Noinoj korablji (Mt 24, 36-39). Noa je, ne samo glasnik Božje pravednosti koji naviješta sud Božji koji ima doći, već je i osobiti svjedok vjere, koji gradi korablju spasenja iako mu se sumještani podsmjehuju i rugaju. No, on to čini s pobožnim poštivanjem jer vjeruju Onomu koji ga je obavijestio „o još nevidljivim stvarima“. On tako postaje uzor vjernicima koji svoju vjeru temelje i grade na „još nevidljivim stvarima“. Nasuprot brojnih ljudi koji se „podsmjehuju takvim naivcima“, a svoju budućnost grade na prolaz-nim i raspadljivim stvarima.

Pisac knjige Postanka prikazuje i opisuje da je „Noa novi Adam koji stupa na novu zemlju, pročišćenu potopnim vodama“, On predstavlja novo čovječanstvo i ostvaruje izmirenje čovjeka s Bogom po novom Savezu koji Bog iznova sklapa s čitavim čovječanstvom. Noa je divan lik pravednika i svjedoka vjere koji primjerno surađuje s Bogom i poziva bezbožni i po-kvareni svijet na obraćenje. A spasenje dolazi odozgor, od Boga koji traži našu suradnju. Moramo graditi svoju korab-lju spasenja, usprkos podsmijehu i ruganja onih koji vjere nemaju i žive kao da je i ne trebaju.

4. Noa tako postaje pralik Isusa Krista, koji će ostvariti ko-načno čovjekovo spasenje; Krista koji je stvarni početak novog stvorenja i nove zemlje. A Noina korablja postaje slikom Kristove Crkve: „Kao što se nije mogao spasiti ni jedan koji se nalazio izvan Noine korablje, tako se ni sada ne može spasiti onaj tko svojom vlastitom krivnjom ostane izvan Crkve“, pisao je svojevremeno i naučavao sveti Ciprijan.

Iz bezdana potopnih voda nanovo izranja nova zemlja, očišćena potopnim vodama. A na nju stupa Noakao novi Adam, predstavnik novog čovječanstva koji na novoj zemlji podiže oltar Jahvi i pri-nosi žrtvu. Žrtva je sveti prostor susreta čovjeka s Bogom i prvi čin čovjeka na obnovljenoj zemlji. Divan je to prizor u samoći svemira gdje Bog prima Noinu žrtvu zahvalnica za spasenje svijeta. Sveti pisac to sliko-vito ovako prikazuje: „Jahve omirisa miris ugodni“ i dade svečano obećanje kako njegovo djelo stvaranja više nikada neće biti uništeno do svršetka svijeta (2 Pt 3, 5). „Skla-pam svoj savez s vama, i s vašim potomstvom poslije vas, i sa svim živim stvorovima na zemlji. Nikada više potopne vode neće uništiti živa bića, niti ikad zemlju opustošiti“ (Post 9, 8-11). Ovaj savez ima karakter priprave i iščekiva-nja čovječanstva na dolazak Mesije koji će sa

svojim lju-dima sklopići Novi savez u svojoj krvi, vječan i nepromjen-ljiv savez koji neće moći uništiti nikakva zloba i pokva-renost ljudi, savez koji će ostvariti istinski nov vječni ži-vot novog čovječanstva na istinski novoj zemlji i novim nebesima.

Mons. Zelimir Puljić, nadbiskup zadarski

Zadar, 15. veljače 2017.

Svećeničko zajedništvo života, rada i poslanja

Svećenička godišnja skupština Zadarske nadbiskupije

1. Uvod

Dokumenti Drugog Vatikanskog sabora, kao pojedine enciklike i pobudnice koje su upućivali Vrhovni svećenici uglavnom ističu kako „učenici Gospodnji ne mogu biti zabrinuti ni tužni, već radosni navjestitelji Radosne vijesti“, te da se u svom radu ne smiju „zatvoriti u pastoralni individualizam“ kako je rekao papa Franjo u svom govor kleru biskupije Cassano (21. lipnja 2014.). U toj prigodi on je naglasio „ljepotu bratstva i svećeničkog zajedništva“. Sakramentalno bratstvo i zajedništvo nije kasta ili klub, već odnos duhovne obitelji koji se u evanđelju opisuje kao naslijedovanje Krista (Lk 8, 21). A smisao toga obiteljskog ozračja očituje se u pripadnosti i suradnji na poslu i poslanju. Ono se povrh svega očituje u srcu, duši i osjećajima; posebice u teškim trenutcima muke, umora i samoće, fizičke i duhovne boli. Sakramentalno bratstvo ne rađa se zbog potrebe ili pomanjkanja svećenika, već zbog činjenice da se kao braća nalazimo na istoj njivi Gospodnjoj, nakon što smo bili rođeni „u istoj Crkvi Kristovoj“ i formirani u istom sjemeništu. A sada poslani nesebično nositi radost i snagu Gospodnju kršćanskim zajednicama iste biskupije.

Društvo u kojem živimo, naprotiv, ne uvažava i ne priznaje kategorije nesebičnosti. Njega prožima duh sebičnosti i individua-lizma. A međusobni odnosi temelje se uglavnom na „privremnim interesima i sklonostima“, na „uspjehu i prolaznim osjećajima“. Svećenički odnosi, naprotiv, izgrađuju se na činjenici „zajedničkog poslanja“ u naviještanju Riječi Božje, dijeljenju svetih otajstava (sakramenata), te u odgoju povjerenih duša. Takvo „zajedničko poslanje“ s duhovnim ovlastima primili smo na dan svetoga ređenja kad je biskup položio ruke na našu glavu i dekretom odredio područje, mjesto i vid našega poslanja. No, ne smijemo smetnuti s uma kako okoliš i društvo u kojem živimo ostavlja tragove i na našem karakteru i osobnosti. Usprkos naše borbe i nastojanja podložni smo brojnim lošim sklonostima, gripoznom stanju i bolestima koje haraju svijetom. Na neke od tih bolešćurina podsjetio je i papa Franjo u audijenciji za članove Rimske kurije, 22. prosinca 2014.

2. Podsjetnik na „duhovnu patologiju“ koja ranjava zajedništvo

U toj audijenciji Papa je poželio da njegovi suradnici budu „zdrava i skladna zajednica“, koja sastavljena od vijeća, ureda, povjerenstava i sudova nastoji učinkovito i uzorno funkcionirati unatoč razlikama svojih članova. Papa je uz to naglasio kako je nužno hraniti se Božjom Riječju i euharistijom kako se ne bi pretvorili u birokrate koji funkcioniraju kao puki službenici. Ili pak podlegli bolestima od kojih nisu imuni ni članovi duhovnog staleža. Od petnaest mogućih obožnjena koje Papa navodi izdvojiti su samo neke koje na osobit način priječe i ranjavaju „svećeničko zajedništvo“.

- „Osjećati se besmrtnima i nezamjenjivima“ prva je bolest koja se rađa iz „patologije moći i kompleksa narcizma“. Takvi „umišljeni i zaljubljeni u vlastitu sliku“ ne vide Boga na licima slabih i potrebitih. Njima bi posjet groblju mogao možda pomoći otkriti imena tolikih ljudi koji su također mislili da su „besmrtni i nezamjenjivi“. Lukine riječi iz evanđelja „o slugama beskorisnim“ (Lk 17, 10), mogle bi biti lijek u procesu ozdravljenja rana koje narušavaju svećeničko zajedništvo života, rada i poslanja

ZADARSKA NADBISKUPIJA

• Druga rana koja narušava zajedništvo (V.) tiče se „slabe koordinacije“ u kojoj se gubi zajedništvo, a pojedinci „proizvode paralelnu buku zbog izostanka suradnje i timskog rada“. Takvo stanje pogoduje klimi „samoživosti i individualizma“. I događa se da noge rekne ruci „ne trebam te“, a ruka glavi „ovdje ja zapovijedam“. Takva klima razbijja zajedništvo i uzrokuje sablazan.

• Uz „suparništvo i umišljenost“ Papa posebice spominje „bolest naklapanja i ogovaranja“ (IX.). I veli da je to „ozbiljna bolest u kojoj osoba postaje sijačem kukolja“, a u brojnim slučajevima i „hladnokrvnim ubojicom dobrega glasa svojih kolega i subraće“. Čuvajmo se „terorizma ogovaranja“, veli Papa.

• Papa spominje „bolest zatvorenih krugova“ (XIV.) gdje pripadnost određenoj skupini postaje jačom od pripadnosti samome Kristu. Ona počinje dobrim namjerama, ali s vremenom pretvara se „u bolest raka koji prijeti skladu Tijela“, u duhu one Kristove: „Svako kraljevstvo u sebi razdijeljeno opustjet će i kuća će na kuću pasti“ (Lk 11,17).

• Među posljednjim bolestima (XV.) s „Papinoga popisa“ nalazimo „svjetovnu dobit“ u kojoj „apostol pretvara službu u vlast, a vlast u robu za stjecanje svjetovne dobiti ili više moći“. U svrhu ostvarenja tih ciljeva „ne preže se ni od klevetanja i diskreditiranja drugih, kako bi se pokazali sposobnjima; ponekada i putem tiskovnih naslovnica, bez obzira što se time nanosi velika šteta drugima i Crkvi. Papa je takve „častohlepce“ nazvao „jadnicima“.

3. Svećeničko zajedništvo izvire iz „sakramenta reda i poslanja“ (LG, 28)

O temi bratstva i zajedništva govorili su koncilski otcu kad su u dekretu „O službi i životu prezbitera“ napisali kako su „svi prezbiteri ređenjem međusobno povezani najtešnjim sakramentalnim bratstvom... i vezama apostolske ljubavi i službe“ (PO 8). No, valja odmah reći kako takvo zajedništvo nije svrha samome sebi. Ono je usmjereno na svećeničko poslanje u duhu Pavlove rečenice Korinćanima: „Svima bijah sve, da pošto-poto neke spasim“ (1 Kor 9, 22). A življeno svećeničko bratstvo očituje na vidljiv način Kristovu nakanu da njegovi učenici „budu jedno kako bi svijet upoznao da ga je Otac poslao“. Zbog toga je povezanost klera bitni čimbenik u životu i poslanju svećenika u jednoj dijecezi. To je, naime, zahtjev koji izvire iz „sakramenta svetoga reda i zajedničkog poslanja“ (LG, 28) koji se onda iz pojedine partikularne preljeva na univerzalnu Crkvu.

a. Euharistija je izvor i vrhunac života i poslanja Crkve

Euharistija je izvor i vrhunac života i poslanja Crkve. Ona nije „tema poput drugih“, već srž kršćanske vjere i života; kako svećenika, redovnika i vjernika tako i cijele zajednice župe, biskupije i sveopće Crkve. Ona je u isto vrijeme i „otajstvo svjetla“ koje osvjetjava put vjere, poput opisa dvojice učenika na putu u Emaus. Zbog toga je taj biblijski prizor iz Eamausa bio uzet kao „ikona za euharistijsku godinu“ u vidu navještaja i kateheze. Dobivali smo poticaje neka se svete Tajne slavi dostojanstveno i opušteno, a ne u žurbi i jurnjavi da čim prije završe. Proučavanje i održavanje onoga što „Uredba Rimskoga misala“ zahtjeva i traži trajni je „vade tecum“ svećenicima da paze na prikladnost ambijenta gdje se slavlje obavlja (posvećeni prostor, križ, oltar i ambon, misnica i kalež). Euharistijska godina u tom vidu bila je dobra prigoda vidjeti što nam je popravljati i poboljšati gledom na način slavlja (s poštovanjem i dostojanstveno), kao i na popratne stvari poput trenutaka šutnje, uresa svetih prostora, te glazbe i pjevanja koji se njeguje i upotrebljava. Euharistijska duhovnost pruža mogućnost očitovati plodove naše vjere, usidrena u svetim znakovima obreda. I ne zadovoljimo se osrednošću naše duhovnosti.

b. Savjeti apostola Pavla i Pape Franje

Kako bismo se izdigli iz te „osrednjosti“ poslušajmo što apostol Pavao savjetuje svom „vrlom

sinu, bratu i suradniku Titu“. Kad mu je odredio neka po gradovima postavi starješine, opisao je kako oni imaju biti „besprigovorni, ne samoživi, jedljivi ili vinu skloni; a pogotovu ne nasilni ili skloni prljavu dobitku, nego gostoljubivi, ljubitelji dobra, razumni, pravedni, sveti i uzdržljivi“ (Tit 1, 5.7-8). I mi smo, braćo svećenici, dekretom i poslanjem naših poglavara postali starješine koji bi imali po Pavlovu receptu biti „bezprigovorni“. Možda je ovo prigoda upitati se „kako je s mojom samoživošću i razdražljivošću“? Priča li se kako mi je „kupica opojne tekućine draga“? Što je „s trgovinom nabožnih stvari: svjeća, sličica, brošura, misnih nakana, crkvenih priloga i kolekta“? Kako je s mojim podmirivanjem dugova? Istina, ovo nije priprava za sakrament ispo-vijedi, već poticaj našoj savjesti da se popravljamo i budemo dostojni djelitelji svetih otajstava. I svakim danom svjesno i uporno usvajamo onih „pet pozitivnih odlika“ koje bi svaki upravitelj morao pokazati u svome životu i djelovanju, te biti „gostoljubivi, ljubitelji dobra, razumni, pravedni, sveti i uzdržljivi“.

Kad je 2015. proglašio „Godinu posvećenog života“, papa Franjo je odredio neka svi događaji i programi budu prožeti s tri cilja: „Sa zahvalnošću se spominjati prošlosti, s nadom prigrlići budućnost i s oduševljenjem živjeti sadašnjost“. Uz ovaj trostruki cilj Papa je izrazio očekivanje da redovnici (čitaj i svećenici) „učine Crkvu domom i školom zajedništva“, a ogovaranje, zavist, ljubomora i drugi antagonizmi neka se izmjeste iz crkvenih prostora“. I pozvao je sve, vjernike i kler, neka „podu na egzistencijalne periferije gdje ih čekaju oni koji su izgubile nadu, obitelji u teškoćama, mladi bez budućnosti, napušteni starci i bolesnici, te brojni pojedinci koji žeđaju za Bogom“. A bogu posvećene osobe potakao neka „ne budu orijentirani samo na sebe“; neka ne dopuste da ih „uguše male zadjevice u kući, te ostanu zatvorenicima svojih problema“.

c. Duhovnost dijecezanskoga klera

Na upit jednoga svećenika što je temelj dijecezanske duhovnosti, Papa odgovorio u Kazerti, 26. srpnja 2014. slijedeće: „Svećenik dijecezanac nije kontemplativac u kartezijanskom smislu. Njegova je duhovnosti u sposobnosti otvoriti se dijecezanstvu. Što to znači? Dijecezanstvo znači odnos prema biskupu i prema drugim svećenicima. Odnos prema biskupu je neminovan i bitan za dijecezansku duhovnost. Svećenik, naime, ne može postojati bez biskupa, niti djelovati odjepljen od njega... Ta u obredu ređenik „obećava poštovanje i poslušnost biskupu i njegovim nasljednicima“. Dijecezanstvo se sastoji u pozitivnom odnosu svećenika i biskupa koje mora biti trajno i normalno. Ono uključuje dobre odnose s drugim svećenicima i čitavim prezbiterijem. Zapravo, nema dijecezanstva ako je jedan ili drugi vid odnosa s biskupom ili prezbiterijem poremećen. Oboje su bitno nužni za razvitak i rast dijecezanske duhovnosti. Može netko reći kako s biskupom nekako ide, ali, na svećeničke skupove ne ide, jer tamo se o glupostima raspravlja. Ako tako pojedinac rezonira i ponaša se, njemu nedostaje osjećaj prave dijecezanske duhovnosti, tj. pozitivan odnos s biskupom i s kolegama svećenicima. Iako izgleda jednostavno, nije lako. Nije lako sve uskladiti. Potrebno je razgovarati i ne prekidati odnose. Koliko puta samo u obitelji otac i sin žistro raspravljuju, ali ostaju u svojim ulogama oca i sina; zauvijek.

Potrebna je hrabrost prihvatići to, ali i duh poniznosti pa ispravljati ono u čemu se zakazalo. Najveći neprijatelj tih odnosa jesu tračevi. Oni su znak duhovne praznine i oboljenja kako je to Papa opisao. I veliki neprijatelj dijecezanske duhovnosti. Jer, truju zrak koji udišemo i prepreka su duhovnom i plodnom ozračju biskupa i klera. Zbog toga ne budimo tračari koji zagađuju atmosferu. Neprijatelju ljudskoga roda od početka najdraže je naći se na banketu gdje se pretresaju tuđi grijesi, mane i propusti. On se tada veseli i likuje jer to je udar na bit dijecezanske duhovnosti.

Koji su to znakovi po kojima možemo prepoznati da su odnosi svećenika s biskupom i među klerom dobri? To je ona istinska radost, nasuprot gorčine koja upućuje na nedostatak dijecezanske duhovnosti. Priča Papa kako mu je na jednom susretu klera u Rimu neki svećenik „ispovijedio“ da mu se čini kako njegovi kolege svećenici ostavljaju dojam „skupine ogorčenih i ljutih pojedi-

ZADARSKA NADBISKUPIJA

naca“ koji imaju uvijek neki „casus belli“ ljutiti se jedni na druge. A to onda stvara okružje tuge i gorčine; nema istinske radosti. Kad među nama postoji netko, veli Papa, tko je „uvijek nabrušen, ljut i u trajno napetim odnosima s drugima, pomislimo kako taj svako jutro za doručak ocat piće, za ručak salatu pomiješanu s octom, a navečer potroši dobru spremetu od limuna“. Nije dobro, nastavlja Papa, tako se ponašati i vladati jer to ostavlja sliku „bijesne i naljućene Crkve“. Može se čovjek naljutiti. I to nije loše. Ali, živjeti u stanju trajne ljutnje i bijesa ne dolazi od Gospodina. To, naime, ostavlja tugu i gorčinu, te potkapa jedinstvo i nagriza dijecezansku duhovnost. Zahvalni smo papi Franji što je jednostavnim i razumljivim riječima protumačio gdje su temelji, ali i zapreke dijecezanske duhovnosti. Neka nam ovi poticaji pomognu rasti u toj duhovnosti kako bismo njegovali i očuvali vjernost Kristu i Evandelju, Crkvi i njezinom misijskom poslanju, kao i vjernost čovjeku našeg vremena. Posebice pak zahvalni smo Bogu što se služi našom osobom u službi ljudima i našem narodu. Zato mu punim srcem zahvalno kličemo: „Velika nam djela učini Svesilni, sveto je ime Njegovo!“

4. Nekoliko praktičnih savjeta

Euharistija je, kako smo vidjeli, izvor i vrhunac života i poslanja Crkve, „otajstvo svjetla“ koje osvjetjava naš put vjere, kao i temelj našega svećeničkoga poslanja i zajedništva. Kao djelitelji svetih otajstava činimo sve neka nam ona bude središtem našega života i rada. Stoga, valja nam slaviti svetu euharistiju svakoga dana dostojanstveno i opušteno; ne u žurbi i jurnjavi da čim prije završi. Posebice to važno činiti na Dna Gospodnji, kad se sjećamo Isusovog slavnoga Uskršnja u zajedništvu velike obitelji, župne zajednice. I njegujmo duhovnost i pobožnost prema euharistiji povremenim izlaganjem i klanjanjem na euharistijskim pobožnostima.

S ovim duhovnim poticajima htio bih još samo letimično podsjetiti i na ono što sam u više navrata zborio. Uz njegovanje euharistijske duhovnosti i drugih pobožnosti, koje predviđa i potiče „Direktorij pučkih pobožnosti“, ne zaboravite posvetiti malo više vremena i pozornosti svojim suradnicima u župi:

- Ministrantima, katehetama, članovima župnih vijeća, bratstvima, vjerničkim društvima. Omogućite im ciljane susrete na kojima će se ne samo razgovarati i dogovorati, već posvetiti i dostatno vremena Riječi Božjoj zapisanoj u Svetome Pismu i koncilskim dokumenatima koje vjernici nedovoljno poznaju.
- Posebice posvetiti pozornost obiteljima koje ove godine imaju u svom domu krštenike, prvpričesnike ili krizmanike. Ne zaboravite i njihove kumove.
- Podržavajte sve vidove pučkih pobožnosti koje postoje. A oživite i one koje su s vremenom zamrle, a ostavile su vidne tragove u vjerskoj tradiciji župe.
- Uz redoviti župni pastoral predvidite i planirajte: Misije i duhovne obnove jer vjernici priželjkuju takve događaje. Bogu hvala što „vjerska ravnodušnost“ nije još ugasila onaj fitilj duhovne čežnje za Bogom pravim i živim. A u vidu odgoja svijesti i važnosti pripadanja određenoj partikularnoj crkvi, uključite povjerene vam vjernike u hodočašća naših nadbiskupijskih središta i svetišta: Svetе Stošije, sv. Šime, Gospe od Zečeva i drugih Gospinih crkava, svete Nedjeljice u Vrani, Škabrnje uz godišnjicu stradanja, sv. Ante na Smiljevcu i drugih mesta gdje se tradicionalno ljudi rado okupljaju. Ovdje mislim i na druga nacionalna mjesta i svetišta diljem Lijepe Naše.
- Hodočašća, naime, i pučke pobožnosti bila su i ostala izvrstan i prokušan način odgoja ljudi u vjeri. A u osobne i zajedničke molitve uključite Crkvu, Papu, obitelji, te posebice duhovna zvanja. Sve ovo trebalo bi nam pomoći da poraste svijest i odgovornost koju nam je Božja Providnost povjerila na našem krštenju i svećeničkom ređenju. I ne umarajmo se pružati vjerom,

molitvom, ljubavlju i dosljednim svećeničkim životom „razloge nade koja je u nama“ (1 Pet 3, 15).

Završit ću s nekoliko savjeta svetoga Karla Boromjeskoga (1538.- 1584.), koji je bio veliki pastoralac, odličan državni tajnik i izvrstan biskup u Miljanu. Živio je samo 46. godina, a ostavio zapažene i korisne liturgijske upute, kateheze i pastoralne smjernice. Neke od njih imamo u Časoslovu uz dan njegovoga spomena (4. 11. Brevijar br. IV, str. 1189-1190). Tamo ima nekoliko korisnih savjeta svećenicima:

„Želiš li napredovati u krjeposti, te biti sabran slušaj što ću ti reći: Ako je već zapaljen žižak božanske ljubavi, nemoj ga odmah izlagati vjetru. Tiganj drži zatvoren da ne ohladi i izgubi toplinu. Izbjegavaj koliko možeš okolnosti koje te rastresaju. Ostani pribran i kloni se ispraznih razgovora.

Ako pak imаш dužnost propovijedati i poučavati slušaj što ću ti reći: U prvom redu propovijedaj životom i vladanjem kako ne bi oni koji vide da jedno govoriš, a drugo radiš, ismijali tvoje riječi i vrtjeli glavom.

I na koncu, obavljaš li sakramente, misli, brate, što činiš; Kad slaviš misu, razmatraj što prikazuješ. Moliš li psalme, misli kome govoriš. Ako dušama ravnaš, misli kojom su i kakvom skupocjenom krvlju oprane“. „Vama, glasnicima velikoga Kralja, savjetujem budite plemeniti i mudri upravitelji duša koje su vam povjerene. Budite prijatelji djece i mladih, starih i nemoćnih. I trajno Bogu zahvaljujte što vas je izabrao i u svoj vinograd poslao“ (sveti Pio X.).

Mons. Zelimir Puljić, nadbiskup zadarski

Zadar, 15. veljače 2017.

Sto sedamdeset i pet godina Matice hrvatske - čestitka

Poštovani gospodine Akademiće Damjanoviću,
Cijenjeni Predsjedniče Matice Hrvatske!

Primio sam Vaš ljubazni poziv na svečanu proslavu 175. obljetnice utemeljenja Matice hrvatske. Rado ću se odazvati Vašem pozivu. Već sada pismeno izričem svoje srdačne čestitke povodom osnutka i zapaženog djelovanja Matice hrvatske na polju prosvjete, književnosti i kulture. Ona, naime, od svoga osnutka nije prestajala izgrađivati nacionalnu svijest svoga naroda, a to se osobito osjetilo u drugoj polovici 19. stoljeća kada su njezini zauzeti pojedinci postali glavnim nositeljima političke misli svoga vremena. Poput Ivana Kukuljevića Sakcinskoga, koji je Matici dodijelio hrvatsko ime, odredio sadržaj njezinih aktivnosti i održao u Saboru prvi javni govor na hrvatskome jeziku (1843.).

Matica hrvatska usko je vezana uz sudbinu svoga naroda, pa je u zadnjih 175 godina proživiljava-la slične uzlete i padove. Od onoga početnoga nerazumijevanja u Beču i Pešti, gdje se nije htjelo potvrditi Matičina pravila, do Bachovoga apsolutizma, neprihvaćanja i skepticizma u staroj i progona u novoj Jugoslaviji. Stoga, imaju pravo oni koji vele kako je Matica proživiljavala sve ono što su hrvatski narod i Crkva proživjeli u posljednjih 175 godina. A Crkva i Matica ugradivale su sebe u intelektualnu i moralnu povijest svoga naroda, te imenom i programom postali njegova svijest i savjest.

Još su živi svjedoci teških progona i zabrana, ali i nezaboravnih proplamsaja oduševljenja koji su se zbivali u nekoliko zadnji desetljeća. Kako se ne sjetiti „Deklaracije o nazivu i položaju hrvatskog književnog jezika“, koju je Matica hrvatska objavila 1967., tražeći ravnopravnost hrvatskog jezika. Ne može se zaboraviti skupinu hrvatskih književnika i intelektualaca, članova Matice iz

ZADARSKA NADBISKUPIJA

toga razdoblja, koji su preko „Hrvatskoga književnoga lista“ i „Hrvatskoga tjednika“ ispisivali svoje političke prijedloge o uređenju tadašnje države. A pokrenuli su i skupljanje finansijskih sredstava za kapitalne objekte poput tunela kroz Učku i autocestu Zagreb-Split.

Ljudi su se rado uključivali u navedene projekte i učlanjivali u Maticu Hrvatsku. I ja sam tih godina u Požegi s jednim kolegom došao u skromni ured Matice, upisao se, platio članarinu i rado priložio skromni „udovičin novčić“ za autocestu Zagreb-Split. Tada sam, naime, bio student teologije u Splitu. Malo kasnije poslali su me na studij u Rim odakle sam pratio i proživljavao svu dramu gušenja „Hrvatskoga Proljeća“. Komunističke vlasti, naime, pozatvarali su potpisnike Deklaracije i organizatore studentskih demonstracija, a velik broj intelektualaca i političara osudili na godine robijanja. Osobita oštrica bila je usmjerena na Maticu hrvatsku, koja je 1972. bila raspuštena, a njezina djelatnost zabranjena. Viđeniji pak njezini djelatnici, poput Đodana, Gotovca, Tuđmana, Pavletića, Veselice, Šošića i Foretića bili su procesuirani i zatvarani.

Uz ovu veliku obljetnicu sjećamo se prijeđenoga hoda Matice hrvatske, naše važne narodne institucije, koja je kroz povijesne „Scille i Haribde“ uspješno brodila. Pri tomu s ponosom spominjemo i sve njezine vrijedne i nezaboravne članove kao skupinu izvrsnih hrvatskih intelektualaca, koji su ne samo radili za dobro svoje zemlje i naroda, već spremno i trpjeli za ostvarenje visokih idea. Današnjim pak članovima, koji u njima gledaju i otkrivaju svoje uzore, od srca kličem: Vivat, crescat et floreat Matrix Croatica!

2. veljače 2017.

† Želimir Puljić, nadbiskup zadarski

Predsjednik Hrvatske biskupske konferencije

ODREDBE

Broj: 42/2017.

Zadar, 5. siječnja 2017.

Predmet: Proslava svetkovine svete Stošije

Svim Župnim uredima, upraviteljima crkava i redovničkim zajednicama u Nadbiskupiji

Draga braćo svećenici, redovnici, redovnice, dragi Kristovi vjernici!

U nedjelju, 15. siječnja 2017., slavimo svetkovinu svete Stošije, mučenice, zaštitnice naše Nadbiskupije i naslovnice naše prvostolne crkve. Katedrala je majka svih crkava u našoj Nadbiskupiji, a sveta Stošija zaštitnica i zagovornica svih vjernika Zadarske nadbiskupije. Blagdan svete Stošije je stoga blagdan cijele Nadbiskupije i svih njenih župa i crkava.

Sve Vas pozivam da sudjelujete u proslavi njezina blagdana, koji započinje u subotu, 14. siječnja 2017., svečanom Večernjom u 18 sati, koju predvodi Nadbiskup, a nastavlja se na sam blagdan, u nedjelju, 15. siječnja 2017., svetim misama u 7, 8 i 9 sati, te svečanom koncelebracijom u 11 sati, koju predvodi Nadbiskup.

Pod svečanom Večernjom podijelit ću plakete zaslužnim vjernicima za očitovane znakove služenja u Crkvi i hrabrog svjedočenja stožernih kršćanskih krjeposti vjere, ufanja i ljubavi prema svima koji su potrebni ljudske pažnje i pomoći.

Svečanu koncelebraciju nad/biskupa i svećenika u 18 sati predvodi splitsko-makarski nadbiskup i metropolit mons. Marin Barišić.

Svojim sudjelovanjem u svetim Otajstvima posvjedočimo svoju vjeru Kristu Gospodinu i privrženost našoj nebeskoj zaštitnici, mučenici svetoj Stošiji.

Svima pozdrav i blagoslov od Gospodina,

† Želimir Puljić, nadbiskup, v.r.

Broj: 138/2017.

Zadar, 18. siječnja 2017.

Predmet: Godišnjica smrti nadbiskupa Ivana Prendě

Svim župnim uredima, upraviteljima crkava i redovničkim zajednicama u Nadbiskupiji

Draga braćo svećenici, redovnici, sestre redovnice, dragi Kristovi vjernici!

U srijedu, na blagdan Obraćenja sv. Pavla, 25. siječnja 2017., godišnjica je smrti nadbiskupa Ivana Prendě. To je prigoda da ga se sjetimo u našim molitvama i ujedno pozovemo vjernike na molitvu.

Povodom sedme godišnjice smrti nadbiskupa Ivana Prendě u katedrali sv. Stošije u 18,00 sati slavit će se misa zadušnica.

Gospodin mu bio nagrada za sve što je učinio i ostavio kao duhovnu baštinu u ovoj Nadbiskupiji.

Svima pozdrav i blagoslov od Gospodina,

† Želimir Puljić, nadbiskup

ODREDBE

Broj: 145/2017.

Zadar, 18. siječnja 2017.

Predmet: Blagdan Svjećnice i Dan posvećenog života

Svim župnim uredima i upraviteljima crkava u Gradu; svim redovničkim zajednicama u Nadbiskupiji

Draga braćo i sestre!

Na Svjećnicu, blagdan Gospodinova prikazanja u hramu, Crkva slavi Dan posvećenog života. Budući da je na taj dan Isus prikazan u hramu, s pravom je povezan s danom posvećenog života. Zahvalna za veliki Božji dar redovnika i redovnica, Crkva moli za posvećene osobe da u svom posvećenju sve više rastu.

Svi će naši redovnici i redovnice kao i druge osobe posvećenog života taj Dan proslaviti u svojim zajednicama. Na nadbiskupijskoj razini mi ćemo taj dan i ove godine proslaviti u crkvi Svetе Marije u Zadru, u nedjelju, 5. veljače 2017. godine, s početkom u 17,00 sati.

Na sam blagdan, u četvrtak, 2. veljače 2017. godine, u crkvi sv. Šime u Zadru sv. Mise slavit će se u 8,30 sati i u 18,00 sati s blagoslovom svijeća i ophodom.

Pozivam vas da zajedno i svečano, molitvom i pjesmom proslavimo blagdan Prikazanja Gospodinova i Dan posvećenoga života.

Sve Vas pozdravljam i blagoslivljam u Gospodinu.

† Želimir Puljić, nadbiskup

Broj: 195/2017.

Zadar, 23. siječnja 2017.

Predmet: Molitvena osmina za jedinstvo kršćana

Svim župnim uredima i Samostanima u Gradu

Od 18. do 25. siječnja održava se u čitavom svijetu tradicionalna Molitvena osmina za jedinstvo kršćana. Jedinstvo Kristove Crkve spada u temeljne molitvene nakane svakoga kršćana i svih kršćanskih Crkava.

Geslo ovogodišnje svjetske molitvene osmine za jedinstvo kršćana ima geslo: 'Pomirenje – ljubav nas Kristova obuzima' (usp. 2 Kor 5,14).

Vjerni zapovijedi Kristovoj "da svi budu jedno" ove godine ćemo u našem gradu imati zajedničku ekumensku molitvu Večernje u Pravoslavnoj crkvi sv. Ilike proroka u Zadru, u utorak, 31. siječnja 2017., s početkom u 18 sati.

Svojim sudjelovanjem i molitvom ispunjavamo zapovijed samoga Krista koji je prvi molio Oca za svoje učenike 'Da svi budu jedno' (Iv 17,11).

Uz pozdrav u Gospodinu,

mr. don Marinko Duvnjak, v.r.

povjerenik za ekumenizam

Broj: 322/2017.

Zadar, 31. siječnja 2017.

Predmet: Izvještaj za Svećeničku godišnju skupštinu

Svim crkvenim pokretima, zajednicama i udrugama u Nadbiskupiji

Poštovani,

Budući da sam imenovan delegatom za crkvene pokrete i zajednice, kao i koordinatorom njihovog djelovanja i rada u Nadbiskupiji (dekretni imenovanje: br. 226/2011., od 18. siječnja 2011.), ovime Vas pozivam da Nadbiskupskom ordinarijatu, najkasnije do 10. veljače 2017., pismeno (nadbiskupija-zadarska@zd.t-com.hr ili u Ured bilježnika) dostavite sljedeće:

1. Izvještaj o radu u protekloj godini;
2. Konkretni planovi za 2017. godinu.

S poštovanjem Vas pozdravljam,

mons. Ivan Mustać
delegat za crkvene pokrete i zajednice u Nadbiskupiji

Broj: 323/2017.

Zadar, 31. siječnja 2017.

Predmet: Izvještaj za Svećeničku godišnju skupštinu

SVEĆENIČKI DOM „ZMAJEVIĆ”

NADBISKUPSKO SJEMENIŠTE „ZMAJEVIĆ”

KLASIČNA GIMNAZIJA IVANA PAVLA II. s pravom javnosti

VISOKA TEOLOŠKO-KATEHETSKA ŠKOLA U ZADRU

CARITAS ZADARSKE NADBISKUPIJE

KATEHETSKI URED ZADARSKE NADBISKUPIJE

URED ZA PASTORAL MLADIH ZADARSKE NADBISKUPIJE

TISKOVNI URED ZADARSKE NADBISKUPIJE

TAJNIŠTVO ZA POVRAT CRKVENE IMOVINE

SVIM POVJERENSTVIMA U NADBISKUPIJI

Poštovani,

Budući da idemo ususret 46. godišnjoj skupštini prezbiterija Zadarske nadbiskupije koja će se održati u srijedu, 15. veljače 2017., na kojoj želimo prikazati život i rad u Nadbiskupiji u protekloj godini, ovime Vas pozivam da Nadbiskupskom ordinarijatu, najkasnije do 10. veljače 2017. pismeno (nadbiskupija-zadarska@zd.t-com.hr ili u Ured bilježnika) dostavite sljedeće:

1. Izvještaj o radu u protekloj godini;
2. Konkretni planovi za 2017. godinu.

U Gospodinu Vas pozdravljam i blagoslovim,

† Želimir Puljić, nadbiskup

ODREDBE

Broj: 324/2017.

Zadar, 6. veljače 2017.

Predmet: 46. Svećenička skupština Zadarske nadbiskupije - srijeda, 15. veljače 2017.

Svim svećenicima Zadarske nadbiskupije

Draga braćo svećenici,

Ovim sazivam 46. svećeničku skupštinu koja će se održati u srijedu, 15. veljače 2017., u Nadbiskupskom sjemeništu „Zmajević“ u Zadru, sa sljedećim dnevnim redom:

I. Kapelica u sjemeništu:

9.30 sati Prigoda za sakrament pomirenja

10.00 sati Euharistijsko slavlje

Stanka

II. Dvorana Sjemeništa (11.00 sati)

1. Nadbiskup: Svećeničko zajedništvo života, rada i poslanja

2. Nekoliko priloga:

a. Graditeljski planovi u Nadbiskupiji (don Srećko Petrov)

b. Osnivanje „Zaklade don Eugen Šutrin“ (don Josip Lenkić)

c. Crkvene kazne za svećenike: cilj i nakane (mr. don Zdravko Katuša)

d. Nekoliko informacija i upozorenja (Nadbiskup)

Diskusija

3. Nadbiskup: Nekoliko praktičnih savjeta

III. Zajednički objed u blagovaonici Sjemeništa (ca. 12.15 sati)

Očekujem braću svećenike na ovoj našoj 46. svećeničkoj skupštini koja je važan znak našeg biskupijskog zajedništva. Sve Vas u Gospodinu pozdravljam i blagoslovljam,

† Želimir Puljić, nadbiskup

Prilog: Izvješće iz Ekonomata za 2016.

Doprinos župa po fondovima

Br. 398/2017.

Predmet: Poziv na javnu raspravu o radnom tekstu „Da vaša radost bude potpuna..“

Svećenicima, vjeroučiteljima i župnim suradnicima u Nadbiskupiji

Dostavlja se radni tekst „Da vaša radost bude potpuna (Iv 15,11), - kateheza i rast u vjeri u današnjim okolnosti-ma“ koji je priređen uz pomoć Vijeća HBK za katehizaciju i novu evangelizaciju. Ovim radnim dokumentom želi se posebice afirmirati župnu zajednicu, kao subjekt i mjesto ostvarenja katehetskog djelovanja sa župnikom, prvim katehetom u župi.

No, kateheza je zadaća cijele Crkve, ne samo pojedinaca ili pojedinih skupina vjernika. Stoga, HBK prije objave dokumenta stavlja radni tekst na javnu raspravu i poziva stručnjake iz teoloških i katehetskih disciplina, kao i vjernike laike neka svojim promišljanjima, komentarima i prijedlozima uključe u njegovu doradu. Tekst radnog Dokumenta dostupan je na stranicama HBK, kao i na mrežnoj stranici naše Nadbiskupije.

a. Ovim pozivom i datumom objave ovoga dopisa otvara se javna rasprava i mole se svećenici, katehistice i katehete neka svoje pismene priloge i prijedloge, dostavljaju na adresu Ordinarijata (Jurja Biankinija 2) običnom ili elektroničkom poštom s naznakom: Za Katehetski ured (nadbiskupija-zadarska@zd.t-com.hr)

b. Raspravu treba završiti najkasnije do konca lipnja 2017., a u raspravu neka se na prikla-
dan način uključi prijedlozima i promišlja-njem i Teološki odjel Sveučilišta u Zadru sa svojim
stručnim osobljem.

c. U svezi s predviđenom raspravom o rad-nom tekstu „Da vaša radost bude potpuna..“
neka don Gašpar mr. Dodić predvidi susrete s užom skupinom svećenika i kateheti kako bi se
prodiskutiralo pristigne prijedloge, uobličilo i na vrijeme dostavilo Tajništvu HBK u Zagrebu.

Unaprijed od srca zahvaljujem svima koji će sudjelovati i surađivati u javnoj raspravi o rad-nom
tekstu „Da vaša radost bude potpuna..“ Ovo je prigoda na sinodalan način i zajedničkim dopri-
nosom sviju pomoći da se u dokumentu prepoznaju obrisi novoga lice naših župnih zajednica.
Marija Majka Crkve neka svojom zaštitom prati naš rad, a bl. Alojzije Stepinac neka nam udijeli
dostatnu nadu u ostvarenju Božje radosti među nama.

† Želimir Puljić, nadbiskup.

Zadar, 10. veljače 2017.

Blaženi Alojzije Stepinac

Broj: 405/2017.

Zadar, 14. veljače 2017.

Predmet: Susret svih zborovođa, voditelja crkvenog pjevanja, orguljaša i kantora zajednica
i pokreta - Sjemenište 22. veljače 2017.

Svim župnim uredima i samostanima u Nadbiskupiji

Poštovani,

U organizaciji Liturgijskog odbora Zadarske nadbiskupije upriličujemo susret svih zborovođa,
voditelja crkvenog pjevanja, orguljaša i kantora zajednica i pokreta u Nadbiskupiji u Nadbiskup-
skom sjemeništu ‘Zmajević’, u srijedu 22. veljače 2017., s početkom u 19.30 sati.

Program susreta:

1. Obilježavanje 50. obljetnice Instructio musicam sacram;
2. Predstavljanje zadarskog Kantuala;
3. Stanje crkvene glazbe u Nadbiskupiji;
4. Rasprava.

S poštovanjem Vas pozdravljamo,

Mr. don Dario Tičić

pročelnik Liturgijskog povjerenstva

Broj: 432/2017.

Zadar, 21. veljače 2017.

Predmet: Pepelnica u Katedrali

Svim župnim uredima i upraviteljima crkava u Gradu

Draga braćo svećenici,

U nedjelju, 26. veljače 2017. godine na svetim Misama s narodom oglasite sljedeće:

Na Pepelnicu ili Čistu srijedu, 1. ožujka 2017., u Katedrali u 18,00 sati predvodit će misno slavlje
i obred pepeljanja.

ODREDBE

Na Čistu srijedu i Veliki petak obvezni su post i nemrs: post za sve punoljetne vjernike do započete šezdesete godine života, a nemrs za sve one koji su navršili četrnaestu godinu života. Nemrs treba obdržavati u sve korizmene petke, dok se u drugo vrijeme kroz godinu može zamijeniti nekim drugim pokorničkim djelom. Dobro je na to uvijek iznova podsjećati i podučavati naše vjernike. Postom, pokorom, molitvom i milostinjom pridružimo se cijeloj Crkvi kako bismo postali što sličniji svome slavnem Gospodinu. Pozivam vjernike da mi se pridruže i da tako zajednički označimo početak svetog korizmenog hoda prema svetkovini Uskrstnja Gospodnjega.

U Gospodinu Vas pozdravljam,

† Želimir Puljić, nadbiskup

Broj: 433/2017.

Zadar, 21. veljače 2017.

Predmet: Obred izbora i upisa imena katekumena

Poštovani gospodine Župniče,

Ovime pozivam sve župnike koji su u svojim župama u duhu 'Pastoralnih uputa za uvođenje odraslih u kršćanstvo-katekumenat' (Br. 1370/2012., od 28. 8. 2012.) organizirali prošle jeseni pripravu odraslih kandidata za sakramente kršćanske inicijacije da upute pripravnike na obred izbora i upisa imena među izabranike za sakramente kršćanske inicijacije koji će se održati u nedjelju, 5. ožujka 2017., u crkvi Presvetog Srca Isusova u Zadru na Voštarnici u 17,00 sati. U skladu s crkvenim propisima sakramenti kršćanske inicijacije slave se u Vazmenom bdijenju. Svaki župnik treba prethodno zamoliti i dobiti od dijecezanskog biskupa za to dopuštenje, a moguće ga je udijeliti samo onima koji se pridržavaju cjelovitog puta priprave.

U Gospodinu Vas pozdravljam,

† Želimir Puljić, nadbiskup

Broj: 434/2017.

Zadar, 21. veljače 2017.

Predmet: Korizmena akcija 2017.

ŽUPNIM UREDIMA I UPRAVITELJIMA CRKAVA U NADBISKUPIJI

OSNOVNIM I SREDNJIM ŠKOLAMA U ZADARSKOJ ŽUPANIJI

VJEROUČITELJIMA OSNOVNIH I SREDNJIH ŠKOLA U ZADARSKOJ ŽUPANIJI

GRADOVIMA I OPĆINAMA U ZADARSKOJ ŽUPANIJI

Draga braćo i sestre,

Korizma nam svake godine daje jedinstvenu priliku da dublje razmišljamo o smislu i vrijednosti svojega kršćanskog života. Tijekom tog vremena poziva nas da uz molitvu i duhovnu obnovu budemo milosrdniji prema drugima, čineći konkretna djela ljubavi i dijeleći svoja dobra s potrebnima. Nakon uspješno provedene 'Korizmene akcije' 2016. koja je bila namijenjena za kupnju novog ultrazvuk aparata na Neonatološkom odjelu Opće bolnice Zadar i ove godine želja nam je potaknuti sve da se kroz korizmeno odricanje uključimo u još jednu akciju koja će biti usmjerena za dobrobit nas i oboljelih naših bližnjih u našoj sredini.

Ovogodišnja prikupljena sredstva namijenit ćemo za nabavu linearnog akceleratora na Onkološkom odjelu Opće bolnice Zadar. Nabavom ovog uređaja osigurali bi se preduvjeti kako bi se cjekokupna onkološka terapija mogla pružiti i pacijentima u Zadru.

Župnike molim neka akciju provode tijekom cijele korizme na način koji najbolje odgovara prilikama u župi koju poslužuju. A sve koji žele sudjelovati, molim, neka svoj prilog dostave u župni

ured ili pak uplate na žiro-račun Nadbiskupije s naznakom: 'za nabavu linearnog akceleratora na Onkološkom odjelu Opće bolnice Zadar':

NADBISKUPSKI ORDINARIJAT - ZADAR

HR5324070001100041082 Poziv na broj: HR02 00755877 - 536

Uz ovu 'korizmenu akciju' Hrvatski Caritas i ove godine u tjednu između druge i treće korizmene nedelje (13. - 19. ožujka 2017.), pokreće Tjedan solidarnosti i zajedništva s Crkvom i ljudima u Bosni i Hercegovini. Ovogodišnja se korizmena akcija odvija uz moto: 'Moliti, raditi, rasti zajedno'. Svrha korizmene akcije je prikupiti konkretnu, novčanu pomoć, ali i senzibilizirati i poticati javnost u Hrvatskoj na solidarnost, zajedništvo i molitvu za ljude i Crkvu u BiH.

Podsjećam kako je milostinja koja se prikupi na treću korizmenu nedelju u svim crkvama diljem Nadbiskupije namijenjena za programe Caritasa BIH i treba je čim prije dostaviti u Ekonomat s naznakom 'Kolekta za BiH'.

Želim svima plodne korizmene dane uz pozdrav i blagoslov od Gospodina,

† Želimir Puljić, nadbiskup

Broj: 442/2017.

Zadar, 22. veljače 2017.

Predmet: Inicijativa '40 dana za život'

Svim župnim uredima i upraviteljima crkava, crkvenim pokretima, zajednicama i udrugama u Nadbiskupiji

Poštovani,

Nakon dobrog iskustva od prošle godine želja nam je i u ovoj godini nastaviti sa inicijativom '40 dana za život'. Počeli bismo 1. ožujka, a završili 9. travnja ove godine ispred Opće bolnice u Zadru od 9,00 do 12,00 sati.

Također, ovim putem najavljujemo predavanje doc. dr. sc. Ivana Poljakovića: 'Pobačaj i genderizam' u Nadbiskupskom sjemeništu 'Zmajević', 2. ožujka 2017., u 19,00 sati.

'Hod za život' planiramo u subotu, 11. ožujka 2017. godine u 11,00 sati od Opće bolnice Zadar do Katedrale.

Molimo župnike i upravitelje crkava da obavijeste svoje vjernike i potaknu ih na sudjelovanje.

S poštovanjem Vas pozdravljam i zahvaljujem,

mons. Ivan Mustać

delegat za crkvene pokrete i zajednice u Nadbiskupiji

Broj: 472/2017.

Zadar, 1. ožujka 2017.

Predmet: Križni put u Zadru (na Poluotoku), 2. travnja 2017., u 16 sati

Svim župnim uredima, upraviteljima crkava, samostanima, redovničkim zajednicama, katehetama, članovima crkvenih društava i pokreta u Nadbiskupiji

Vjernici u korizmi rado sudjeluju na pobožnosti križnog puta jer raspeti Krist znak je i slika tolikih patnika, prognanika i žrtava povijesti. Njegove raširene ruke na Golgoti postale su mnogima izvorom života, svjetlosti i nade. Jer, otkad je položio život za spas svijeta i ljudi, nema patnika

ODREDBE

koji mu nije blizak i drag.

Zadnjih nekoliko godina u organizaciji Ureda za mlade tijekom korizme održavana je vanjska pobožnost križnog puta na više mjesta diljem naše Nadbiskupije. I ove godine pobožnost križnog puta održat ćemo na Poluotoku, u samom srcu Grada na 5. korizmenu nedjelju, 2. travnja 2017., s početkom u 16 sati. Pobožnost bi započela u crkvi sv. Dimitrija, a onda bi procesija išla zadarskom rivom do crkve sv. Frane, u samostanu Male Braće. Pobožnost križnog puta predvodi o. Nadbiskup u zajedništvu s nazočnim klerom i narodom.

Ova puku našemu draga pobožnost dobra je prigoda za susret i molitvu. Stoga, dodite i pozovite svoje susjede, rodbinu i prijatelje pa u korizmenom hodu pratimo Isusa na njegovom trnovitom putu. Molimo i pjevajmo: Častimo te križu sveti, na kom umrije Isus naš. Na života tamnoj stazi, kao zvijezda ti nam sjaš. I zahvalimo Bogu na daru života, obitelji, Crkve, slobode i Domovine.

Dok vas pozivam da se pridružite ovom molitvenom hodu koji nas vodi prema svetkovini Isusova Uskrsnuća, u Gospodinu sve pozdravljam i želim blagoslovljene korizmene dane,

† Želimir Puljić, nadbiskup

Broj: 4/2017.

Zadar, 8. ožujka 2017.

Predmet: 2. Planinarski križni put mlađih Zadarske nadbiskupije - 25./26. 3. 2017.

Dragi sudionici 2. Planinarskog križnog puta mlađih Zadarske nadbiskupije!

Po drugi puta uz pomoć i podršku ureda za pastoral mlađih Zadarske nadbiskupije organiziramo ovu pobožnost u našoj Nadbiskupiji. Ovaj križni put je hod zahvale našim braniteljima, osvještanje mlađih o ljubavi prema svojoj domovini i upoznavanje sa svojim kršćanskim korijenima. Ruta kojom će mlađi pješačiti kreće od Dračevca Zadarskog preko Škabrnje do Vrane. Planirani datum je 25. i 26. 3. 2017., a cijena planinarskog križnog puta je 70,00 kn. U cijenu je uključeno: tri obroka, zajedničko obilježje, te prijevoz autobusom iz Vrane do Zadra. Prvi dan je potrebno ponijeti hranu jer ćemo tek navečer imati kuhan obrok. Okupljanje je u crkvi Uznesenja BDM na Zadarskom Dračevcu u 08:30 h odakle krećemo prema Škabrnji gdje će mlađi prespavati u školskoj dvorani te sutra ujutro krenuti prema svetištu sv. Nediljice u Vrani. To je također i prilika za izlet, druženje, upoznavanja mlađih katolika u našoj Nadbiskupiji koji u svojim župnim zajednicama mogu pridonijeti svojim djelovanjem. Geslo našeg PKP-a je: "Veće ljubavi nitko nema od ove: da tko život svoj položi za svoje prijatelje" (Iv 15,13).

Ovim putem molimo Vas da obavijestite sve mlađe od 16 do 30 godina da se odazovu na ovu pobožnost križnog puta.

Za dodatne informacije javite se Kristini (098/9373 172) ili Katarini (098/922 7973) ili na e-mail : pkp.zd.mlađi@gmail.com . Što je posebno važno?

Ponijeti vreće za spavanje koje će biti prebačene do Škabrnje, a ostale stvari svatko nosi sa sobom; čvrste tenisice za hodanje; Imamo tri zajednička organizirana obroka (1. dan večera, 2. dan doručak i ručak);

Prijaviti se može isključivo preko linka koji se može potražiti na Facebooku ili će Vam biti poslan mailom (ne u župnim uredima);

Prijave su obavezno uz uplate do 12. ožujka 2017.

S poštovanjem,

o. Franek Kowal, povjerenik za pastoral mlađih

RASPORED KRIZMI U ZADARSKOJ NADBISKUPIJI 2017.

Broj: 473 /2017.

Zadar, 1. ožujka 2017.

Raspored dijeljenja sakramenta sv. Potvrde za 2017. godinu sastavljen je prema prijedlozima župnika i odluci nadbiskupa. U skladu s kanonskim odredbama (Kan. 882 i Kan. 884 § 1) ovime dajem delegatima ovlast za podjeljivanje ovog sakramenta.

Datum	Nadbiskup	Generalni vikar	Provincijal
22. 4.	Zadar-Arbanasi	Zadar-Plovanijska	
23. 4.	Vir	Briševska - Murvica	Kruševska
29. 4.			
30. 4.		Vrana - Pristeg	
6. 5.	Privlaka	Starigrad - Seline - Tribanj-Kruščica	Zadar- Relja
7. 5.		Zadar-Stanovi	Pridraga - Smilčić
13. 5.	Benkovac	Pag	Biograd n/M
14. 5.	Sv. Filip i Jakov		
20. 5.	Zadar-Ploče	Zadar-Puntamika	Zadar-Voštarnica
21. 5.	Bibinje	Zadar-Smiljevac	Karin
27. 5.	Kistanje	Biograd-Kosa	Zadar-Bili brig
28. 5.	Petrčane	Perušić	
3. 6.	Sali	Zadar-Belafuža	Tinj
4. 6.	Katedrala - Sv. Šime - Bokanjac		Polača - Raštević
11. 6.	Novigrad	Zemunik	

U pripremi slavlja sakramenta Potvrde treba se držati sljedećega:

- Organizirati prije slavljenja Potvrde susret Dekana ili Djelitelja ili Vikara za pastoral s krizmanicima, te sa roditeljima i kumovima, posebno.
 - Treba na pregled pripremiti za susret:
 - Imenik krizmanika i njihovo pohađanje kateheza za pripravu primanja sakramenta;
 - Popis tema, odnosno udžbenik, po kojima su se krizmanici spremali;
 - S Djeliteljem dogоворити начин одвјјанја цјелог slavlја.
 - Treba uvijek predstaviti krizmanike, nakon Evanđelja, kako predвиђа obred slavlja. Najbolje je kada to učini jedan od roditelja.
 - Molitvu vjernika uvijek se uzima iz obrednika. Neka je predmole odrasli vjernici.
 - Fotografiranje, zajedničko s Djeliteljem, kao i pojedinačno, mora biti obavljeno na doličan način. Nered koji se stvara u crkvi razbijja njezinu sakralnost. Na to treba unaprijed upozoriti i spremiti krizmanike, roditelje i kumove.
- O svim navedenim točkama trebate upoznati kako krizmanike tako i roditelje.

Svima pozdrav u Gospodinu.

† Želimir Puljić, nadbiskup

KRONIKA

SIJEČANJ 2017.

1. 01. – SVETKOVINA MARIJE BOGORODICE – NOVA GODINA – o. Nadbiskup je predvodio svečano euharistijsko slavlje u katedrali sv. Stošije.

4.01. – U samostanskoj crkvi sv. Frane održana je VI. smotra zadarskih klapa koja je okupila trinaest klapa. Završnu riječ uputio je o. Nadbiskup.

5.01. – U katedrali sv. Stošije održan je prvi puta Festivala božićne klapske pjesme koji je imao natjecateljski karakter. Prvu nagradu stručnog ocjenivačkog suda kao i glasova publike osvojila je muška klapa Bunari iz Vodica. Prigodnu riječ uputio je o. Nadbiskup.

6.01. – BOGOJAVLJENJE – u Katedrali je slavljena svečena sv. Misa koju je predslavio o. Nadbiskup.

8.01. – KRŠTENJE GOSPODINOVO - O. Nadbiskup je predslavio sv. Misu u katedrali preko koje je podijelio službu akolite bogoslovu V. godine Tomislavu Končuratu iz župe sv. Lovre u Kalima.

9. 01. – Stalno vijeće HBK predvođeno predsjednikom HBK, zadarskim nadbiskupom, mons. Želimirom Puljićem susrelo se s predsjenikom Vlade RH gosp. Andrejom Plenkovićem. U popodnevnim sati primljeni su kod predsjednika Sabora gosp. Bože Petrova.

10.01. – U prostorijama HBK održan je susret Stalnog vijeća HBK pod predsjedanjem predsjednika HBK, mons. Želimira Puljića, zadarskog nadbiskupa.

13.01. – U Nadbiskupskom domu o. Nadbiskup je primio u posjet fra Nicholasa Polichnowskog, koji je u kanonskoj vizitaciji samostana Provincije franjevaca trećoredaca glagoljaša u Hrvatskoj.

14.01. - U katedrali sv. Stošije, o. Nadbiskup je predsjedao svečanoj Večernjoj u čast sv. Stošije, nebeske zaštitnice Zadarske nadbiskupije i naslovnice Katedrale. Tom prigodom podijelio je i plakete zasluženim vjernicima s područja Nadbiskupije.

15.01.- SVETKOVINA SV. STOŠIJE - Na svetkovinu sv. Stošije jutarnje svečano misno slavlje u katedrali sv. Stošije predslavio je mons. Zdenko Križić, gospočko-senjski biskup. Popodnevno svečano slavlje predslavio je mons. Marin Barišić, nadbiskup splitsko – makarski i metropolit, u zajedništvu s (nad)biskupima i svećenicima.

18.01. – O. Nadbiskup je sudjelovao na predstavljanju knjige admirala Davora Domazeta – Loše „Hrvatska geopolitička strategija u 21. stoljeću ili „Hrvatsko njihalo“ u organizaciji knjižare „Naklada Benedikta“.

19. 01. – U Gradskoj loži organizirano je otvaranje izložbe „Olimpijska bajka Šime Fantele i Igora Marenića“ na kojoj je sudjelovao o. Nadbiskup i uputio prigodnu riječ.

20.01. – U Nadbiskupskom domu o. Nadbiskup je primio olimpijce Šimu Fantelu i Igora Marenića s njihovim obiteljima. Potom je sudjelovao na obilježavanju XXIV. Obljetnice Vojno redarstvene operacije „Maslenica“ u Narodnom kazalištu u Zadru.

23.01. - Članovi Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine održali su svoje devetnaesto redovito godišnje zajedničko zasjedanje, 23. siječnja 2017. u zgradi Hrvatske biskupske konferencije pod predsjedanjem mons. Želimira Puljića, nadbiskupa zadarskog i predsjednika HBK, te kardinala Vinka Puljića, nadbiskupa metropolita vrhbosanskog, predsjednika BK BiH.

24.01. – S temom „Neophodnost dijaloga i pomirenja u hrvatskom društvu“ u utorak, 24. siječnja 2017. u Međubiskupijskom sjemeništu na zagrebačkoj Šalati započeo je 57. teološko-pastoralni tjedan.

25.01. – U prostorijama zgrade HBK održano je izvanredno plenarno zasjedanje Hrvatske biskupske konferencije pod predsjedanjem mons. Želimira Puljića.

30.01. – U Nadbiskupskom domu upriličen je radni sastanak o. Nadbiskupa s gradonačelnikom grada Zadra gosp. Božidarom Kalmetom sa suradnicima.

VELJAČA 2017.

02. – 03. 02. - PROSLAVA SV. VLAHA – O. Nadbiskup je sudjelovao na proslavi feste sv. Vlaha u Dubrovniku.

5.02. – U crkvi sv. Marije o. Nadbiskup je predslavio svečano euharistijsko slavlje u povodu Dana posvećenog života, na kojem su se okupili redovnici i redovnice koje djeluju na području Nadbiskupije.

10.02. – U zagrebačkoj katedrali proslavljen je blagdan bl. Alojzija Stepinca na kojoj je sudjelovao i o. Nadbiskup u zajedništvu s desetak hrvatskih (nad) biskupa.

11. 02. – U dvorani Muzičke akademije u Zagrebu upriličena je proslava 175. obljetnice osnutka Matice Hrvatske na kojoj je, uz mnogobrojne uzvanike, sudjelovao i o. Nadbiskup.

14. 02. – U Nadbiskupskom domu o. Nadbiskup je primio u posjet mađarskog veleposlanika U Republici Hrvatskoj NJ. E. Józsefa Zoltána Magyara.

15.02. - U Nadbiskupskom sjemeništu „Zmajević“ održana je 45. Svećenička skupština kojoj je predsjedao o. Nadbiskup.

16.02. – O. Nadbiskup je obišao novoizgrađeni križni put u župi Gospe od Ružarije u Posedarju.

20.02. – U povodu otvaranja novobnovljene Kneževe palače u zadru, upriličena je svečanost blagoslova kojeg je predvodio o. Nadbiskup.

24.02. – U prostorijama Nadbiskupskog pastoralnog instituta u Zagrebu održana je II. sjednica Druge Sinode Zagrebačke nadbiskupije. Pozdravnu riječ uputio je o. Nadbiskup.

25.02. – Pred predsjednikom HBK zadarskim nadbiskupom Želimirom Puljićem u prostorijama zgrade HBK položena je Ispovijest vjere i Prisega o vjernom upravljanju dobrima i izvršena je primopredaja službi sukladno odluci s izvanrednog zasjedanja HBK od 25. siječnja o.g. o preustroju i reorganizaciji Tajništva HBK. Tim činom je dr. don Petar Palić preuzeo službu generalnog tajnika Hrvatske biskupske konferencije, mons. Enco Rodinis službu ekonoma HBK, a mons. Fabijan Svalina službu koordinatora preustroja i preseljenja ustanova koje ulaze u Hrvatsku katoličku mrežu.

26.02. – U crkvi sv. Šime o. Nadbiskup je predslavio euharistijsko slavlje, kojega je pjevanjem animirao zbor „Libertas“ iz Dubrovnika.

IZ ŽIVOTA ZADARSKE NADBISKUPIJE

ZADAR: MISA ZAHVALNICA ZA PROTE-KLU GODINU U KATEDRALI SV. STOŠIJE

Misu zahvalnicu sa svečanim Tebe Boga hvalimo u katedrali sv. Stošije u Zadru u subotu 31. prosinca predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić. Te Deumom je nadbiskup zahvalio Bogu za dar života, za Crkvu, papu, roditelje, djecu i mlade te brojne susrete s vjernicima koji su se okupljali po župama, slušali Riječ Božju i primali njegove sakramente. U zahvalnosti Bogu za samozatajne, požrtvovne, odgovorne očeve i majke koji se trude djeci prenijeti vjeru, u mislima na krizmanike kojima je podijelio darove Duha Svetoga, nadbiskup Puljić je rekao: „Dok mi je srce ispunjeno zahvalnošću za njihovu otvorenost Božjem Duhu, žarko molim milost ustrajnosti njima i njihovim roditeljima. Nije lako u vremenu silnih zavodeњa i površnih ponuda ostati na visini zadatka koje Gospodin traži od svojih prijatelja“. Pože-

lio je da Gospodin blagoslovi obitelji utemeljene sakramentom ženidbe i posvećene darom života. „Djeci neka daruje zahvalnost prema roditeljima i poslušnost prema svima koji im dobro žele, kako bi spremno služili Bogu, Crkvi i narodu. Svim članovima župnih zajednica Gospodin neka udijeli milost i dar da riječu i primjerom svjedoče vjeru, kako bi u trajnom zajedništvu Katoličke Crkve mogli uživati obilje Božjeg blagoslova“ poželio je zadarski nadbiskup. Osobito je zahvalio za jubilarnu Godinu milosrđa u kojoj je papa Franjo pozvao činiti duhovna i tjelesna djela milosrđa. U Za-

darskoj nadbiskupiji Jubilej je svečano zaključen na svetkovinu Krista Kralja zatvaranjem katedralnih vrata, a tijekom godine održana su oporodička hodočašća s potpunim oprostom u zadarsku pravoslavnu raznih staleža i vjerničkih skupina. „Zahvalujem Božjoj Providnosti što smo mogli biti dionici velikih duhovnih milosti, što smo mogli spoznati kako Otac nebeski svoju svemoć očituje najviše praštanjem i milosrđem“ rekao je mons. Puljić.

Među nekim događajima u nadbiskupiji u protekljoj godini, nadbiskup Puljić je istaknuo imenovanje i ustoličenja šestorice novih kanonika Stolnog kaptola Svete Stošije (Josip Lenkić, Zdenko Milić, Josip Radojica Pinčić, Gašpar Dodić, Andelko Buljat, Damir Juričin i trojica začasnih kanonika: Andjelo Zorić, Stanislav Wiełinski i Juraj Batelja). Svečano je proslavljena 500. godišnjica ukazanja Gospe od Zečeva u Ninu. Nadbiskupija se na velikim ispraćajima oprostila od dvojice poznatih i zauzetih svećenika dragih cijelom puku, Jose Kere u Bibinjama i kanonika Čedomila Šuprahe, rektora zadarskog sjemeništa u Kolalu. Za svećenika je zaređen Ante Dražina iz župe Gorica-Raštane, sada rektor zadarskog sjemeništa. U župnoj crkvi sv. Nikole u Kistanjama redovničke zavjete su položile sestre milosrdnice sv. Vinka iz Splita: Marija Palić je položila prve, a Elizabeta Glasnović, Andrea Matijaš i Veronika Ćibarić položile su doživotne zavjete čistoće, siromaštva i poslušnosti. Zadarska nadbiskupija je bila domaćin 40. međunarodnog simpozija filozofa i teologa. Za vrijeme boravka predsjednice RH Kolinde Grabar Kitarović u Zadarskoj županiji, nadbiskup Puljić se susreo s predsjednicom 7. travnja i pokazao joj sarkofag sv. Stošije u pravoslavni. Na blagdan sv. Luke, zaštitnika liječnika, 18. listopada, nadbiskup je blagoslovio novi ultrazvuk uređaj na Neonatološkom odjelu zadarske Opće bolnice kojeg je sredstvima Korizmene akcije donirala Zadaraska nadbiskupija. Uz veliku 950. obljetnicu spomena ženskog benediktinskog samostana sv. Marije u darovnici kralja Petra Krešimira IV. (1066.-2016.) održan je znanstveni kolokvij i svečano

euharistijsko slavlje u crkvi sv. Marije u spomen na 950. obljetnicu neprekinutog djelovanja sestara benediktinki u Zadru. Nadbiskup je podsjetio na 25. obljetnicu stradanja Škabrnje te svoje sudjelovanje 5. studenog na beatifikaciji 38 albanskih mučenika među kojima su i dvojica Hrvata, fra Serafin Kodić Glasnović iz Janjeva i don Antun Muzić iz Letnice te 6. prosinca na euharistijskom slavlju u Dubrovniku povodom 25. obljetnice obrane Grada. U 2016. g. svečano se na nadbiskupijskoj razini u zadarskoj katedrali proslavio sv. Zoilo, četvrti zaštitnik Grada Zadra, a održano je i predavanje u crkvi sv. Dimitrija, u želji da se ponovno oživi nekad veliko štovanje tog zadarskog zaštitnika.

Mons. Puljić je podsjetio i na 40. obljetnicu početka devetogodišnjeg hoda zahvalnosti hrvatskog naroda za trinaest stoljeća kršćanstva. Taj je hod počeo u Solinu 1976. g. uz grob kraljice Jelene, žene kralja Mihajla Krešimira II., rodom iz zadarske obitelji Madijevaca. Svećenici iz Zadarske nadbiskupije 1. lipnja hodočastili su u svetište Gospe od Otoka u Solinu gdje je održan Svećenički dan. „S vjernom odvjetnicom Marijom u znaku krunice i s krunicom naši su ljudi prepoznali pravu snagu i osvojili slobodu. U duhu se priključujemo tisućama Marijinih štovatelja koji su srcem i vjerom molili i pjevali ‘Do nebesa nek se ori’ i zahvalno ponavljali Gospin hvalospjev ‘Velika nam djela učini Gospodin’“ naglasio je mons. Puljić u propovijedi.

SVETKOVINA MARIJE BOGORODICE I SVJETSKI DAN MIRA – MISNO SLAVLJE U KATEDRALI SV. STOŠIJE

Na svetkovinu Marije Bogorodice i Svjetski dan mira u nedjelju 1. siječnja, svečano misno slavlje u katedrali sv. Stošije u Zadru predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić. „Zahvalni smo Mariji Bogorodici što se po Isusu dogodio Božji dar ljudima, vremenima i narodima. Početak građanske godine posvećen je Mariji Bogorodici. Jer ona je rodila Spasitelja svijeta koji nosi ključeve povijesti. Njegova su vremena i vjekovi. Majku Božju pobožni je hodočasnik na

Trškom Vrhu opisao kao početak boljeg svijeta“ rekao je mons. Puljić, govoreći u propovijedi o miru tragom poruke pape Franje koji je uz ovogodišnji Svjetski dan mira tematizirao nenasilje kao stil rada i djelovanja za mir u svijetu, nenasilje kao strategiju mirovne politike. „Želimo li biti istinski Isusovi učenici, moramo prigriliti njegovo učenje o nenasilju“ poručio je mons. Puljić, istaknuvši da je i Isus živio u okruženju u kojem je vladalo nasilje, ali je ipak naučavao i propovijedao Božju bezuvjetnu ljubav koja prihvata i oprاشta. „Apostole je učio neka ljube i svoje neprijatelje, a kad ih netko udari po jednom obrazu, neka okrenu i drugi. Zaustavio je tužitelje žene koju su htjeli kame-

novati jer je bila uhvaćena u preljubu, a Petru koji je izvadio mač naredio neka ga zadjene u korice. Time je pokazao put nenasilja kojim je hodio do samog kraja, sve do križa, kojim je uspostavio mir i razorio neprijateljstvo“ rekao je nadbiskup, naglasivši da „nenasilje za kršćane nije puko taktičko ponašanje, nego način postojanja, stav vjere u Božju ljubav i njegovu moć po kojoj se ne boji uhvatati u koštac sa zlom oboružan jedino ljubavlju i istinom“. U duhu riječi umirovljenog pape Benedikta XVI. da je ljubav prema neprijatelju srž kršćanske revolucije, „evandeoska zapovijed ljubiti neprijatelje s pravom se smatra magna chartom kršćanskog nenasilja. Ono ne znači predati se pred zlom, nego na zlo odgovoriti dobrom. Samo tako kidaju se okovi nepravde“ rekao je mons. Puljić.

Božić misa Papa navodi primjere sv. Majke Terezije kao osobu koje je to shvatila i provodila, pohvalivši njenu spremnost u obrani nerođenog, napuštenog i odbačenog ljudskog života. Saginjala se nad ostavljenima pokraj ceste i

IZ ŽIVOTA ZADARSKЕ CRKVE

otkrivala u njima dostojanstvo koje im je Bog dao. Papa spominje i rezultate Mahatme Gandhija u oslobođenju Indije, Martina Luthera Kinga u borbi protiv rasne diskriminacije i brojne kršćanske zajednice koje su ustrajnom molitvom i hrabrim djelovanjem pospješile pad Berlinskog zida i urušavanje komunizma u Europi. „Osobitu zaslugu u tome dao je sv. Ivan Pavao II. koji je pisao neka se ljudi nauče boriti za pravdu bez nasilja, u unutarnjim razmiricama i međunarodnim sukobima. Jubilej milosrđa bio je poziv svakome da pogledamo u dubinu svog srca i dopustimo Božjem milosrđu da u nj uđe. Politika nenasilja mora započeti unutar četiri zida vlastitog doma, zatim se proširiti na cijelu ljudsku obitelj“ rekao je mons. Puljić, dodavši da nam Isus nudi priručnik strategije mirovorstva riječima s Gore blaženstava. Blažene osobe Isus opisuje kao krotke, milosrdne mirovorce koji gladuju i žđaju za pravednošću. „To je ujedno program i izazov političkim i vjerskim vođama, voditeljima međunarodnih institucija i medijskih kuća: izgrađivati društvo, zajednicu i poduzeće kao mirovorce i pokazati milosrđe ne nanoseći štetu ljudima i okolišu“ poručio je zadarski nadbiskup, naglasivši poticaj pape Franje da nenasilje postane stil naših odluka, odnosa i aktivnosti. „Nasilje na različite načine izaziva veliko trpljenje: ratovi, terorizam, kriminalitet, oružani napadi, zlostavljanje migranata, trgovina ljudima, uništavanje okoliša. Papa zaključuje da odmazda i spirala smrtonosnih sukoba koristi samo malobrojnim gospodarima rata. Nasilje nije lijek, jer uzvraćati nasiljem na nasilje vodi do prisilnih migracija i velikih patnji. Uz to, ogromni resursi preusmjeravaju se u vojne svrhe, pa se mladima, obiteljima, starijima, bolesnima i većini stanovnika svijeta uskraćuje što im sva-kodnevno treba. To vodi do fizičke i duhovne smrti mnogih“ prenio je papino upozorenje nadbiskup Puljić.

ZADAR: ŠESTI BOŽIĆNI KONCERT KLAPA U CRKVI SV. FRANE

Šesta smotra zadarskih klapa održana u crkvi Sv. Frane u Zadru u srijedu 4. siječnja okupila je trinaest klapa od kojih je svaka izvela po dvi-

je božićne pjesme iz bogate hrvatske crkveno pučke božićne tradicije. Magnificat s voditeljem N. Smoljan izveo je pjesmu u Betlehemu, MjK Puntadura, U se vrime i Tiha noć (M. Šindija), MK Ponistra, Kog vidješe pastiri i Dvorani neba (L. Subotić), ŽK Škuribanda, Radujte se narodi i Veseli se, Majko Božja (M. Miočić), MjK Maraška, Oj Djetešce i Svim na zemlji (J. Laća), ŽK Kandelora, Spavaj, spavaj Ditiću i Danas se čuje (M. Maksan), MjK Kolajna, Roldilo ti žito i šenica i U se vrime (R. Perović), ŽK Karmel, Kolenda – Sridnje selo, Šolta i Veselje ti navješćujem (M. Miočić), MK Donat Zadar, Tebe pojem i Kad se Isus Ditić (D. Habuš), ŽK Libar Privlaka, Pastorela i Zdravo budi, mladi Kralju (S. Milišić Šoša) i MK Kalelarga, Kad se Isus porodi i Kad se Bog čovik učini (Ž. Morović.) Na kraju su svi izvođači zajedno izveli pjesmu Preveliku radost, (Murter, obr. J. Čaleta).

Ta je smotra bila uvod u festivalsku natjecateljsku večer klapa s božićnim repertoarom koja se 5. siječnja održava u zadarskoj katedrali sv. Stošije prvi put. U obraćanju prisutnima zadarski nadbiskup Želimir Puljić rekao je kako je lijepo u izvedenim pjesmama i oduševljenju koje ljudi nosi u božićnom vremenu osjetiti nešto toplo. „Čovjek se sviđa Bogu koji nama dolazi. Bog voli čovjeka, zato je došao. Da razgali naša srca. U božićnom vremenu se osjećamo posebno bliski, dragi, družimo se i pjevamo. Pjesme su i iskazale potrebu Bogu nešto darovati. Darovati svoje srce kako bi nas obasiao svojim blagoslovom“ rekao je mons. Puljić i čestitao mo. Žanu Moroviću što je šestu godinu u nizu okupio klape na taj događaj u organizaciji Zadarske nadbiskupije.

Koliko je vrijedan i upečatljiv taj glazbeni susret, nadbiskup je potvrdio rekavši i kako će svoj dolazak na službu nadbiskupa u Zadru,

na pitanje kad je došao, vezati uz taj božićni koncert klapa: „Došao sam u Zadar malo prije nego je maestro Morović počeo s klapskim festivalom božićnih pjesama“. Zahvalio je i čestitao svim izvođačima. Realizaciju koncerta su pomogli Samostan sv. Frane u Zadru, Zadarska županija i Grad Zadar. Morović je osobito zahvalio samostanu i crkvi sv. Frane što su domaćini tog pukom posjećenog božićnog glazbeno-duhovnog doživljaja. Nakon koncerta svi su izvođači otišli na okrepnu u sjemenište ‘Zmajević’.

Božić je obilježio hrvatsku povijest i kulturu

U povodu svetkovine Kristova rođenja i predstojećih božićnih blagdana razgovarali smo sa zadarskim nadbiskupom mons. Želimirom Pušićem koji je pojasnio smisao, poruke i dubinu slavljenja ovoga jednog od najvećih kršćanskih blagdana kada je, po kršćanskome vjerovanju Spasitelj svijeta došao na zemlju u liku djeteta kako bi svojim životom otkupio ljude i svima darovao vječni život.

Na kraju smo vremena Došašća, jakog vremena u tijeku liturgijske godine. Danas je Badnjak, sutra Božić. Otkad se u Crkvi slavi ovaj blagdan?

– Božić je uz druge dvije svetkovine, Uskrs i Duhove, jedan od velikih kršćanskih blagdana. Za taj se blagdan pripremamo kroz četiri tjedna

koje liturgija naziva vremenom došašća. Sama riječ govori kako se nekoga očekuje, „netko dolazi“. S pravom se to razdoblje, poput korizmenog, naziva jakim vremenom liturgijske godine. A u duhu one adventske pjesme koja kaže „Mesija će doći“, ono se naziva „došašćem“. O Isusovom silasku i rođenju govore evanđelisti, ali ne opisuju u kojem je to mjesecu bilo. No, njegovo rođenje pripada određenom vremenskom razdoblju kad je „car August izdao odredbu neka se provede popis svega svijeta“. Isus, dakle, nije mitska već povjesna osoba.

Kršćanima je, međutim, temelj vjere bilo uskrsono otajstvo, njegova muka, smrt i uskrsnuće. Jer, pisao je sveti Pavao, da Krist nije uskrsnuo, uzaludno bi bilo naše propovijedanje. A to se dogodilo „u prvi dan tjedna“, to će reći nakon subote. Taj dan su se okupljali i slavili euharistiju. Tek u četvrtom stoljeću počinje se slaviti Božić i to 25. prosinca kada su pogani Rima obilježavali „rođendan nepobjedivoga Sunca“ („solis Invicti“). A kako bi se potisnulo pogansko obilježavanja „nepobjedivoga Sunca“, kršćani su počeli slaviti Kristovo rođenje upravo na taj dan. Jer, on je Božansko Sunce koje nam je stiglo s visina.

Blagdan Božje blizine i ljubavi

Kakvo značenje ima blagdan Božića za kršćane?

– Možda to dobro tumači radosna adventska pjesma koja veli: „Već se bliži vrijeme blago, kad će izići sunce drago, svanut svemu svijetu spas“. U toj pjesmi Isus je, dakle, „sunce drago“ koje donosi svijetu spas. On je naš Spasitelj i Otkupitelj, obećani i očekivani Mesija čiji rođendan na Božić slavimo i po kojemu nam je svanulo pravo svjetlo. A Bog sišao s nebesa i združio se s čovjekom; ne samo „u ono vrijeme rođenja“, nego zauvjek. On je uistinu povjesna osoba o kojoj povjesničari pričaju i priopovijedaju. No, on nije došao samo zato da se o njemu priča i da ga se spominje kao i druge povjesne osobe. Njegova je želja i namjera da se u svakom vremenu i mjestu iznova rodi i sve ljude preporodi. Zbog toga svečano predslovje za Božić govori kako to „čudesno otajstvo Božjeg silaska na zemlju budi u nama čežnja za nebeskim dobrima“. U djetetu Isusu, naime,

ostvarilo se ono što su proroci davno navijestili, a brojna pokoljenja stoljećima nestrpljivo iščekivala. I dočekali radosni dan kad se u Betlehemu rodio Kralj neba i zemlje. Kršćanima je zato ovaj veliki blagdan znak Božje blizine, ljubavi i naklonosti koji nas preobražava i čini „Bogu sličnima”. Zbog toga je Božić veliki događaj kad je Bog postao nemoćan u malenom Djetetu, kako bi nas učinio dionicima svoga božanskoga zagrljaja.

U posljednje vrijeme jako su popularni adventi po gradovima. Koliko ove manifestacije zapravo imaju veze s blagdanom Božića?

– Bilo bi zanimljivo u vidu Vašeg pitanja provesti neko istraživanje. Vas zapravo zanimaju dve stvari: Manifestacija „adventi u gradovima”, te koliko te manifestacije imaju veze s blagdanom Božića?! Liturgija predviđa četiri tjedna priprave za svetkovinu Kristova rođenja. To se vrijeme priprave naziva „došašćem” ili prema latinskom „advenat”. Na Vaše pitanje imaju li te manifestacije veze s Božićem, odgovaram imaju. I vremensku i nominalnu vezu. Odvijaju se baš u razdoblju došašća i nose kršćanski naslov „advenat”. Iako te manifestacije imaju i onu ljudsku ponudu druženja, okupljanja, radosti i pjesme, one često prelaze granice ukusa, buke i podnošljivosti, pa su nužna razmišljanja i društvene mjere kako se ne bi izrodile u poznate „Saturnalije” iz rimskih vremena.

Dijelim tjeskobu stanovnika našega Poluotoka koji se tuže na „nepodnošljivu buku i galamu”, ne samo preko dana, već i tijekom noći. I vele kako ne mogu izdržati, pa ih to tjera prodavati svoje stanove i seliti u mirnije krajeve. Do sada su bili strpljivi s gostima preko ljeta, jer su se nadali mirnoj jeseni i zimi. A kad tamo „kreatori šušura” izmisliše „kućice i klizališta” s kršćanskim naslovom „advenat” i krivim razlozima da se „oživi stari dio grada”. A zapravo stvorilo se savršeni mehanizam kojim će za par godina opustošiti Poluotok. To se, nažalost, već dogodilo našem Dubrovniku. „Adventi”, dakle, po gradovima nemaju direktnе veze s pripravom za Božić, osim one komercijalne i humane gledom na druženje i gastronomsku i drugu ponudu. Prava se priprava zapravo od-

vija u sakralnim prostorima, na zornicama i u pokorničkim bogoslužjima. Obilazio sam u došašću gradske župe i osjetio taj drugaćiji duh priprave i iščekivanja blagdana Božića.

Nakon vremena Došašća, iščekivanja, ulazimo u božićno vrijeme, kada slavimo Kristovo rođenje. Koliko je današnji svijet, pa i naš hrvatski narod, svjestan značenja ovog blagdana?

– Božić se toliko srastao s našom kulturom i mentalitetom da se ne bih usudio provjeravati koliko je naš narod svjestan značenja ovog blagdana. Možda koji put ne razumije sve dimenzije toga otajstvenog događaja. Ili pak ponekad zamijeni sporedno za bitno. Božićni dani, međutim, posebni su jer razgaljuju ljudska srca, pa smo svi bolji nego drugih dana. Družimo se sa svojima, idemo prijateljima, opraštamo onima koji su nas uvrijedili. Iako je sekularizam urođio i nekim negativnim posljedicama, osjećam kako su one pozitivne odlike ovoga blagdana još uvijek jake i žive. I kadre su nas zagrijati i oduševiti da mislimo pozitivno, vjerujemo i činimo dobro. A tako nas i apostol Pavao moli i potiče: Neka vam ne dojadi činiti dobro.

Vrijeme došašća kao neposredna priprava za božićne blagdane odlikuje se upravo brojnim humanitarnim akcijama i dobrim djelima u korist onih kojima je naša pomoć potrebna. Stoga mislim kako naši ljudi svjesno i nesvjesno pokazuju svojim doprinosom u tim akcijama kako cijene veličinu Kristovog rođendana. Nije bez razloga taj dan ujedno i državni blagdan. On je, naime, obilježio našu povijest i našu kulturu. On je prtljaga koju smo primili od starijih, a po njoj nas i drugi prepoznaju.

Svjedočiti obiteljske vrednote

Crkva na poseban način vodi brigu o obitelji, a posebno je to izraženo u ovo božićno vrijeme koje je pred nama. Upravo kršćanska obitelj trpi velike napade u posljednje vrijeme. Što mislite o komentarima da se Crkva ne bi trebala mijesati u pitanja poput abortusa?

– Dok slavimo Božić valja imati u vidu da je to zapravo blagdan obitelji. Ne samo zbog toga

što se naše obitelji trude tada biti na okupu, već i zbog činjenice što je Isus svojim rođenjem u obitelji posvetio svaku ljudsku obitelj. Zamisao obitelji kao božanske institucije opisana je na prvim stranicama Biblije gdje stoji kako je Bog stvorio Adama i Evu, muško i žensko, i u srce im usadio zakone života i ljubavi. Stvori Bog čovjeka na svoju sliku, blagoslovi ga i zapovjedi mu da rađa i napuči zemlju; i podvrgne je sebi. A ne da ugrožava ili uništava vlastiti život. Sin Božji svojim utjelovljenjem „sjedinio se sa svakim čovjekom” i sa svakom pojedinom obitelji. Postao je jedan od nas i radio ljudskim rukama i ljubio ljudskim srcem. A veliki dio života proveo je u nazaretskoj skrovitoj obitelji, gdje je poslušan roditeljima „rastao, jačao se i napunjao mudrošću i milošću Božjom koja je bila u njemu” (Lk 2, 40). Crkva stoga smatra svojom dužnošću štititi ugrožene, posebice one „koji još glasa nemaju”, poput nerođene djece. A među glavnim zadacima i ciljevima njezinoga pastoralna jest služiti i pomagati obiteljima.

U tom kontekstu pred nama je i blagdan Svetе obitelji, koju biste poruku uputili našim obiteljima?

– U tom vidu moja bi kratka poruka obiteljima bila neka budu svjesni svoga obiteljskog zvanja i milosnog stanja kojega su baštinili sakramentom svete ženidbe. Očevi i majke pozvani su svjedočiti obiteljske vrijednote i unositi svježinu i polet u župne zajednice gdje žive i okupljaju se na misama i vjerskim susretima. Oni su posebice pozvani aktivnom nazočnošću u društvu stvarati ozračje u kojem će se poštivati život i promicati potrebitne društvene vrline vjernosti, poštovanja, solidarnosti i ljubavi. Jer, povijest čovjeka kao i povijest ljudskog spasenja ide preko obitelji. Stoga je potrebno da naše obitelji kao „intimne zajednice života i ljubavi” (GS 48) obnavljaju i svakim danom učvršćuju svoje zajedništvo.

Svetim ženidbenim vezom, naime, one su postale i prvom životnom stanicom društva i školom društvenih vrlina. Neka ih novorođeni Kralj Isus i ove godine pohodi svojom milošću i svojim blagoslovom. On koji je svojim utjelov-

ljenjem ušao u sve obitelji i u našu osobnu povijest, postao je Emanuel, „Bog s nama”. On je jedini Spasitelj jučer, danas i uvijek. I dok mu kličemo „dođi, Gospodine Isuse”, molim neka i ovoga Božića dođe pod naše krovove, u sve naše obitelji i naša naselja. Svim obiteljima i svim vjernicima diljem Zadarske nadbiskupije, kao i svim ljudima dobre volje želim čestit Božić i mirom blagoslovljenu Novu 2017. godinu, uz srdačan pozdrav u Gospodinu.

ZADAR: SVETKOVINA BOGOJAVLJENJA U KATEDRALI SV. STOŠIJE

Na svetkovinu Bogojavljenja u petak 6. siječnja, zadarski nadbiskup Želimir Puljić predvodio je svečano misno slavlje u katedrali sv. Stošije u Zadru. „Dvije vrste ljudi prepoznale su i radovalo se dolasku nebeskog djeteta: priprosti, jednostavni i siromašni pastiri te učeni, mudri i poučljivi kraljevi s istoka. Za prepoznati Boga, dakle, treba jednostavno, otvoreno, poučljivo i djetinje srce. Za razumjeti ga potreban je um koji ga prihvata i iskreno mu se klanja. To je jedini siguran put kako doći i pokloniti se božanskom djetetu” rekao je mons. Puljić, istaknuvši da se Bogojavađenje dogodilo pastirima budnima u iščekivanju i mudracima u traženju. Svetkovina Bogojavljenja pokazuje kako je sve u pokretu.

„Otkad je Bog odlučio sici na zemlju i poći ususret ljudima i ljudi su krenuli prema njemu. Blagdan Bogojavljenja objavljuje kako se očitovalo kraljevstvo Sina Božjeg po kojem smo spasi, posvećeni i otkupljeni. Crkva slavi dolazak trojice nežidova u Betlehem da se poklone židovskom kralju, čime se jasno upućuje na to da događaj Isusa Krista, počevši već od njegova rođenja, ima kozmičko značenje širih razmjera. Time što se rodio u židovskom narodu, ne znači da nije došao i za sve ostale narode. Da pače, on želi pristupiti svakom čovjeku, bez obzira iz kojeg plemena, puka i naroda bio. Mudraci s istoka predstavljaju poganske narode i sve koji Boga traže“ rekao je nadbiskup Puljić. Nakon što su se poklonili Isusu i prinijeli mu svoje darove, u snu su bili upućeni da se ne vra-

ćaju Herodu, pa su otišli drugim putem u svoju zemlju. „Otići drugim putem daje nam povoda zaključiti kako se onaj tko Krista sretne, ne vraća istim putem. Susret s Kristom trebao bi radikalno promijeniti ne samo naš život, nego i naše putove. Jer takav susret je obično životna prekretnica koja pokazuje drugi smjer našeg opredjeljenja“ naglasio je mons. Puljić, potaknuvši vjernike da prinesu Kristu sebe i svoje darove, svjedoče za njega i podu novim putem. Mudraci s istoka predstavljaju ljude koji čitaju znakove vremena, rekao je nadbiskup, opisavši i njihovo značenje. Broj darova koje nose, tri, tumači se kao punina, zajedništvo.

Smirna upućuje na novo rađanje i čuva tijelo od raspadanja. Zlato je simbol bogatstva i onoga što izlazi iz dubine zemlje, simbol prosvjetljenja. Tamjan simbolizira dim i miris koji nosi naše molitve prema nebu, spaja nebesko sa zemaljskim. Nadbiskup je pohvalio i ulogu pastira koji bdiju i čuvaju stado od opasnosti. „Nazočnost pastira kod rođenja Mesije podsjeća i na slavni lik kralja Davida i cijele pastirske kulture Izraela, a sv. Josip, Marijin zaručnik je iz loze Davidove. Pastire se promatra i kao ljude koji su budni, u isčekivanju, zagledani u zvijezde, sposobni vidjeti i onkraj privida. Prosvijetljeni osluškuju i nalaze smisao te se u stavu klanjanja obraćaju novorođenom“ rekao je nadbiskup Puljić. Na svetkovinu Bogojavljenja u Zadru je počela Devetnica ususret svetkovini sv. Stošije, zaštitnice Zadarske nadbiskupije.

ZADAR: SVETKOVINA KRŠTENJA GOSPODINOVA U KATEDRALI SV. STOŠIJE

Na svetkovinu Krštenja Gospodinova u nedjelju 8. siječnja u katedrali sv. Stošije u Zadru, svečano misno slavlje predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić. Na grčkom riječ baptizein znači uroniti u vodu, kako se na početku obavlja obred krštenja, a na hrvatskom krstiti znači unijeti u Krista, učiniti nekoga Kristovim, rekao je nadbiskup. Istaknuo je da po krštenju bivamo oslobođeni od istočnog grijeha i nanovo rođeni kao sinovi Božji, postajemo Kristovim sudionicima u poslanju Crkve. „Krštenje je nužno za spasenje, pa je Isus odredio učenicima prije uzašaća neka idu navještati evanđelje i krstiti sve ljude i narode. Tim sakramentom krštenik se priključuje Crkvi i dobiva neizbrisivi duhovni biljeg, karakter, zbog čega se krštenje ne može ponavljati“ rekao je mons. Puljić, dodavši da svetkovina Isusovog krštenja podsjeća na naše krštenje koje je prvi i temeljni sakrament Crkve. Isus je rekao, „tko uzvjeruje i pokrsti se, spasit će se“.

„Nikodemu je tumačio kako se čovjek mora rođiti odozgor, po vodi i Duhu Svetom. Znakom vode Bog kroz vjekove označava kako izbavlja svoje odabranike od svih ropstava i propasti i dariva novi život odozgor. Zato je krštenje vidljivi znak da postajemo slični Kristu, Božjem odabraniku, u njegovoj smrti, ukopu i uskrsnuću“ rekao je nadbiskup. Kršćani su od davnina krštenje svečano slavili, najradije u vazmeno noći, kad se u bogoslužju bdjenja vrši svečani spomen velikih događaja povijesti spasenja koji su predoznačili krsno otajstvo. „Voda je od postanka svijeta bila vrelo života i plodno-

sti. U općem potopu, kad je ista voda potopila grešne i spasila pravedne, Crkva je prepozna-la pralik spasenja po krštenju koje označava novo rođenje. Posebice u prijelazu kroz Crveno more, kao činu stvarnog oslobođenja Izraelaca iz egipatskog ropstva, liturgija naviješta pravo oslobođenje od vlasti tame koje se događa po krštenju. Zato u uskrsnom bdjenju isповijeda da je Svemogući Abrahamove sinove oslobo-dio od faraonova ropstva i proveo kroz Crveno more po suhu, pa time predoznačio spašavanje po krštenju novih naraštaja kršćanskog naro-da“ rekao je zadarski nadbiskup, naglasivši da se Isus utjelovio kako bi nama pomogao da bu-demo djeca Božja. Trajno ga je pratila rečenica iz evanđelja, „Ovo je Sin moj ljubljeni“. „Svijest o izabranju i pomazanju bile su dvije temeljne stvari koje su ga učinile Mesijom i čudotovor-cem, pa je prošao zemljom čineći dobro. I mi smo krštenjem izabrani i zamilovani. I nad-nama se na krštenju nebo otvorilo, a Otac nas nebeski posinio i zavolio. I nama je odredio da poput njegovog Sina hodimo zemljom čineći dobro. Po našim rukama, umu i srcu Isus želi preobražavati svijet. Zato se rodio kao čovjek“ poručio je mons. Puljić.

Za vrijeme mise, zadarski bogoslov Tomislav Končurat (35) primio je službu akolita. Nad-biskup je predstavio životopis Tomislava rodom iz Kali, iz obitelji Gojka i Nere rođ. Perin, koji imaju i sina Boška. Nakon srednje škole, Tomislav je radio nekoliko godina, a krajem 2011. g. odlučio je poći u bogosloviju. Nakon propedeutskog vremena u sjemeništu Zma-jević, upisao je Teološki fakultet u Rijeci gdje sad obnaša službu duktora i priprema se za

đakonsko ređenje. Primanje službe akolitata jedna je od stepenica na tom putu. „Akoliti su-djeluju u službi Crkve, pomažu prezbiterima i đakonima. Traži se da budu dobri učenici Duha Svetoga, kako bi mogli prinositi sebe Bogu kao duhovnu žrtvu. Postojanost, vjernost i rast su vrline koje se traže u vidu onoga što kandidat želi biti: svećenik, navjestitelj Riječi, djelitelj svetih tajna i odgojitelj naroda Božjeg“ rekao je mons. Puljić, pozdravljajući i njegove kolege bogoslove, u želji da Tomislav bude na visini zadataka koje će mu Crkva povjeriti.

ZADAR: SVEĆANA VEČERNJA SV. STOŠIJE I DODJELA PRIZNANJA SV. STOŠIJE ZASLUŽNIM VJERNICIMA

Svečanu Večernju uoči svetkovine sv. Stošije, zaštitnice Zadarske nadbiskupije i naslovni-ce zadarske katedrale, u subotu 14. siječnja u katedrali sv. Stošije u Zadru predvodio je zadarški nadbiskup Želimir Puljić, u zajedništvu sa svećenicima i kanonicima Stolnog kaptola sv. Stošije Zadar. Propovijedao je mons. dr. Juraj Batelja, začasni kanonik Stolnog kaptola sv. Stošije. Stošija je spaljena na lomači na Božić 304. g. u Srijemskoj Mitrovici, za vrije-me progona cara Dioklecijana. „Progonstvo je svagdašnji kruh Crkve. Isus ga je nagovijestio svojim učenicima svih uzrasta i svih vremena. To njegovo proroštvo ispunilo se i na sv. Stošiji“ rekao je mons. Batelja, istakнуvši tri oznake Stošijinog svjedočanstva. Imala je majku vjer-nicu i sveticu, bila je hrabra i odlučna čuvarica vjere i ostala je vjerna Kristu do žrtve života.

Činjenica da je majka Stošiju naučila istine kršćanske vjere ističe važnost odgoja u obitelji, osobito ulogu majke vjeroučiteljice, s darom ženstvenosti i materinstva, rekao je propovjednik. „Do takvih majki je trnovit put. Odlučimo promicati, čuvati i štititi majčinstvo koje jamči radost i opstanak ljudskog života, odgaja čvrste kršćanske obitelji, u javni život unosi svjetlo vjere i rađa junake“ potaknuo je mons. Batelja. Kao pomoćnici proganjениh radi vjere koje je hrabrla i pomagala, sv. Stošiji je Evanđelje bilo nadahnuće života. „Stošija se nera-skidivo združila s Kristom spasiteljem, odbila

je žrtvovati poganskim idolima i hrabro je is-povjedila vjeru u Sina Božjeg uskrsloga. Umi-rući je poručila, bolje je dušu izdahnuti, nego Sina Božjeg zatajiti. Zbog toga Stvoritelj nije dopustio da bude prezreno Stošijino svjedo-čanstvo i da njena vjernost padne u zaborav“ rekao je mons. Batelja. I danas ima pogana koji se klanjanju sjenama, a ne Isusu Kristu, Sinu Božjem, upozorio je propovjednik, istaknuvši da nas sv. Stošija opominje da Isus nije sjena nego put, istina i život. „Zato se svi koji u njega vjeruju, za vječni život preporuđaju. Isus je put uskih vrata, ali siguran zakoračaj u život vječ-ni“ poručio je mons. Batelja.

„Stošija nam je podsjetnik da istina ne pravi kompromise s laži. Da se nebeske ciljeve ne zamotava u zemaljske interese, nego ih se jača Božjim zakonom i Božjom pravdom“ naglasio je mons. Batelja, istaknuvši povezanost izme-đu odabranih i Bogu posvećenih duša mučeni-ka na primjeru hrvatskog blaženika Stepinca. „U školi Stošijine ljubavi zrcali se žrtva i bl. Alojzija Stepinca. On je ponos i najsvjetlijii lik u Hrvata, svjetla baština čovječanstva. Nikakve klevete ne mogu potamnjeti njegov sveti lik niti umanjiti ljubav u našim srcima za ideale za koje je on poput sv. Stošije dao život. Zato je njegova žrtva draga našem srcu, privlačna našem vjerničkom iskustvu, nadahnjujuća za očuvanje vjere u hrvatskom narodu“ poručio je mons. Batelja.

Stepinac je bio hrabar pastir, savjesno i hrabro je čuvaо povjereni narod. Kad su protivnici ka-toličke vjere nastojali iskorijeniti kršćansku tradiciju u hrvatskom narodu, Stepinac je re-kao: „Ne mogu mirno šutjeti na nasilja. To ne

bi bilo u skladu s kršćanskim moralom, osobito koja diraju u prava Katoličke Crkve“. „Kad je i on, poput sv. Stošije, izveden na sud i osuđen, dao je istovjetno svjedočanstvo vjernosti. Aloj-zije nije dopustio da ga išta rastavi od ljubavi Kristove. Bezbožnom progonitelju je predočio pravi razlog protivljenja“ rekao je mons. Ba-telja, podsjetivši na Stepinčeve riječi kako su hrvatski komunisti „u školske udžbenike naše djece iz sovjetskih udžbenika stavili da Krist nije postojao, da je izmišljena osoba i pripada u carstvo priča. Znajte, Isus Krist je Bog. Za nje-ga smo spremni umirati svaki dan i svaki čas, a danas je nauk da on uopće nije postojao“. „To su mučenici. Prijatelji Božji i zaštitnici naši. Graditelji mira, a ne poticatelji na rat. Molimo im se da bismo jednako hrabro živjeli i ispovi-jedali svoju vjeru“ rekao je mons. Batelja.

Podsjetio je i na Stepinčeve riječi nakon izre-čene mu presude: „Odveli su me u sobu ispod sudnice. Ja sam umornu glavu naslonio na ruke i zaspao. Bio sam odlučan. Ako radi vjere moramo u zatvor, idemo. Ako na križ, neka nas razapinju. Ako pod mač, neka sijeku glavu. Ali izdati Crkvu Božju za oglodane kosti koje nam dobacuje bezbožni progonitelj za izdaju Crkve, to nikada. Radije umrijeti, nego je izdati. Što bi meni rekao moj narod koji sam poučavao u istinama vjere, a u trenucima kušnje ja prvi petama dao vjetra? Kako bi bilo Svetome Ocu? Ali, što je najvažnije, što bi meni rekla moja sa-vjest, da sam izdao Crkvu svetu Božju? Da smo htjeli izdati Crkvu, danas bismo stajali na po-časnim tribinama i primali njihova odlikova-nja. Mene je tješila Isusova riječ, što mi vrijedi sav svijet zadobiti, a dušu svoju upropastiti?“.

Mons. Batelja je istaknuo da stojimo pred svjedocima evanđelja, potakнуvši da nastojimo i mi u toj školi ljubavi i žrtve biti vjerni Kristovi učenici. „Povijest Zadarske nadbiskupije uči nas, tko se držao sv. Stošije, ostao je Božji. Sluga Božji kardinal Franjo Kuharić kojem je Zadarska Crkva bila draga, reče, tko se opredijelio za Stepinca, opredijelio se za istinu. Za Crkvu i domovinu“ rekao je mons. Batelja i čestitao svima svetkovinu sv. Stošije. Poželio je da nam njen primjer u isповijedanju vjere do mučeničke smrti da snagu i ponos kako je lijepo i spasonosno biti kršćanin, jer takav sigurno pobjeđuje s Bogom u hrvanju sa zlom i bezbožnim svjetom. „Zagovor sv. Stošije i bl. Stepinca neka oživi Crkvu i hrvatsku domovinu. Neka se na sjajnim temeljima kršćanske civilizacije, počevši od Višeslavove krstionice do rijeke Jadra i Crkve hrvatskih mučenika na Udbini, prepozna i razvija ponosan narod kršćanski, hrvatski, kojemu su ideali vjere jakost na životnom putu prema slavi neba“ zaključio je mons. Batelja.

Svečana Večernja je završila dodjelom priznanja sv. Stošije zaslužnim pojedincima i zajednicama u župama i ustanovama Zadarske nadbiskupije. U prigodnoj riječi uz dodjelu priznanja, don Igor Ikić, vikar za pastoral Zadarske nadbiskupije, rekao je da je Isus svojim utjelovljenjem obnovio čovjeka i povratio mu iskonsko dostojanstvo. „Darovao mu je moć da pobjeđuje zlo, lomi nepravedne okove i skida spone jarmene. Osnažio ga je da u svojoj neznatnosti čini velike stvari i pobjeđuje naoko moćnijeg neprijatelja. To se osobito očitovalo u životu sv. Stošije čije ime znači Uskrsnica. Za života se opredijelila za Krista, pa je ni u smrti

nisu od njega mogli odvojiti. U jeku žestokih progona kršćana ona je činila hrabra djela ljubavi tješći i hrabreći klonule i nemoćne. Tako je učvršćivala Crkvu Kristovu u udovima. Život kršćana nosi borbu i propinjanje za kraljevstvo nebesko u zgodno i nezgodno vrijeme“ rekao je don Igor, istaknuvši da su mnogi poslušali Kristov glas i stavili se u službu njegovog kraljevstva.

„Činili su to obavljanjem povjerenih dužnosti u župama. Brinuli su se za crkvu, uređivali je za sveto bogoslužje, pozivali zvonima puk na liturgiju, dali hrabro svjedočanstvo za Boga, nekad i uz veliku cijenu u vremenima nesklonima Crkvi. Ostadoše kao svjedoci vjere pomažući potrebnima, bratu čovjeku u nevolji, sâmom Kristu, poput zaštitnice Stošije. Zato je dostoјno i pravedno odati priznanje i zahvalu, kao ohrabrenje i poticaj drugima za nove pobjede u Kristu“ rekao je don Igor, istaknuvši da je sv. Stošija bila osobita Božja izabranica u vrijeme teških progona kršćana. Svoja dobra je dijelila siromasima, njegovala bolesne i utamničene. „Duh sv. Stošije živi i danas u Zadarskoj nadbiskupiji. Simbolična podjela plaketa zahvala je Bogu što se i u naše vrijeme očitovao po svojim slugama koji su hrabro svjedočili vjeru, služili potrebnima, bodrili klonule i branili ugrožene“ zaključio je don Igor Ikić.

Mons. Puljić priznanje sv. Stošije uručio je sljedećim vjernicima. Za zalaganje i aktivnost u župnoj zajednici: Marijina legija, župa Uznesenja BDM na Belafuži, Zadar, Marijina legija, sv. Filip i Jakov, Marijina legija, Uznesenje BDM, Pag, Mile Mamić, sv. Mihovil, Poljica, Šime Predovan, sv. Mihovil, Vrsi, Marija Kanjer, sv.

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

Šimun i Juda Tadej, Bokanjac, Zadar. Za više-godišnji angažman na liturgijskim slavlјima: Zbor mладih, Bezgrešno začeće na Puntamici, Zadar i Zbor mладih katedrale župe sv. Stošija, Zadar. Toni i Željka Vukoja, hrabri svjedoci vјere, Uzašašće Gospodinovo, Pakoštane. U službi potrebnih u zadarskom Caritasu, Vilim Vukić i Zorka Čaferagić te Aktiv dobrovoljnih dariva-telja krvi sv. Martin, Ljubač, u službi potrebnih. Zadarski kanonik mons. Janko Segarić za pomoć svećeničkih kandidata. U službi potrebnih u misijama kanonik don Damir Juričin i Zdenka Juričin.

Nadbiskup Puljić je zahvalio nagrađenima za revno služenje i pomoć svećenicima poželjevši da ih i dalje prati duh služenja sv. Stošije, da u njoj nalaze uzor za naslijedovanje, da se nadahnjujući na svetim mučenicima ne umore i ne klonu čineći dobro. Nakon Večernje, mons. Puljić, svećenici i puk otišli su u pokrajnu lađu katedrale gdje je mons. Puljić pokadio sarkofag u kojem su moći sv. Stošije koja se u Zadru časti od 9. st. Stošijine relikvije je na dar dobio zadarski biskup Donat 810. g. u zahvalnosti za posredovanje mira između Franačkog i Bizant-skog carstva te je Stošija čašćena na Istoku i Zapadu Crkve.

ZADAR: SVETKOVINA SV. STOŠIJE, MISNO SLAVLJE PREDVODIO MONS. ZDENKO KRIŽIĆ

Koncelebrirano misno slavlje na svetkovinu sv. Stošije, zaštitnice Zadarske nadbiskupije i naslovnice zadarske katedrale, u zadarskoj pr-vostolnici u nedjelju 15. siječnja predvodio je gospićko-senjski biskup Zdenko Križić. „Mo-limo sv. Stošiju da zagovara našu domovinu koja obilježava 25. godišnjicu međunarodnog priznanja. Da Bog svojim blagoslovom prati domovinu, da prosvjetuljuje svojim duhom najodgovornije, da uvijek mogu donositi is-pravne i prave odluke za dobro svih žitelja domovine“ potaknuo je mons. Križić, moleći sv. Stošiju da kod Gospodina isprosi blagoslov i snagu Duha Svetoga da možemo živjeti vjeru kako je ona živjela, da možemo iskusiti Boga kako ga je Stošija iskusila. „Ta se mlada žena

odrekla svega svog imanja i razdala ga siroma-sima. Odrekla se komotnog i luksuznog života kojeg je mogla uživati, da bi na kraju prihvatila dati i vlastiti život zbog vjere u Krista“ rekao je mons. Križić, upitavši „kako razumjeti tu istinu kad ljudi, i kršćani, daju sve za bogatstvo, slavu i novac. Daju svoje poštenje, moral, vje-ru, pa i nacionalnost“.

„Za mnoge ljude sv. Stošija je naivna osoba, za neke bedasta, za neke religiozni fanatik. Tako razmišlja čovjek bez vjere ili površne vjere. Tako razmišljaju oni koji se u svojoj vjeri nisu dublje susreli s Kristom, koji ga nisu dosta-nito upoznali. Sv. Stošija i drugi mučenici nisu bili nastrani ljudi ili religiozni fanatici. To su ljudi koji su nakon susreta s Kristom, nakon dubokog iskustva Boga, doživjeli da njihov život ima smisla samo ako ga sasvim posvete Bogu. Bili su duboko uvjereni da oni u mučeništvu svoj život ne gube u ludo, nego ga u punini dobiva-ju“ istaknuo je mons. Križić, dodavši da muče-nici vjeru u Boga nisu dobili samo tradicijom, jer su im roditelji ili djedovi bili vjernici. Štovi-še, mnogi kršćani bili su ubijani i od svojih naj-bližih, čak i roditelja, koji nisu mogli prihvatiti da su napustili tradicionalne bogove i kultove.

„Svim mučenicima se uglavnom davala pri-lika da spase život. Bilo je dovoljno samo da se odreknu Isusa. No oni to jednostavno nisu mogli. Nadnaravna Božja snaga koja je u njima djelovala bila je jača od njihove ljubavi i prema samom životu“ naglasio je gospićko-senjski bi-skup, podsjetivši da je i starozavjetni molitelj ustvrdio da je Božja ljubav jača od života.

„Snaga s kojom su podnijeli mučeništvo nije bila njihova naravna snaga. Sv. Stjepan za vrije-

me mučeništva vidi otvoreno nebo, Isusa gdje стоји с десна Богу. Иисус не sjedi, nego стоји. Да се нагласи да он трпи са svojim mučenikom. Или, Иисус трпи umjesto njega. Mnogi mučenici су баš to posvjedočili. Kod mučeništva им se činilo kao da netko drugi трпи umjesto njih“ rekao je mons. Križić, podsjetivši da je sv. Stošija pjevala dok su je spaljivali na lomači. „Običnoj ljudskoj logici то је neshvatljivo. U Djelima apostolskim čitamo да су prvi kršćani koji су bili u tamnici, pjevali. Oni су i tamnici puni radosti. Drugi utamničeni su zbumjeni, čude se što se događa tim ljudima, da se tako ponašaju. Ali, Иисус je rekao učenicima da им радост коју он дaje, нико неће моći oduzeti. Nisu ostali bez радости ni у tamnici ni у mučeništvu“ istaknuo je mons. Križić.

„Bog čovjeku vjere daje izvanredne snage i u najtežim trenucima života tako da i ono nemoguće postaje moguće. Često nam se čini, kad bi se neke patnje ponovile, ne bismo ih više mogli izdržati, da se ne mogu izdržati svojim ljudskim snagama. Ali s Božjima se može. Иисус kaže učenicima, ако буду имали jaku vjeru у njega, ništa neće biti nemoguće. Где има вјере и molitve, тамо se događaju čuda. Чуда proizlaze iz vjere, ne vjera iz čuda“ istaknuo je propovjednik. Upitao je koliki su spremni za vjeru podnijeti žrtve i poniženja. „Колики се устроčavaju и prekrižiti прије јела, ако имају неког госта, без обзира био тај гост kršćanin или не. Толике ситуације у којима нema nikakvih prijetnji за живот. Kršćani lako zataje svoju vjeru. Кao да се некада сраме што су vjernici. То су žalosne činjenice. За mnoge kršćane данас vjera ima malu cijenu. Izda se za sitniš“ upozorio je mons. Križić, rekavši da je Иисус postavio oz-

biljno pitanje: Kad Sin čovječji ponovno dođe, hoće li naći vjere na zemlji.

„Površne vjere i praznovjera sigurno će naći. Vjere da Bog postoji, i to će naći. Takvu vjeru има и đavao. Ali pravu vjeru, за коју је netko spreman platiti određenu cijenu, podnijeti žrtvu ili poniženje, ostaje otvoreno pitanje. Mnogi se opredjeljuju за vjeru која ништа не кошта, за неког privatnog Boga који од њих ништа не traži, који се с њима у свему slaže, који sve odobrava. То nije vjera, то је idolatriја“ upozorio је biskup Križić, dodавши да mnogi ma Bog nije netko, nego nešto.

„Nekad i kršćani који се тако deklariraju kažu, vjerujem da nešto постоји. Таква се вјера још nije ozbiljno susrela с Bogom. Nema prave vјere bez dubokog osobног sustea с Bogom, bez jačег iskustva Boga којег се осјећа у dubini srca, Boga којег се дише“ rekao је biskup, podsjetivši да се у Biblijи Bog naziva Bog Abrahama, Bog Izaka i Bog Jakova.

„Tri puta se ponavlja, да се нагласи да svaki čovjek има svog Бога. Не да има више bogova, nego zavisi od našeg iskustva какав је наš Бог. Бог свеца и površnog kršćanina jedva sliče jedan на другога“ rekao је mons. Križić, potaknuvši да moramo stalno provjeravati svoju vjeru temeljem Isusovog pitanja apostolima, ‘Што ви каžete, тко сам ја’.

„Svi trebamo zastati pred tim pitanjem и dati svjестан odgovor, ne naučen из Katekizma. Nego onaj који proizlazi из нашег života и iskustva Бога. Do tog iskustva se dolazi molitvom, sakramentalnim životом, zauzetom ljubavlju. To je bio put sv. Stošije. У Богу је наšla snagu

za vjernost do mučeništva koje je onda u radosti podnijela. To je put i svakoga od nas. Ne mora Bog od nas tražiti mučeništvo krvlju. Ali mučeništvo ljubavlju i služenjem Bog traži od svakoga od nas. Nema vjere bez ljubavi, a nema ljubavi bez žrtve, bez križa, pa i određenog mučeništva. Nadam se da svi imamo to iskustvo“ zaključio je gospičko-senjski biskup Križić u propovijedi misnog slavlja koje je predvodio, čestitavši svima svetkovinu zadarske zaštitnice.

Suslavili su zadarski nadbiskup Želimir Puljić i fra Andrija Bilokapić, provincijal Franjevačke provincije sv. Jeronima. Svečano pjevanje je predvodio Katedralni zbor sv. Stošije u orguljaškoj pratnji Dragana Pejića i pod ravnanjem maestra Žana Morovića.

ZADAR: VEČERNJE MISNO SLAVLJE NA SVETKOVINU SV. STOŠIJE PREDVODIO MONS. MARIN BARIŠIĆ

„Slaveći sv. Stošiju 15. siječnja na dan međunarodnog priznanja Hrvatske, na svoj način Stošija je postala zaštitnica priznanja i priznatielja naše domovine“ poručio je splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić u propovijedi večernjeg koncelebriranog slavlja koje je predvodio na završnoj proslavi svetkovine sv. Stošije, zaštitnice zadarske nadbiskupije i naslovne zadarske katedrale u nedjelju 15. siječnja u zadarskoj prvostolnici. Priznanje kao duhovna, međuljudska, osobna i društvena stvarnost bila je tema nadbiskupove propovijedi, u svjetlu proslave srebrnog jubileja međunarod-

nog priznanja Hrvatske kojeg je mons. Barišić istaknuo kao važan događaj za hrvatski narod koji ovogodišnju proslavu ranokršćanske mučenice Stošije čini još svečanijom.

„Zahvalni smo tolikim našim svjedocima vjere, domoljublja i budnim sanjarima slobode, tolikoj braći i sestrama koji su svjedočili i žrtvovali se za krst časni i slobodu zlatnu. Bl. Alojzije Stepinac je među tolikima s blistavim znamenjima mučeništva. Zahvalni smo našim braniteljima koji su poput sjemena pali u zemlju iz kojeg se rodila naša sloboda i priznanje.“

Naša zahvalnost ide tolikim pravednim i istinoljubivim ljudima Crkve i svijeta koji su u dalmatima agresije čuli naše vapaje i pritekli nam u pomoć svojom zauzetošću i priznanjem“ rekao je nadbiskup Barišić, istaknuvši da smo prije i iznad svega zahvalni Bogu koji nam govori: Ne bojte se.

„Hrvatski narod mogao bi za svoju burnu povijest primijeniti riječi Izraela, ‘Da nije Gospodin za nas bio, žive bi nas progutali’. Na hrvatski narod se odnose riječi židova Josipa Flavija: Jer niti smo braneći se samo oružjem, pobjeđivali, niti smo bez oružja, gubili. Jer naša je snaga bio Gospodin“ rekao je splitsko-makarski nadbiskup, dodavši da u našim srcima odjekuju riječi ‘Što će nas rastaviti od ljubavi Kristove’. Po njima prepoznajemo i veličinu sv. Stošije „dok zahvaljujemo Bogu na priznanju nad svim priznanjima i poticatelju svih naših istinoljubivih priznanja“.

Nadbiskup je istaknuo kako je priznanje Boga Oca najveće, dužno čovjekovo priznanje. Bog nas poznaje i priznaje, njegova smo ljublje-

na djeca. „Nas nema bez drugoga. Poznata Cogito ergo sum, Mislim, dakle jesam, ne opravdava do kraja naše postojanje. Nismo samodostatni ni autonomni. Samo ‘Cogitor ergo sum’, netko misli na mene, dakle, mogu biti. Netko me ljubi, dakle jesam, postojim. Priznanje od drugoga važno je i nužno. Srebrni jubilej podsjeća nas na tu istinu u kojoj zahvalno čitamo temeljno Božje priznanje nas ljudi, izvor i poticaj svim drugim priznanjima, pa i međunarodnom priznanju“ istaknuo je mons. Barišić, životno i konkretno propitavši što znači nekoga priznati: „Priznanja od Boga i od ljudi koja smo primili osobno ili kao zajednica, nacija, stavlja nas pred brojna pitanja. Priznajemo li mi danas svoju domovinu, koliko i kako?“

Jesmo li postali indiferentni na najvažnije priznanje, Boga i svoga bližnjega? Nismo li zaboravili naše dostojanstvo i izgubili sebe i druge, udaljili se, postali stranci i tudiinci jedni drugima, u vlastitom domu i domovini? Što govori naša pohlepa, taština, gramzljivost, sebičnost, lakomost? Otkud neodgovornost, nepravda, trka za profitom po svaku cijenu? Čemu tolike podjele do netrpeljivosti? Zbog čega tolika nezaposlenost, gubitak radnih mjesta, mala ili nikakva primanja, odlazak iz domovine pojedinca i cijelih obitelji?“.

„Dok nam jedan broj odlazi vani iz zemlje, drugi znatan broj odlazi pod zemlju. A tko će onda ostati u i na lijepoj našoj zemlji? Zemlja je onih koji njome hode i na njoj žive. Zato je potrebno postaviti svima nama pitanje: Jesmo li mi unutar domovine nastavili živjeti dinamiku njenog priznanja? Jesmo li svjesni što je domovina“ potaknuo je mons. Barišić, naglasivši da domovina nije samo ljepota prirode. „Bez čovjeka, bez društva, bio bi to samo lijepi park prirode. Domovina su prije svega ljudi, naši odnosi, kultura, jezik, zajedništvo, pravedni zakoni, radna mjesta, pristojna primanja, socijalna osjetljivost, osjećaj za opće dobro, obrana života i poštivanja ljudskog dostoјanstva, vrednovanje braka i obitelji, praštanje i pomirenje,

zajedništvo u razlicitosti. Sve su to trajni, dinamični oblici naših međusobnih i unutarnjih priznanja domovine Hrvatske“ rekao je nadbiskup Barišić.

Istaknuo je kako je svima potrebno još jedno osobno i zajedničko priznanje, iskreno kajanje. „Za sve što smo propustili učiniti, za loše što smo učinili, kako bismo zahvalno i s većim povjerenjem u Boga, s bližnjima gradili priznatu domovinu, potrebna su nam skrušena priznanja i pokajanja roditelja i obitelji, škole i učitelja, duhovnika i odgojitelja, zdravstvenih i znanstvenih djelatnika, političara i gospodarstvenika. Sve je to nužno kako bi nam se dogodilo i obraćenje, kako bismo mogli svjedočiti i širiti ozračje ljudskog i božanskog priznanja u svom pozivu i poslanju“ rekao je mons. Barišić, naglasivši da osoba ne živi samo od bioloških vitalnih procesa, nego i od malih priznanja pažnje, povjerenja, ljubavi, solidarnosti, praštanja.

„Odsutnost tih životnih, svakodnevnih malih međusobnih priznanja, rađa ravnodušnost, sebičnost, samodostatnost i zatvorenost. Unoši podjele i napetosti, stvara praznine i nezadovljstva. Dovodi do krize braka i zatvorenosti daru života. Ubrzava odlazak mladih iz Hrvatske. Zato su ta naša mala, ali snažna životna priznanja, blagoslov za naš izlazak iz svih kriza, kao put izgadnje humanijeg društva. Iz tih priznanja rađa se radost i otkriva ljepota života u Lijepoj našoj. U svakom od tih mesta susrećemo i priznajemo Boga i bližnjega, jer ne

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

možemo priznati Boga a prezirati čovjeka. Bog sam čovjekom postade“ rekao je nadbiskup.

Priznavajući bližnjega, susrećemo Boga. Njemu smo učinili što smo učinili potrebnima. „Emanuel, Bog s nama, poziva nas da njega priznamo i susrećemo u bližnjemu. Njegove su riječi, tko god se prizna mojim pred ljudima i mene u bližnjemu, priznat će se i ja njegovim pred Ocem na nebesima. Ovo priznanje želi biti trajno i stalno opredjeljenje Lijepi naše“ rekao je mons. Barišić. Upozorio je da ćemo, ukoliko zaboravimo Boga, zemlju napuniti idolima i postati zemlja pogana. „Idoli ne daju život. Život je dar Boga Oca u Sinu našem Spasitelju. Radosna je to vijest za svakog čovjeka, obitelj i društvo. Naše priznanje Emanuela, Boga s nama, vodi nas kroz naše poteškoće i po našim uspjesima do konačnog priznanja, nagrade života u kući Oca nebeskoga“ poručio je mons. Barišić.

Nadbiskup je pojasnio i povezanost božićnog i vazmenog otajstva u životu sv. Stošije jer je ona mučeništvo podnijela na Božić 304. g. u Sirmijumu, a njeno ime Anastazija znači uskršnica. „Stošija svjedoči povezanost Božića i Uskrsa životom i imenom“ rekao je mons. Barišić, istaknuvši da su otajstvo Božića i Uskrsa u životu stalno povezani ljubavlju Božjom koja se proteže od betlehemske štale do križa na kalvariji. „Božić je dan Božjeg priznanja nas ljudi. Isusovo rođenje za Stošiju je bio dar njenog preporođenja, uskrsnuća.

Sv. Stošija je u Božiću prepoznala Božje priznanje prema ljudima. U svojoj ljubavi koju ništa nije moglo rastaviti od Krista, svoje priznanje posvjedočila je mučeničkom smrću koju je vidjela u perspektivi uskrsnog jutra. Anastasis, uskrsla. I u trenucima mučenja i smrti ostalje vjerna Bogu priznavši se kršćankom. Odgovorila je na priznanje Božje ljubavi, priznala je Boga i priznala se njegovom“ rekao je mons. Barišić, istaknuvši da sv. Stošiju ni vatra nije rastavila od ljubavi Kristove.

„Ljubav je najjača. Jača je od vatre i smrti. Božju ljubav ništa i nitko ne može rastaviti od nas. Ni štala, ni križ, ni grijeh, ni grob. Nepobjediva je. Od te ljubavi koja nas priznaje svojima, ni Stošiju ništa nije moglo rastaviti. Ni oganj u kojem je živa spaljena. Dok mi možemo biti i slabija karika u tom zlatnom lancu ljubavi, Božja ljubav je čvrsta, trajna i stalna“ ohrabrio je puk mons. Barišić.

Zaključno je mons. Barišić istaknuo zasluge sv. Ivana Pavla II. kao hrvatskog „zemaljskog i nebeskog priznavatelja i prijatelja Hrvatske koji nas je uvijek imao u srcu i na usnama i koji nas je u teškim danima priznao među prvima“. „Njegove su nam riječi najbolja čestitka i blagoslov za 25. jubilej međunarodnog priznanja. Te su riječi odjekivale u Stošijinom gradu Zadru 9. lipnja 2003. g. Neka opet odjeknu u našim srcima s neba, 15. siječnja 2017. g.: Hvala tebi, ljubljeni puče hrvatski, koji si me dočekivao raširene ruke i srca otvorena.

Sjećam se tvojih patnji uzrokovanih ratom što su još uvijek vidljive na tvom licu i što se odražavaju u tvom životu. Blizu sam svima koji podnose tragične posljedice rata. Poznata mi je, međutim, tvoja snaga, hrabrost i ufanje i siguran sam da će ti ustrajno zalaganje omogućiti da i ti jednom ugledaš bolje dane. Hvala i tebi mladeži Hrvatska. Mladeži hrvatska, neka te Bog blagoslovi. Zemljo Hrvatsku, Bog te blagoslovio“ zaključio je nadbiskup Barišić porukom pape sv. Ivana Pavla II. uz jubilej priznanja.

Dirljiva kao nebeska potvrda papine blizine bio je trenutak kad su se baš na kraju tih oporučnih papinih riječi hrvatskom narodu koje je mons. Barišić izrekao, oglasila zvona zadarske katedrale sv. Stošije.

U misi u kojoj je sudjelovalo mnoštvo vjernika i hodočasnika i iz susjednih biskupija, concelebrirali su zadarski nadbiskup Želimir Puljić, šibenski biskup Tomislav Rogić, umirovljeni šibenski biskup Ante Ivas i dubrovački biskup Mate Uzinić.

ZADAR: MISA NA SEDMU GODIŠNJCU SMRTI ZADARSKOG NADBISKUPA IVANA PRENĐE

Na sedmu godišnjicu smrti zadarskog nadbiskupa Ivana Prendje, misu zadušnicu u katedrali sv. Stošije u Zadru u srijedu 25. siječnja predvodio je mons. Josip Lenkić, generalni vikar i kancelar zadarske nadbiskupije. Propovijedao je don Josip Radojica Pinčić, župnik katedrale sv. Stošije kojem je mons. Prendja bio odgojitelj u sjemeništu. Uz Nadbiskupsko sjemenište 'Zmajević' vezan je veliki dio Prendinog života, gdje je svećenik Ivan od 1968. do 1970. g. bio duhovnik, zatim do 1992. g. ravnatelj sjemeništa. „Svi smo svjedoci koliko je nadbiskup Prendja zauzeto prionuo uz posao i kako je nesobično, do posljednjeg daha, radio kao nadbiskup i nadpastir u Zadarskoj Crkvi. To su odreda spontano isticali mnogi govornici i novinari prigodom njegove iznenadne smrti“ rekao je Pinčić u propovijedi, istaknuvši da je mons. Prendja službu zadarskog nadbiskupa ordinarija 2. veljače 1996. g. preuzeo u jako teškim okolnostima.

„Pamtimo nadbiskupa Prendu po vedrini nastupa, neposrednosti i jednostavnosti u susretima. Po neumornosti i zauzetosti za Božju stvar. Po hrabrosti i jasnoći izgovorene riječi u susretima i nastupima. Širio je nadu i optimizam. Ljubio je Boga i

Crkvu. Ljubio je svoj hrvatski narod s kojim je dijelio dobro i zlo“ naglasio je Pinčić, rekavši da u spomenu i slavlju mise zahvaljujemo Bogu za dar nadbiskupa Ivana Prendje koji nadbiskupiju nije preuzeo u normalnim i lakinim crkvenim i društvenim okolnostima. Mons. Prendja je nadbiskup koadjutor bio od 29. ožujka 1990. g., a za biskupa je posvećen 9. lipnja 1990. g.

Don Josip Radojica je podsjetio na riječi umirovljenog zadarskog nadbiskupa Marijana Oblaka koje je rekao na svečanoj misi ulaska u novu službu nadbiskupa Prendje, kad se mons. Oblak oprostio od upravljanja Zadarskom nadbiskupijom. Novoizabranom nadbiskupu Prendji mons. Oblak tada je rekao: „O, kada bih Vam mogao predati Crkvu bez ljage, bez bore, bez ičega tomu slična, svetu i bez mane. Predajem Vam je mnogostruko izranjenu u Drugom svjetskom ratu i poraćem komunističkog ateističkog društvenog sustava. Izranjenu svećeničkom kontestacijom 1970-ih godina. Predajem Vam je s teškim posljedicama nametuntog nam Domovinskog rata, s tisućama prognanička, poharanih i porušenih župa, s više od stotinu porušenih i oštećenih crkava i crkvenih objekata.

Predajem Vam je u postojanosti svakodnevnog tihog služenja našeg prezbiterija, u nadi naših sjemeništaraca i bogoslova, u klauzurnoj molitvi i radu dvaju naših samostana, koludrica benediktinki u Zadru i Pagu, kao i svih drugih redovnika i redovnica. Predajem Vam je u ži-

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

voj glagoljaškoj liturgijskoj baštini i brojnim pokretnim i nepokretnim kulturno-sakralnim umjetninama. Predajem Vam je na početku novog povijesnog razdoblja, urušavanja komunizma i uspostave samostalne države Hrvatske, kad je oslobođena gotovo čitava naša domovina i time cijela naša Nadbiskupija zadarska, na pragu trećeg kršćanskog tisućljeća“.

Don Josip je istaknuo da je mons. Prendž gledao sve u Kristu i kroz Krista, razumijevao je i poštovao život križa i kušnji, ali je uvijek bio vedar, optimističan, nepokolebljiv; isticao je da će se spasiti tko ima pouzdanja i ustraje do kraja. Potvrđuju to i misli koje je zadarski nadbiskup Ivan Prendž u nastupnoj besjeti svog biskupskog ustoličenja u zadarskoj prvostolnici izrekao, kojima je „svjestan da svoje služenje u Crkvi zadarskoj preuzima u strašnom trenutku, izrazio bit svoga pastirskog služenja“ rekao je don Josip, citirajući mons. Prendž koji je na dan postajanja ordinarijem poručio: „Živo želim da u našem zaista povijesnom času, Kristov događaj zaživi božanskom snagom koju Crkva u sebi nosi. Uvjerjen sam da je Krist potpuni Božji odgovor na svu ozbiljnost sadašnjeg časa, kao i u svakom povijesnom času. I da Crkva nema prečeg poslanja, nego da u ovom vremenu pokazuje izvanredno bogatstvo milosti, što ga nam je Bog dao u Isusu Kristu“.

Mons. Prendž je sv. Pavao bio omiljena tema, rekao je propovjednik. Nadbiskup je i umro na blagdan Obraćenja sv. Pavla. U propovijedi je don Josip govorio i o poruci življjenja i osobnosti apostola Pavla, potaknuvši sve da poput Pavla budemo spremni darovati život za istinu. Takav je bio i mons. Prendž, rekao je don Josip. „U opasnosti smo da zbog mnoštva informacija svakog dana, izgubimo osjećaj vlastitog katoličkog i ljudskog identiteta.“

Potrebno nam je svakodnevno duhovno naprezanje i druženje s Božjom milošću, kako bismo održavali žar vjere i snagu obraćenja u sebi. Da nas milost posve zahvati i ne da nam mira u smislu duhovnog rasta. Nema tog interesa u ovom svijetu

koji bi nas učinio mlakima, indiferentnima, pasivnima u pastoralu prema uzvišenom idealu koji je lebdio neprestano pred Pavlom, kristalizirao se, učvršćavao i davao mu snagu. S tom mišlju je među svećeničkim krugovima i vjernicima djelovao i nadbiskup Ivan Prendž“ rekao je Radojica Pinčić.

„Ražalostila nas je vijest o njegovom preminuću na blagdan Obraćenja sv. Pavla. Brzo se proširila vijest da je zadarski nadbiskup iznenada umro u Zagrebu u ranim jutarnjim satima. Došao je u Zagreb dan prije vlastitim automobilom na izvanredno zasjedanje HBK. Svi smo se tih dana zapitali, zašto nas je tako brzo napustio. Mi ne znamo. Jedino Bog bez čije volje i vlasti ne pada ni vlas s glave, zna odgovor. A nama putujućoj, hodočasničkoj Crkvi, preostaje vjera u ponovni susret s pokojnikom u vječnosti, u proslavljenoj nebeskoj Crkvi“ rekao je don Josip.

Istaknuo je da je, sluteći kraj svog ovozemnog puta, mons. Prendž u zadnje vrijeme svog života češće govorio o smrti. U oporuci 21. listopada 2006. g. je zapisao: „Misleći na Gospodinov dolazak, citirajući sv. Mateja, želim da ga dočekam spremno, u kajanju za svoje grijehе mišlju, rječju, djelom i propustom, ali i u nadi da će mi milosrdni Otac sve oprostiti, jer neće da propadne nijedan od njegovih malenih“, kakvim se uistinu osjećao. Preporučujemo ga Božjem milosrđu, Božjoj ljubavi, molitvi nebeske Crkve, ištući da bude ubrojen među pozvane na gozbu Jaganjčevu. Molimo za njega

nošeni vjerom i nadom u uskrsnuće“ potaknuo je don Josip.

Nadbiskup Prenda je preminuo 25. siječnja 2010. g. u Nadbiskupskom domu u Zagrebu u 71. godini života, 46. godini svećeništva i 20. godini biskupstva. „Unatoč tjeskobi i žalosti koju je izazvala tjelesna smrt, znamo da se našem nadpastiru život nije oduzeo, nego ga je na drugi način nastavio živjeti u onome koji ga je pozvao. Nadbiskup Ivan nije otišao u ništavilo. To potvrđuje svjedočanstvo njegovog vjerničkog i biskupskog života kojim je bezuvjetno založio svega sebe, sve do svoje smrti. Sada predstoji i nama, da mi također odgovorimo svjedočanstvom svog djelovanja u vjeri i zajedništvu s našim pastirom koji je prešao na drugu stranu obale. Neka mu Gospodin bude milosrdan za sve što je dobro među ljudima učinio, a nama neka da snage da možemo slijediti njegov primjer“ zaključio je don Josip Radojica Pinčić u propovijedi.

Don Josip je bio među prvim svećenicima koje je zaredio nadbiskup Prenda. Nakon kontestacije, kad je u Zadarskoj nadbiskupiji svećeništvo napustilo dvadesetak svećenika, pod utjecajem toga tada otišlo i nekoliko bogoslova i sjemeništaraca, don Josip Radojica je bio među ‘ostatkom ostataka’ koji je ustrajao u svećeničkom pozivu te je maturirao kad se odlazak svećenika događao. Don Josip ističe da su mu ohrabrenje i primjer, uz jedini ideal svećeništva, Isusa Krista, bili njegov župnik Ive Veršić i upravo mons. Prenda kao odgojitelj kojem je kao sjemeništarac pomogao u životu sjemeništa. Nakon kontestacije, Mladen Kačan je bio prvi, zatim Tomislav Baričević i Josip Radojica Pinčić zaređeni svećenici koje je i mons. Ivan Prenda kao odgojitelj pratio na putu prema svećeništvu, na početku oporavljanja zadarskog prezbiterija.

Mons. Prenda je bio obnovitelj Zadarske nadbiskupije u kojoj je u Domovinskom ratu bilo što srušeno što oštećeno sveukupno stotinjak sakralnih objekata: župnih crkvi, među kojima i spomenici kulture, župnih kuća i drugih crkvenih objekata. Sve je to nadbiskup Prenda, izlažući se osobno nabavci materijalnih sredstava, tijekom godina brzo i uspješno podigao,

obnovio i blagoslovio. Bio je istinski promotor Nove evangelizacije, pratitelj crkvenih pokreta i udruga, angažiran u podršci rada caritasa.

Kruna njegovog pastoralna bila je njegova upornost i trud kojom je ishodio i osobno donesenu odluku pape sv. Ivana Pavla II. da pohodi Zadar 9. lipnja 2003. g., baš na 13. godišnjicu biskupskog posvećenja mons. Prende. U njemu nije sudjelovao, ali je u cijelosti pripremio i organizirao Susret hrvatske katoličke mladeži u Zadru 8. i 9. svibnja 2010. g., sam izrazivši hrvatskom episkopatu želju da se u Zadru okupi katolička mladež pod geslom ‘Da vaša radost bude potpuna’. Izuzetno je podržavao angažman vjernika laika i rad medija s kojima je rado i uvijek raspoloživo surađivao.

Nadbiskup Prenda je rođen 31. prosinca 1939. g. u Zemuniku Gornjem. Bio je 112. pastir Zadarske crkve u 17 stoljeća njenog postojanja te 68. zadarski nadbiskup. Pokopan je 30. siječnja u grobnici zadarskih nadbiskupa u pokrajnjoj lađi u katedrali Sv. Stošije u Zadru, gdje su se nakon mise zadušnice svećenici i puk pomolili nad nadbiskupovim grobom.

ZADAR: SVIJEĆNICA U SVETIŠTU SV. ŠIMUNA

Blagdan Prikazanja Gospodinova, Svićećnica, svečano je proslavljen u četvrtak 2. veljače u crkvi sv. Šimuna u Zadru misnim slavljem koje je predvodio mons. Josip Lenkić, generalni vikar Zadarske nadbiskupije i upravitelj svetišta sv. Šime. Na početku mise mons. Lenkić je blagoslovio svjeće te su se svećenici i puk sa svijećama uputili u ophod oko crkve sv. Šime. Slaviti Svićećnicu u Šimunovom svetištu osobita je milost jer se u njoj nalazi tijelo jeruzalemског proroka Šimuna koji je u središtu događaja Isusovog prikazanja u hramu po rukama Marije i Josipa četrdeset dana nakon rođenja. Tada je u djetetu Isusu Šimun prepoznao obećanog Mesiju.

„Pratimo Mariju i Josipa na putu u Jeruzalem, na prvoj tijelovskoj procesiji, u sveti grad Jeruzalem. Marija i Josip nose u hram Boga, da i u Jeruzalemu bude Božić. Na Božić ne bijaše mesta za Boga u ljudskim stanovima. Danas

Bog stiže u hram, tražeći mjesta u hramu i u našim srcima“ rekao je mons. Lenkić. Upitavši jesmo li zanemarili hram svog tijela, upozorio je da smo „prestali biti ono što trebamo biti, kuća Božja, hram Božji“. U središtu liturgijskog slavlja Svjećnice je svjetlo.

„Ne bilo kakvo svjetlo, nego Svjetlo koje dođe obasjati tamu ljudskih srdaca. Svjetlo koje je od vječnosti i neugasivo. To Svjetlo je od davnina navijestio prorok Malahija: ‘I doći će iznenađa u Hram svoj Gospodin koga vi tražite i Andeo Saveza koga žudite’. To je svjetlo željno iščekivao i starac Šimun i kad ga je primio na ruke izrekao svoj hvalospjev. Šimun moli svoju završnu životnu molitvu, svoje predanje Bogu, rekao je don Josip. „S tom molitvom i s Isusom u naručju želi izići s ovog svijeta. Šimun slavi Boga jer njegove oči vidješe svjetlost na prosvjetljenje naroda“ rekao je mons. Lenkić, dodavši kako će neki to Svjetlo pokušati ugasići okrutnim raspećem na križu. No, ono će nakon dana najveće tame na zemlji zasjati u punini zorom uskrsnog jutra.

Tragom navještaja iz Poslanice Hebrejima, mons. Lenkić je podsjetio da je Krist radi spasenja ljudi postao zajedničar ljudske naravi, da bismo mi postali zajedničari božanske naravi. U svemu je postao braća sličan. „U Poslanici je zazvonila velika riječ, brat. Bog se nije stidio ljudima biti bratom. Zove i nas u bratstvo i sestrinstvo ljudi među sobom i ljudi s Bogom. Kad smo braća Bogu i Bog nama, onda i jedni drugima, sve se

mijenja u nama i oko nas. Sve postaje drukčije i poprima novi izgled. Svoje bratstvo s nama Bog je skupo procijenio i najskuplje platio. Umro je za nas i svoju je krv mučenički prolio za nas. Što mi dajemo za to bratstvo? Olako kidamo bratstvo jedni s drugima i s Bogom“ upozorio je mons. Lenkić, istakнуvši da kršćanin treba živjeti tako da se Bog proslavi u njegovom životu, da njegov život svjedoči o Bogu, upućuje ljude na Boga.

„Svjeće koje blagoslivljamo trebaju nas podsjetiti na naš poziv: biti svjetlost svijeta, biti svjedok Boga, njegove ljubavi, njegove svemoći, njegovih obećanja. Zato u blagoslovu svjeća molimo za vjeru i ljubav, za temeljne kršćanske kreposti po kojima prianjamo uz Boga i svjedočimo ga“ rekao je propovjednik potaknuvši puk da se, držeći blagoslovljene svjeće, prisjeti svog krštenja. Da moli Isusa da obasjava naše životne staze „kako bismo pod njegovim vodstvom i osnaženi njegovom milošću, bili svjetlo svijeta i sol zemlje, proslavili Boga svojim dobrim životom“.

„Kao vjernici svjesni smo da ne možemo učiniti ništa dobra bez Božje pomoći. Zato od Boga tražimo njegov blagoslov, njegovu snagu, nadahnuće i vodstvo. Naša bi želja trebala biti proslaviti Boga u životu. U Govoru na gori Isus poziva svoje učenike da budu sol zemlje i svjetlost svijeta i zaključuje: ‘Tako neka svijetli vaša svjetlost pred ljudima da vide vaša dobra djela i slave Oca vašeg koji je na nebesima’“ re-

kao je mons. Lenkić, potaknuvši vjernike da dopuste Gospodinu da im bude svjetlo u srcu, kako bi naš život bio znak i putokaz onima u čijim je srcima to Svjetlo zamrlo.

„Ničega u ovom vremenu nismo potrebni koliko Svjetla prosvijetljene savjesti i odgovorne svijesti. Potrebni smo svjetlonosna koji će pronositi svjetlo u tami svijeta. Zato molimo na tu nakanu i zahvaljujmo Bogu za sve svjedoche kršćanstva, osobito za Bogu posvećene osobe u redovničkom pozivu. Molimo za nova duhovna zvanja i za ustrajnost postojecih. Neka nam jedino pravo Svjetlo bude na prosvijetljenje“ zaključio je mons. Lenkić u propovijedi.

Nakon mise svećenici i puk izrazili su štovanje sv. Šimunu dolaskom pred njegovu škrinju iznad glavnog oltara u Šimunovom svetištu gdje se vidi Šimunovo neraspadnuto tijelo koje Zadrani štuju sedam stoljeća.

ZADAR: DAN POSVEĆENOG ŽIVOTA U ZADARSKOJ NADBISKUPIJI

Dan posvećenog života u zadarskoj nadbiskupiji proslavljen je u nedjelju 5. veljače u crkvi sv. Marije u Zadru svečanim misnim slavljem koje je predvodio zadarski nadbiskup Želimir Puljić. Suslavili su fra Anselmo Stulić, nadbiskupijski povjerenik za osobe posvećenog života i nekoliko svećenika. Redovnice i redovnici djelatni u nadbiskupiji tom su prigodom obnovili zavjete čistoće, siromaštva i poslušnosti.

„Nas kao Bogu posvećene ljudi zabrinjava prisilna ili dragovoljna deložacija ili deformacija sakralnoga iz naše duše i Božjeg doma. U taj proces deložacije i deformacije sakralnosti aktivno su se uključila i obavijesna sredstva, što često pomaže stvarati pomutnju u kojoj se od velike šume, drveće ne vidi. Iskonski osjećaj intimnosti i svetosti koju u dušama pobuđuju sveti uzori i sakralni prostori biva profaniran i sveden samo na ovozemaljsku dimenziju doživljaja“ upozorio je nadbiskup Puljić, dodavši da će to biti jasnije ako pogledamo ‘zamjenu teza’ koja se svake godine po-

navlja.

„Podimo od mjeseca studenog kad nas liturgija poziva razmišljati o blaženima i svetima te potiče pomoliti se na groblju za pokojne. Tada kao dopunu toj ponudi gledamo uvozne medij-ske predstave iz Amerike, pune žutih bundeva i Halloweene. Polovicom istog mjeseca, dok spominjemo velikog dobrotvora sv. Martina, okupljaju se ‘pajdaši s mitrom na glavi’, te u ritmu brazilske sambe ljljaju se od bačve do bačve s pjesmom „Otvor‘ ženo kapiju, man se očenaš“. To sa svetim Martinom i njegovim životom nema nikakve veze. U svetom vremenu došašća vjernici se pripremaju za rođendan Isusa Krista, koji je radi nas ljudi i radi našeg spasenja sišao s nebesa.

Baš u to vrijeme negdašnji Djed mraz, kojega su modelari novog mnijenja prekrstili u Djeda Božićnjaka, kreće sa sjevera Europe prema Hrvatskoj pomoći ‘pobožnim Hrvatima’ pripremiti se za taj veliki crkveni blagdan. Zadnjih godina u tu pripremu uključili su se i graditelji drvenih kućica, s atraktivnom ponudom toplih vina i kobasicu. Za koji dan čut ćemo putem medija kako se valja pripremiti za sv. Valentina koji ispada zaštitnikom plesnih klubova i diskača. Svetovno, dakle, na zavodljiv ili prisilan način uklanja iz naše sredine ono što je sveto, duhovno i pobožno. I ne mali broj podlegne takvoj promidžbi i zavodenju“ upozorio je nadbiskup Puljić, dodavši kako usprkos realnoj opasnosti profaniranja i sekularizacije, „stoji činjenica da nitko ne može nasilno otvoriti

moj podrum, ako mu ja ne dobacim ključeve kroz prozor. Nitko ne može ući u moju dušu i moju kuću i nuditi rog za svijeću, ako ja osobno ne otvorim vrata svoje duše i svog doma, pa se počnem cjenkati za ponuđenu robu“.

Upitao je stoga možemo li se kao pojedinci i zajednica svećenika, redovnica i redovnika, obitelji i župe, othrvati pred nasrtajima profaniranja svetinja, potrošačke groznice i hedonizma. „Hrvatsko društvo u kojem brojni s uspjehom prodaju rogove za svijeće s pravom očekuje da sinovi Crkve daju svoj obol na sebi svojstven, religiozan način. Oni će to moći učiniti ako budu dobro informirani o zavodljivostima ponude te u isto vrijeme kadri mudro rasudjivati i razlučivati prolazno od neprolaznoga, vrijedno od nevrijednoga, dobro od lošega. A ljudima koji ih upitaju za razloge nade u njima, pruže vjerodostojne, razumljive i autentične odgovore“ poručio je mons. Puljić, istaknuvši da im u tome mogu pomoći Isusovi savjeti i očekivanja.

Podsjetio je da je u nedjelju prije Dana posvećenog života Isus ocrtao lik novog Božjeg čovjeka, građanina nebeskog kraljevstva koji treba biti skroman, miroljubiv, milosrdan, čista srca i života, gladan Boga i svetosti, strpljiv i kad nepravdu trpi. Takvima Isus kaže da su blaženi jer su Božja djeca koja se trude biti savršeni poput Oca koji je na nebesima.

Isus očekuje da ti novi ljudi budu usred svijeta sol i svjetlo svijeta. „To su slike iz života koje puno govore. Sol je začin jelu i čuva ga od truleži. To isto Isus traži i od svojih učenika. Njihova je dužnost čuvati čovjeka od truleži, izopačenosti, nevjere, grijeha te sve začiniti

vrlinama svetosti, ljubavi i Božje dobrote. Ta je obveza upisana u činu krštenja, pa je svaki vjernik, osobito Bogu posvećene osobe pozvane na radikalni način živjeti dar krštenja, pozvan da ne ohladi ili obljetavi. U tom vidu Isus pita: ‘Ako sol obljetavi, čime će se osoliti’“ rekao je nadbiskup.

Podsjetio je na Eliotovu misao: ‘Ako ne možeš biti zvijezda na nebu (poput brojnih Božjih velikana), budi drvo koje izgara u oganj na planini ili nježna svjetiljka koja svijetli u kući’. „To sugerira svima da se trudimo biti bolji. Ne možemo svi biti veliki sveci niti nadaleko poznati sinovi Crkve ili nekog reda. Ali, svatko može biti primjeran Kristov učenik, mala i skromna svjetiljka u svom domu“ potaknuo je nadbiskup Puljić.

Zahvalio je sv. Ivanu Pavlu II. što je 1996. godišnji spomen Dan posvećenog života i vezao ga uz blagdan Gospodinova prikazanja u hramu. Potaknuo je na molitvu da svi slijede Duh Božji koji ih je ‘zgrabio i zaveo’, da uspr

kos brojnih protivština ovog svijeta mogu stati uz program Isusovog govora na Gori. „Kako je Crkva kao mistično tijelo, u jedinstvu i raznolikosti, sazdana na sakramentima, službama i karizmama, molit će moći svi njeni članovi, osobito Bogu posvećene osobe, prepoznati i žive to crkveno trojstvo u njenom jedinstvu“ rekao je mons. Puljić.

Povjeravajući zagovoru Isusa i Marije one koji su prihvatali poziv, nadbiskup je pozvao na molitvu da se ostvaruje vitalnost posvećenog života kroz četverostruku vjernost: Kristu i

Evangelju, Crkvi i njenom misijskom poslanju, idealima posvećenog života, karizmi osnivača i vjernosti čovjeku ovoga vremena.

ZADAR: CARITAS DAROVAO MAJKE U RODILIŠTU POVODOM DANA ŽIVOTA

Niz godina Caritas Zadarske nadbiskupije prigodno obilježava Dan života darujući majke u rodilištu u Općoj bolnici u Zadru. Povodom Dana života, u ponedjeljak 6. veljače ravnatelj zadarskog caritasa mr. don Ivica Jurišić i Mirjana Tadić, zamjenica ravnatelja, u rodilište su donijeli trideset paketa i osobno ih uručili roditeljima. Svaka majka dobila je paket pelena i paket higijenskih potrepština za sebe i njezinog novorođenčeta (kreme, vlažne maramice i ostalo). Caritas je u vrijednosti 3100 kn kupio i benkice i tutice i darovao ih roditeljima.

„Jako dobro surađujemo s odjelom neonatologije, posebno u dijelu koji se odnosi na rodilje lošijeg materijalnog statusa. Uvijek se mogu javiti u caritas, pratimo ih do prve godine života djeteta, neke i duže. Pomažemo dajući pelene, mlijeko i druge potrebe koje izrazi obitelj“ rekla je Tadić. Napomenula je da otkad djeluje njihov program Pri vita za majke, prošle godine imali su dosad najmanje prijavljen broj žena koje su pomogli mjesecnim novčanim iznosom, 59 žena. Prethodnih godina uvijek je bilo između 80 i 100 majki.

Tadić je izrazila nadu da će i neke mjere demografske politike ove godine ohrabriti mnoge obitelji da se odluče na rađanje djece. „Mi ćemo to pratiti i biti podrška u tom

pravcu“ poručila je Tadić i svakoj roditelji reklai da ukoliko znaju majke u potrebi, preporuče im mogućnost da dobiju pomoć u caritasu. „Neki i ne znaju što sve mogu dobiti u caritasu. Nakon ovog pohoda rodilištu, odmah su se javile tri žene koje sam potaknula da potraže pomoć“ rekla je Tadić.

Dr. Marija Krpina Palada, v.d. voditeljica odjela rodilišta i rađaonice, predstavila je statistiku poroda. God. 2016. u zadarskom rodilištu bilo je 1541 poroda, a rođeno je 1561 djece. Od toga je 770 djevojčica, 791 dječak i 20 parova blizanaca. Jedna žena u četrdesetim godinama rodila je deveto dijete. Među najmlađim roditeljima tri su imale 16 godina starosti. God. 2015. g. bilo je 1514 poroda, a rođenih 1544, među kojima 760 djevojčica, 784 dječaka i 30 parova blizanaca. Do 2015. g. bio je stalni pad poroda, sto poroda manje godišnje, a 2016. g. je prvi blagi porast, sedamnaest poroda više. God. 2016., 403 oca su sudjelovala na porodu, 2015. g. 401. U siječnju ove godine bilo je 124 poroda, a u siječnju 2016. g. 114 poroda.

U zahvalnosti za primljene darove, ako netko želi pomoći, dr. Palada je rekla da im uvijek nedostaje male dječje robice, kapice, benkice, hlačice, tutice, najmanjeg broja, 50, 56, 60, što djeca nose u prvim danima po rođenju. „Dok god je novorođenče s majkom odijeva se u odjeću koju ima bolnica. Jedino pelene nose svoje. Ta se robica pokida, brzo je potrošna, puno se pere. Kad odlaze kući, donosi se robica za izlazak. I deke uvijek dobro dođu“ rekla je dr. Palada.

Ravnatelj Jurišić i zamjenica Tadić zadržali su

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

se u razgovoru s dr. Lindom Pavić, voditeljicom Odjela za neonatologiju, dr. Dominikom Rukavincem i medicinskim sestrama, počastivši ih slasticama. Kroz njihove ruke prošle su tisuće i tisuće djece, porodili su i u život ispratili generacije Zadrana. Mirela Kovačević, glavna sestra odjela neonatologije, na tom odjelu radi 27 godina.

„Na odjelu su uglavnom sve sestre primaljskog smjera. Zanimanje smo odabrali kroz srednju školu, a zaposlenje smo dobili. Kroz to zaposlenje smo se educirali i razvijali afinitete prema tom smjeru i struci. Što se tiče odabira, osobno mogu reći da sam pogodila. Sam naziv medicinska sestra primaljskog smjera usmjeren je na majku roditelju i dijete, pa je potencijalni rad s djecom uvijek odabir“ rekla je Kovačević, istaknuvši da se taj posao s ničim ne može mjeriti ni izmjeriti.

„To je neizmjerno i donosi jako puno kroz život i rad. Pružanje životu, davanje sebe životu se vraća kroz zajednički rad kolegica, novorođenčadi i roditelja. Trudnoća je prekrasan osjećaj, porod još ljepši. Svakoj ženi to je nešto najljepše i najsvetije u životu. Strah uvijek postoji, da pače, dobro je došao. Uvijek se kaže da je trudnoća zagonetka. I novorođenče je zagonetka, uvijek je strah što i kako će pokazati, kako će se situacija razviti. Treba biti jako oprezan. To je populacija s kojom 24 sata morate biti prisutni. Puno je lijepih, ali nažalost i tužnih trenutaka“ rekla je Kovačević.

Te su sestre prve tješiteljice majki u slučaju komplikacije ili mrtvorodenog djeteta. „Kad se nešto teško dogodi u krugu prijatelja, uvijek postoji jedan koji će to apsorbirati. Tako su i kod nas u tim situacijama uvijek kolegice koje su tu prve, prvi su kontakt, prvi oslonac. Sve što se može pružiti, u tom trenutku se pruži toj ženi“ rekla je dr. Kovačević. Od 30 godina staza, medicinska sestra Marija Jurjević na neonatologiji radi 24 godine. Voli to što radi, to su joj zadovoljstvo i sreća. Poteškoće prebrode s osmijehom.

Ivana Gusar, glavna sestra Opće bolnice Zadar tom je prigodom rekla: „S odjela neonatologije otišla sam prije 13 godina i nemam ništa pro-

tiv da se vratim na njega. Bilo je prekrasno tu raditi. S užitkom radite s djecom i pomažete djeci. To je vrlo lijepi posao“.

ZADAR: ODRŽAN DUGO OČEKIVANI KONCERT: ALAN HRŽICA I PETAR BULJAN U HNK-u ZADAR

Koliko su Zadrani svojim duhom i glasom bili spremni za gostovanje Molitvene zajednice Srce Isusovo i Božje pobjede iz Zagreba, istaknutih sastava hrvatske suvremene duhovne glazbe, u svakom je segmentu potvrdio koncert kojeg su Alan Hržica i Petar Buljan izveli u ponедjeljak 6. veljače u HNK-u Zadar. Publika svih uzrasta sasvim je ispunila kazalište čiji je kapacitet sedamsto mjesta, radosno i čeznutljivo sudjelujući u izvedbama gotovo dvosatnog molitveno-glazbenog svjedočanstva vjere, hvale i slave Boga. Veliko zanimanje i želju za tim susretom potvrđuje i da su brojni zainteresirani ostali bez mogućnosti kupnje karata.

Na susretu kojeg su svi doživjeli kao istinsku i pravu duhovnu obnovu, milost je i osobiti znak ohrabrenja i podrške bila i prisutnost zadarskog nadbiskupa Želimira Puljića. Nadbiskup je na kraju koncerta, pokazavši oduševljenje doživljenim, prisutnima uputio pastirski blagoslov.

„Božja providnost nas je ovdje dovela. Osjetili smo u srcu da nas Anđela zove, ne samo da pomognemo njoj, nego da, uz Božju pomoć, pomognemo cijelom Zadru. Da se u proslavi Gospodina spusti blagoslov na cijeli grad. Da ovo postane naša suradnja, naša zajednička priča“ rekao je uvodno Alan Hržica, istaknuvši da u Hrvatskoj „Duh Sveti nešto budi“.

„Drago nam je što smo došli. Dobili smo puno upita da dodemo u Zadar, a večeras želimo vidjeti je li Zadar došao ovdje. Slavite s nama Gospodina“ potaknuo je Hržica uz taktove prve pjesme ‘Otvori oči mog srca’. U dinamičnom aranžmanu, pjevajući zajedno s publikom ‘Ti izlij svog Duha na nas... dok pjevamo Sveti, Sveti, Sveti, želim te vidjeti’, Hržica je poručio: „O da, Zadar je došao!“.

„Kako je i sam rekao, gdje je dvoje, troje okupljeno u Isusovo ime, On je ondje prisutan. Nas je ovdje mnoštvo. Gospodine, zahvaljujemo ti na tvojoj prisutnosti među nama. Gospodine, molimo te da se u twoje sveto ime ovdje dogodi ono što je pratilo prvu Crkvu. Kao što čitamo u Djelima apostolskim, kad si silnim i čudesnim djelima potvrđivao sve riječi koje su apostoli govorili. Zahvaljujemo ti Gospodine i molimo te da se proslavi twoje sveto ime“ uvodne su riječi Petra Buljana, koje su najavile pjesmu ‘Snagom tvog imena’. Slijedile su poznate uspješnice Put i istina, Nek pada, a publika je snažno popratila i Nova stvorenja, Dijete ponizno, Gospode trebam te i Ime ti je sveti.

Prisjetivši se susreta sa svojom suprugom Ricardom, Hržica je potaknuo mlade na življenje predbračne čistoće, kako su i njih dvoje do braka živjeli.

„Kad sam se zaljubio u Isusa, kad sam ostavio svjetovnu glazbu, automobile i ostale gluposti; kad sam se odlučio za predbračnu čistoću, rekao sam Isusu: ‘Jel’ ima još kakva ženska osoba koja je još toliko luda za tobom, da bi i ona živjela predbračnu čistoću?“. Došao sam Gospu u Medugorje i rekao: ‘Gospe moja, umoran sam. Jako. Reci Isusu da je vrijeme“ rekao je Hržica, dodavši da se nakon tog predanja Majci Božjoj spustio podno brda ukazanja gdje je prišao sadašnjoj supruzi koja je također bila u Molitvenoj zajednici Srce Isusovo, no on je do tada nije poznavao. „Gospa mi je poslala suprugu Ricardu. Svim mladima savjetujem, Ohrabrite se, Bog vas čuje, to je poseban blagoslov“ poručio je Hržica.

Zatim su izvedene pjesme Golgota, Cijeno neprocjenjiva i Dubine. Na njegovom glazbenom putu, Hržicu je osobito iznenadila reakcija publike na pjesmu Golgota. Jednom je čuo jednog poljskog misionara koji je prošao Hrvatskom kako je izvodi. Hržica je više puta javno tražio da se autor te pjesme javi, kako bi ga potpisao, no nitko se nikad nije javio.

„Neobično je s tom pjesmom Golgota. Sva djeca žele da je pjevam. Ako je ne otpjevam, djeca mi kažu, ‘Pjevaj Golgotu’. To je Božja logika koja je nama čudna. Eto što djeca žele, djeca žele čuti Golgotu“ rekao je Alan.

„U poslanici Filipljanima čitamo kako će se na ime Isusovo pokloniti i prigniti svako koljeno zemnika, nebesnika i podzemnika. Mi ovo vrijeme izdvajamo za Gospodina. Slavimo te svojim riječima, djelima, gestama, svojim talentima, s nadom i ufanjem u svoje spasenje, da ćemo u nebu slaviti s već proslavljenom Crkvom. Protresi naša srca, Oče, promijeni naše živote. Tvoja je svaka čast i slava. Ti si moćan i snažan. Tebi je sve moguće, Oče. Zato te slavimo.

Otvori nebeske brane na svaku osobu, obitelji, izlij svoj blagoslov. Oče, daj da te upoznamo. Želimo te upoznati, želimo ti otvoriti svoje srce. Mnogi ne znamo kako to napraviti. Pouci nas, Duše Sveti, ti nas vodi. Daj da možemo klicati Abba, Oče! Samo po Duhu Svetom možemo reći da je Krist Gospodin. Dođi, Duše Sveti, branitelju naš, tješitelju naš, odvjetniče naš. Daruj nam riječi hvale i slave“ molio je Bu-

ljan i uveo u pjesme Svake slave dostojan, Ti si mene prvi ljubio i Krovovi.

Završni niz pjesama Jerihonske zidine, Dajemo ti slavu i Naš Bog je velik publika je u cijelosti popratila stojeći na nogama, pljeskom i pjevajući s izvođačima.

Priznanje mons. Puljića glazbenicima: „Hvala što ste zaljubljeni u Isusa!“

Doživjevši viđeno kao pokazatelj koliko je Crkva živa u vjernicima, mons. Puljić je na kraju koncerta izvođačima rekao: „Iskreno hvala vama koji ste nas pjesmom i rječju duhovno obogatili. Na ovakvom koncertu, ne znam kad sam bio... Hvala vam i za svjedočanstvo vjere koju ste pružili pjesmom, zanosom, osobnom ispoviješću i svjedočanstvom pred narodom“. Nadbiskup je izrazio divljenje pohvalivši publiku kako je pjevala s Hržicom i Buljanom.

„Osobito mi je drag motiv koji nas je okupio, Andela koja je bila s nama i radi koje smo to organizirali. Osobito mi je drago da ste svojom pjesmom osmislili ljudsku patnju, govoreći o Isusu patniku, Isusu Jaganjcu, o Golgoti u kojoj zapravo čovjek jedino može naći razloge i osmišljavanje i patnje koja dolazi čovjeku u njegovoj povijesti“ rekao je mons. Puljić, izražavajući priznanje i požrtvovnom trudu pratećih glazbenika.

S publikom je imao potrebu podijeliti da je tijekom koncerta zapažao detalje i njihovog angažiranog nastupa. U zahvalnosti na njihovoj prati, nadbiskup je Alana i Petra potaknuo da provjere „je li klavijatura zdrava, udaraljka je bila žestoka, kakve su žice bas gitare“.

„Bogu hvala za druženje, lijepе poruke koje smo čuli i za motiv koji nas je okupio. Pjesma smo dali Bogu hvala“ rekao je mons. Puljić istaknuvši: „Zaista mi je bilo drago što su glazbenici svjedočili Isusa Krista. Želim im reći hvala što su zaljubljeni u Isusa“. Hržica i Buljan su nastupili u pratnji bas gitare, bubnjeva i klavijature, za kojima su bili Marijo Bilić, Mario Klarić i Tino Kravavica.

Nadbiskup je uputio svima svečani pjevani blagoslov. Zaključna pjesma u izvedbi svih prisutnih bila je ‘Srce predajem ti’.

„Hvala svima – Andeli postoje!“

Koncert je održan u sklopu humanitarne akcije ‘Andeli za Andelu’ kojom se pomaže liječenje 20-godišnje Zadranke Andele Piplović koja bolesti od Rettovog sindroma i uskoro će u pratnji roditelja ići na liječenje u Nizozemsku.

Prigodno se obrativši publici, voditeljica Ines Grbić je podsjetila da je u mjesecu veljači blagdan Gospe Lurdske i Svjetki dan bolesnika, te je nadbiskupov blagoslov na osobit način upućen bolesnima dušom i tijelom diljem svijeta.

Na početku koncerta prisutnima su se obratili Žana i Pero Piplović, roditelji Andele. Vjerujući da su snaga i blagoslov s tog susreta stigli i do Andele u krevetu, Žana je rekla: „Možemo vam jedino zahvaliti. Hvala vašoj ljubavi, hvala što ste izašli u susret, što ste otvorili svoje srce. Hvala vam što nam pomažete. Hvala našem Gospodinu Bogu koji je tu za sve nas, koji sve ovo vodi i koji će nam, nadamo se, otvoriti put da možemo otići tamo gdje se Andeli može pomoći“. Otac Pero je rekao: „U mom srcu je velika hvala prema svima vama. Kažu, andeli ne postoje? Andeli postoje“ Pogledajte oko sebe. Hvala vam“.

Koncert je organizirala Hrvatska katolička udruga medicinskih sestara i tehničara Zadar predvođena predsjednicom Evom Zubović i počasnom predsjednicom s. Melhiorom Biošić. Sastav te udruge ‘Magnificat’ pod vodstvom prof. Nade Smoljan uvodno je izveo pjesme Hvaljen Isus i Majko dobrostiva. Liječenje Andele pomogla je i donacija HNK humanitarno se odreknuvši velikog dijela naplate najma za taj događaj.

Uz prihod od prodaje karata, prisutni u kazalištu u kutiji su stavljali prilog za Andželu, te je na taj način tijekom večeri dodatno prikupljeno 10 000 kn. Sveukupno se održavanjem tog koncerta Andželi pomoglo s prikupljenih 50 000 kn.

Andželi se može pomoći pozivom na humanitarni telefonski broj 060 9002 i uplatom na račun u Zagrebačkoj banci HR6323600003510181498 BIC: ZABAHR2X

Božja pobjeda uskoro opet gostuje u Zadru, kad će na korizmenoj duhovnoj obnovi u katedrali sv. Stošije pjesmom pratiti don Damira Stojića, predvoditelja te obnove 16., 17. i 18. ožujka.

ZADAR: MISU NA STEPINČEVO NA BILOM BRIGU PREDVODIO PROF. DR. TONČI MATULIĆ, dekan KBF-a u Zagrebu

Blagdan bl. Alojzija Stepinca svečano je proslavljen u petak 10. veljače u istoimenoj župi na Bilom brigu u Zadru, prvoj koja je posvećena tom našem blaženiku u Hrvatskoj. Svečano večernje misno slavlje u župnoj crkvi bl. Alojzija Stepinca predvodio je prof. dr. Tonči Matulić, dekan KBF-a u Zagrebu. Dr. Matulić je u propovijedi govorio o odnosu istine i laži te potrebi oprosta i pomirenja.

„Bl. Alojzije, tvoj narod kojem si i sam po krvi i tijelu pripadao, tvoj narod kojemu si bio primas po vjeri, nadi i Kristovoj ljubavi, zaufanote moli, pomozi nam. Pomozi nam da nadvladamo protivštine koje nas satiru i ne dopuštaju nam da idemo naprijed. Pomozi nam da dosegnemo ono što je vlastito tvom svjedočanstvu života, tvom svjedočanstvu vjere, nade i ljubavi – a to je da se pomirimo. Da se u tome očituje snaga i pobjeda! Iako sada treba malo trpjjeti, iako će sada malo boljeti, iako će trebati nešto javno priznati, nekoga prokazati, ali sve u ljubavi. Da bi se u nama pokazala Božja snaga i snaga Krista koji pobjeđuje ondje gdje je patnja, gdje je bol, muka, umiranje. Tu je pobjeda Kristova! Da bi se na kraju svima nama ukazao kao proslavljeni pobjednik muke, patnje, smrti, groba i da bi nam pokazao da nam je Bog namijenio život, život vječni“ zamolio je dr. Matulić, istaknuvši da nas Bog poziva na

teško djelo.

„To je posljednja postaja križnog puta za nas. Ali mi to možemo, jer on koji od nas traži, on će nam dati da to i izvršimo. Ne trebamo se graditi gordima, mudrima ni sposobnima za to. Mi to po ljudsku nismo u stanju, ali Bog će dati milost jer on je naša milost, milosrđe i utjeha. Ne upiremo u vlastite snage, nego u Božju silu, u Božju snagu da možemo to izvršiti – to je oprostiti. Ali laž raskrinkati, zlo prokazati, patnju priznati i pred njom se pokloniti. Nevine žrtve imenom osloviti, sva stratišta, grobišta i mučilišta dostoјno obilježiti, nad njima svijeće paliti, plakati i Boga moliti da nama, njima i svima, naše grijehе oprosti. Tada će se oslobođiti Božja sila u nama. Ali oprostiti“ potaknuo je dr. Matulić, naglasivši da je Stepinac pred progoniteljima stajao uspravan, „ni miliimetra makac, znajući da je to zatornička volja za moći koja se gradi tako gordom do mjere samega boga, do idola, kumira.

Bio je takav jer je u istini, jer je u svetosti, vjeri, u službi čovjeka, njegovog dostojanstva i njegovih neotuđivih prava. Ne samo onoga što progovara evanđelje u svom savršenom očitovanju u Isusu Kristu, utjelovljenoj vječnoj Očevoj riječi, nego i u onome što nam srce i zdrav razum govore. Što nam narav govorí, na što imamo pravo. Stepinac je neustrašiv bio i ostao“ poručio je dr. Matulić.

Podsjećajući kakvim je strukturama laži Stepinac bio okružen, dr. Matulić je upitao gdje je ta laž danas. „Znamo da su hrvatske javne strukture premrežene tim prokletstvom laži. Postoji taj nerazriješeni problem zbog zatorničke volje za moći koja je opljenila ljudske pameti i ljudska srca. Koja ih je zaglupila, zatupila, toliko ekstremizirala, da će se generacijama u budućnosti rađati ekstremisti po njihovoј mjeri. Laž je umrla, jer laž nema života. A istina je ostala“ istaknuo je propovjednik.

Podsjetio je kako se u tim vremenima kriomice i potajice govorilo po sakristijama, župnim dvoranama, „o tom čovjeku uspravnom, ne-pokolebljivom, neslomljivom u istini i vjeri. I uvijek je bila napomena, ‘Ne govorite to naglas i svakomu’. A činilo se kao da smo svi isto, kao

da svi pripadamo istome. Od koga ćeš tajiti istinu?

Danas, Bogu hvala, ne samo na glas, nego u sav glas, biće mi grijе i vrije od radosti, ali i od volje da se istina izrekne i da se ne uvija: i papi Franji, biskupskoj komisiji, mješovitoj i kardinalskom zboru, biskupskoj sinodi i cijelom svijetu, reći: Što ste vi podnijeli po primjeru Stepinca? Koju ste vi to muku i žrtvu podnijeli? Koju patnju?

Patnika može prosudjivati samo onaj tko pati. Samo onaj tko zna što je patnja, poruga, ponizjenje. Samo onaj koji zna i poznaje na vlastitoj koži što znači oduzeti mu osnovno ljudsko pravo i tolika druga, izrugati ga i poniziti – on zna što su patnje. On ima pravo govoriti o toj patnji“ rekao je dr. Matulić, dodavši da nas „tješi činjenica što te rasprave nisu vezane za ono što je Stepinac u našim srcima. A to je svetost. Nego je vezano za zle, nesretne, izbezumljene, obezglavlјene povijesne haribde 20. st. u odnosima dvaju, eto, kršćanskih naroda. Onda se odmakneš dva koraka iz Zadra, dodeš u mučeničku Škabrnju i pitaš se koji su to ljudi“ rekao je dr. Matulić.

Promatrajući život, djelo i svjedočanstvo bl. Alojzija „koji je u našim srcima svet“, vidi se da je Stepinac „svjedok vjere, svjedok Isusa Krista, svjedok jedinstva Crkve, svjedok prava hrvatskog jezika da bude hrvatski, prava hrvatske kulture da bude hrvatska, prava hrvatske povijesti da bude hrvatska; ali ne da bude nasuprot drugima i protiv drugih, nego da bude zajedno s drugima, da bude bogatstvo i obogaćenje ukupnog sklopa kultura naroda, jezika, povijesti i tradicija“, poručio je dekan

zagrebačkog KBF-a.

Propovjednik je podsjetio kako su pioniri bili zamijenili prvopričešnike, omladinci krizmanike, radne akcije nedjeljom Dan Gospodnj. „Nastupilo je gotovo polustotljetno sakraliziranje u ime volje za moći koja je zatornička, mrtvozornička, koja se mogla održavati samo snagom utjerivanja straha u kosti, prijetnji i doušništva. Žali Bože naroda i pojedinaca koji se imaju pravo kajati i dobiti oproštenje za svoje grijeha, što su pristali na laž. Tu je laž svatko nametao svojima“ upozorio je dr. Matulić, istaknuvši da se iza te laži i napada na Stepinca krila volja za moći.

Ilustrirao je to prizorom dolaska pobjednika u svibnju 1945. g. pred kuću čovjeka koji slovi kao važan i zna da ako pridobije njega, onda je osvojio sve druge. Taj pobjednik ne traži od Stepinca da u njemu prizna pobjednika, „jer taj ne razumije jezik pobjednika i poraženih. Nego da u njemu prihvati istinu, da je on sad istina“, ono čemu se Stepinac suprotstavlja i s čime je godine rata vojevalo, kao i da Stepinac kao istina „sebe mora proglašiti laži“.

„Na polovici 20. st. pojavila se jedna istina i sve druge je htjela potopiti, zanijekati, uništiti. Pa i čovjeka koji nije bilo koji čovjek. Znaju oni da pridobiti i slomiti njega, znači pridobiti i slo-

miti sve druge. Jer on stoji kao stijeg. On nije obični čovjek. On je pastir, nadpastir, primas, on je apostol, zagrebački nadbiskup Alojzije Stepinac“ istaknuo je dr. Matulić, upozorivši da kad čovjek „utuvi u glavu da je on istina, a sve drugo laž“, vidi se samo volja za moć koja ne preže od najsivrepijeg zločina. Ta laž ne vidi ništa drugo.

„Ne vidiš Božju slavu, Sina Božjeg koji visi na križu, ne vidiš smjerno prihvaćanje patnji i paradoxa da je u patnji naša utjeha i naša slava. Da je smrt naša pobjeda. Ne vidiš korove anđeoske. Vidiš samo jednu na sve spremnu narogušenu volju za moć koja je spremna na sve, na svaku gadost, obmanu, zaglupljivanje, затupljivanje, ispiranje mozga. Na gaženje svega što je dosad i ovdje sveto, tradiciju, povijest, jezik. Na sve što su generacije krvavo gradile. Ništa toj zločudnoj volji za moć nije sveto i zato ide tamo gdje stanuje samo sveto. Onaj tko po svom životu i poslanju, po svom uvjerenju i predanju jest uprizorenje, utjelovljenje svetoga. Kad uništiš to sveto, možeš sebe postaviti za sveto. Onda nastupa nova religija“ upozorio je dr. Matulić.

„Bl. Alojzije, koji si u mom srcu i u srcu mog naroda svet, želim da si svet i po суду Crkve čije si jedinstvo čuvao do zadnje kapi krvi, zadnjeg daha svoga života. Molim te da nas zegovaraš kod Boga trostvene ljubavi kojeg sad promatraš oči u oči. Da nama Bog, dok ga sad promatramo kao u zrcalu, vjerom, nadom i ljubavlju, pomogne spoznati i pomogne izvršiti djelo pomirenja. To te molimo, bl. Alojzije, koji si u srcima našim svet.

I da ne prešućujemo zlo. Da raskrinkavamo laž. Da poštujemo patnju, žrtve, da ne gazimo po njima, nego da ih dostojanstveno ekshumiramo, otkopamo i dostojanstveno ukopamo, imenom i prezimenom obilježimo. Jer to je krv Hrvata koja viče iz zemlje hrvatske. I nikako da se smirimo mi živi, jer su nam nemirni mrtvi. Kad ćeš to, hrvatski katolički puče, shvatiti?

Nema mira u sabornici, nema mira u zbornici, u gradskoj vijećnici i skupštini, nema mira na ulici i obitelji, dok nam se ne smire mrtvi. Kako će se smiriti, kad mi gazimo po njihovim

kostima? Kako se mogu upokojiti“ upitao je dr. Matulić, zamolivši u ime Krista i Boga, „Pomirite se! Ali ne da zataškavate laž, ne da prikrivate zlo, da kao da se ništa nije dogodilo, gazite po patnjama onih koji su prije vas natopili ovu zemlju krvlju. Raskrinkajte svaku laž. Razobličite i odbacite svako zlo.

Dajte si truda da oni koji su snagom zločudne volje za moć koja se gradila kao sam bog, božanstvo i nametnula se kao kumir, koja je zatupila gotovo cijeli narod i narode u kršćanskom europskom kontinentu, da se oslobođimo toga. Da zaživimo novu povijest, povijest izmirenih, pomirenih, povijest očišćenih koji znaju osjećati patnje patnika, koji znaju poštovati žrtvu onih koji su žrtvovani, mučeništvo onih koji su mučeni. Jer u tome je naša snaga“ poručio je dr. Matulić, podsjetivši kako zrno ako pavši u zemlju, ne umre, neće dati roda.

„Samo jedno zrno pšenice, Alojzije Stepinac, koliko nam ploda daje! A koliko je tih zrna pšenice palo u zemlju? Zašto prekrivamo tu zemlju i onemogućavamo da iz nje proklije život slave, oproštenja, pomirenja, ljubavi, nove budućnosti? Zašto to priječimo? Dopustimo to“ poručio je i potaknuo dr. Tonči Matulić na Stepinčevu u Zadru.

SALI: BLAGOSLOV ZVONA I BLAGDAN GOSPE LURDSKE PREDVODIO MONS. IVAN DEVČIĆ

„Učeći Bernardicu da treba svakodnevno moliti, doziva nam se u svijest važnost molitve u dnevnom životu. Otkrivajući Bernardici da joj je ime Bezgrešno začeće, kako ju je Pio IX. netom službeno bio nazvao, poziva nas da s vjerom prihvaćamo sve što papa i vrhovno crkveno učiteljstvo naučavaju o stvarima vjere i morala. U tom smislu, lurdska ukazanja trebamo shvatiti kao višestruku Marijinu intervenciju kojom je ona htjela ne samo ondašnje kršćane, nego i nas danas potaknuti na dosljedno življenje vjere, bez mlakosti i površnosti, poroka kojima su vjernici u svakom vremenu i na svakom mjestu iskušavani“ poručio je riječki nadbiskup Ivan Devčić u propovijedi koncelebriranog misnog slavlja koje je na blagdan Gospe lurdske u subotu 11. veljače predvodio u žu-

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

pnoj crkvi Uznesenja BDM u Salima na Dugom otoku. Blagdan Gospe lurdske se svečano slavi u marijanskoj saljskoj glagoljaškoj župi, u čijoj je župnoj crkvi i oltar bratovštine Gospe lurdske s kipom Gospe lurdske. Ovogodišnji blagdan je bio osobito svečan, jer je mons. Devčić za vrijeme mise blagoslovio treće zvono za zvonik saljske župne crkve Uznesenja BDM. Naime, u Rijeci živi Ante Maras, Saljanin rodom koji je svojoj rodnoj župi darovao novo zvono visoko 85 cm, promjera 80 cm, teško 305 kg, ton zvona La. Na zvonu su likovi BDM, sv. Vida, sv. Antuna Padovanskog, hrvatski grb, natpis 'Ve-liča duša moja Gospodina... Jer velika mi djela učini Svesilni, sveto je ime njegovo' i natpis 'Na spomen i zahvalnost roditeljima i mojoj obitelji i u čast i slavu Vele Gospe u Salima, u 70.-oj godini života poklanja Ante Maras Spunza, 2017. g.'. Svečanost blagoslova zvona kao dar župljanima organizirala je saljska bratovština Gospe lurdske.

U propovijedi je nadbiskup Devčić rekao da je „Marija u 19. st. jednako intervenirala i jednako se zauzimala za Crkvu i svakog njenog člana kao što je to činila u vrijeme Isusovog života na zemlji i na počecima Crkve nakon njegovog uzašašća, kao što to čini danas i do kraja vremena. Ona je bila i ostala pomoćnica kršćana,

a to znači brižna majka koja bdije nad Crkvom i nad svakim od nas“. Božje obećanje da će Spasitelj biti rođen od žene i da će đavlu satrti glavu ispunilo se kad je Marija anđelu koji joj je donio Božji poziv odgovorila 'Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po riječi twojoj'.

„Marija je ta žena koja je rodila Spasitelja Isusa Krista, Sina Božjeg. No, Marijino sudjelovanje u djelu našeg spasenja ne ograničuje se samo na to da je rodila i odgojila Spasitelja Isusa. Ona je od početka njegovog javnog djelovanja bila uz njega kao njegova najbliža i najvjernija suradnica. Ona je majčinskim okom uočavala potrebe onih koji su Isusa susretali, na njega ih upućivala i njega ujedno pozivala da im pomogne. Zbog toga je u evanđeljima predstavljena kao posrednica između nas i svog Sina“ rekao je mons. Devčić, istaknuvši da je na Marijino posredovanje Isus učinio i svoje prvo čudo u Kani. Marija je prva vidjela nevolju zaručnika zbog pomanjkanja vina, prva je na to upozorila svog sina i rekla poslužiteljima da učine sve što im Isus kaže.

„Evanđelje o prvom Isusovom čudu u Kani govori nam kako je Marija tamo gdje je Isus, kako ona sudjeluje s njime u pomaganju ljudima, kako zajedno sa svojim božanskim Sinom dijeli s nama naše radosti i žalosti, nade i tjeskobe. Ako je suditi prema tome, ona ima inicijativu, ona je žena inicijative. Ali to nas ne treba čuditi, jer svaka prava majka prva vidi što se zbiva u srcu i životima njene djece te kad im i kako treba pomoći. U tom smislu imamo razloga

vjerovati da Marija i u nebeskoj slavi čini isto što je učinila u Kani, tj. da upozorava svog proslavljenog Sina na naše nevolje i potrebe te ga majčinski moli da nam pritekne u pomoć“ istaknuo je nadbiskup Devčić, dodavši da kršćanski narod to vjeruje i zato joj se u potrebama s posebnim pouzdanjem obraća i utječe.

Marija ima inicijativu i nakon Isusovog uzašašća, kad su se učenici s njom i ostalim ženama okupili u dvorani posljednje večere. Činjenica da se Marijino ime tada posebno spominje u Djelima apostolskim upućuje na njenu važnu ulogu u prvoj kršćanskoj zajednici u Jeruzalemu, rekao je nadbiskup. „Petrov govor, prva obraćenja, oblikovanje prve kršćanske zajednice, sve je to Marija majčinski pratila, podržavala i u svemu od početka sudjelovala kao Majka Crkve koja se rađala. U tom svjetlu moramo promatrati i Marijino djelovanje tijekom čitave povijesti Crkve. Kao što Isus Krist, njezin sin, nije nakon uskrsnuća prestao voditi svoju Crkvu, tako ni Marija, njegova i naša majka, nije prestala nakon uznesenja na nebo majčinski brinuti o toj istoj Crkvi, onako kako je to činila dok je pratila Isusa i njegove učenike za svog zemaljskog života. Marijina ukazanja i brojna čudesna djela koja su se dogodila po njenom zagovoru trebamo promatrati kao nastavak onoga što je ona činila od početka spasiteljskog djelovanja svoga Sina, od njegovog prvog čuda u Kani koje se dogodilo na njenu inicijativu pa do naših dana. Kao što je u Kani prva vidjela nezgodnu situaciju koja je mogla upropastiti zaručnicima svadbenu radost te je intervenirala za njih kod Isusa, tako je nastavila djelovati tijekom cijele povijesti Crkve, majčinski prateći cijelu Crkvu i svakog njenog člana“ poručio je mons. Devčić.

Nadbiskup je naglasio da su jedan od načina takvog Marijinog djelovanja i zauzimanja za Crkvu i „njena ukazanja izabranim osobama koja su redovno praćena čudesnim znacima. Takvih Marijinih zahvata u život Crkve, svijeta i pojedinaca ima bezbroj, a mnogi su od njih službeno priznati od Crkve. U temelju mnogih Marijinih svetišta, u kojima mnoštvo vjernika traži njen zagovor ili joj zahvaljuje za uslišanja, nalaze se njeni čudesni zahvati u određenom

vremenu i prostoru, tj. njena ukazanja praćena čudesnim ozdravljenjima ili drugim čudesnim znacima i pojavama“ rekao je mons. Devčić. Istaknuo je da su Marijina ukazanja Bernardici Soubirous u Lurdu u Massabielleškoj špilji praćena mnogim tjelesnim ozdravljenjima, a još više duhovnima, kao što su obraćenja i pronaletaženja novog smisla života.

U osamnaest lurdskeh ukazanja od 11. veljače do 16. srpnja 1858. g., Gospa je potaknula Bernardicu da se moli za obraćenje grešnika. Za crkveno priznanje autentičnosti Bernardičinih viđenja odlučujuće je bilo šesnaesto ukazanje kad joj je Gospa, na njenu molbu, objavila svoje ime rekavši: ‘Ja sam Bezgrešno Začeće’. „Četiri godine ranije papa Pio IX. proglašio je dogmu o Marijinom bezgrešnom začeću, ali Bernardica to nije mogla znati, jer u ono vrijeme vijest o tome još nije bila stigla u tako udaljen i zaboravljen kraj. Stoga su crkveni istražitelji zaključili da je te riječi Bernardica mogla čuti samo od Gospe, što je značilo da joj se ona stvarno ukazuje“ rekao je mons. Devčić. Protumačio je i poruke Gospinih riječi i znakova koja je učinila ukazujući se Bernardici. Izvor vode upućuje na krštenje koje nam je omogućila Marija rođivši Isusa, koji je izvor žive vode, skriven, dok nam ga ona nije, na Božji poziv, otkrila i otvorila. Njen poziv da molimo za grešnike znači poticaj na obraćenje koje nam Gospodin daje u sakramentu ispovijedi. Tjelesna i duhovna ozdravljenja služe da nas učvrste u vjeri kako je Krist naše uskrsnuće i život i da ga trebamo naslijedovati u brizi za bolesnu i siromašnu braću i sestre, rekao je mons. Devčić. „U Lurdu takvo naslijedovanje čini to svetište posebnim, jer se tu mnogi poput Krista predaju i posvećuju bolesnoj braći i sestrama. U svezi s time netko je napisao: ‘Radosno prihvaćanje trpljenja od strane oboljelih zajedno s Kristom, zadivljujuća privrženost tolikih mladih siromasima i onima koji trpe, ozračje neprekidne intenzivne molitve razumljivi su u Lurdu samo u svjetlu mise koja je u Marijinoj citadeli uvijek na prvom mjestu“ rekao je nadbiskup, istaknuvši da nas Marija, objavljajući se s krunicom u ruci, poziva da sa zahvalnošću razmatramo Isusova otajstva moleći krunicu jer to su otajstva našeg spasenja.

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

U misi su suslavili i saljski župnik Dario Matak, mons. Josip Lenkić, generalni vikar zadarske nadbiskupije i svećenici Dugootočkog dekanata.

KARIN: SVEČANO MISNO SLAVLJE ZA DOMOVINU – PRVI PUT OBILJEŽEN SPOMENDAN RUŠENJA KARINSKOG FRANJEVAČKOG SAMOSTANA U DOMOVINSKOM RATU

Spomandan rušenja Franjevačkog samostana i crkve Bezgrešnog Začeća BDM u Donjem Karinu kod Obrovca prvi put ove godine svećano je obilježen na najvišoj crkvenoj i državnoj razini u ponedjeljak 13. veljače. To je 24. godišnjica spomena na stradanje u Domovinskom ratu kad je samostan koji je zaštićeno hrvatsko kulturno dobro do temelja srušen i uništen. Tim je povodom svećano misno slavlje za domovinu i poginule hrvatske branitelje u samostanskoj crkvi predslavio fra Joško Kodžoman, provincijal Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja. Suslavili su karinski gvardijan fra Petar Klarić, mons. Josip Lenkić, generalni vikar Zadarske nadbiskupije, nekadašnji provincijali mr. fra Žarko Maretić i dr. fra Željko Tolić, nekadašnji gvardijani karinskog samostana Šimun Čugura i Frane Samodol, definitori Provincije i nekoliko drugih svećenika. Sudjelovali su bogoslovi, novaci i odgojitelji, redovništvo i brojni vjernici laici iz svih dijelova Zadarske nadbiskupije i Hrvatske.

Značaj i vrijednost tog događaja promatranog i u okviru uspješnog oslobađanja Hrvatske od strane HV-a potvrđuje i visoko državno i vojno izaslanstvo koje je sudjelovalo na misi te su nakon mise održali prigodne govore. To su Mirko Šundov, načelnik Glavnog stožera Oružanih snaga RH, Tomo Medved, ministar hrvatskih branitelja, Ante Deur, izaslanik predsjednice RH, saborski zastupnik Marko Vučetić, izaslanik predsjednika Hrvatskog sabora, Miljenko Domjan, predsjednik Hrvatskog vijeća za kulturna dobra Ministarstva kulture RH pod čijim se vodstvom odvijala restauratorska obnova samostana te zadarski župan Stipe Zrilić.

Provincijal Kodžoman je na početku mise istaknuo ponos hrvatskog naroda koji je opstao

unatoč zlu koje nam je bilo suprotstavljeno. „Molimo za sve naše pokojne da im Bog bude nagrada. Molimo Boga da u nama trajno podgrijava osjećaj zahvalnosti prema svim tim ljudima, jer njihove trude uživamo. Molimo Boga za milost oproštenja jer nam je potrebno, jer smo pretrpjeli zla“ potaknuo je fra Joško dodavši da je netom proslavljen blagdan bl. Alojzija Stepinca, „čovjeka kojeg naša povijest pamti kao najsvijetlijem primjer ustrajnosti u vjeri, čovjekoljublju i u svim pozitivnim vrijednostima“. Poželio je da donosimo plodove hrabrosti, domoljublja i pozitivnih vrijednosti kojima nas uči vjera.

Karinski samostan postojan šest stoljeća srušen je 13. veljače 1993. g. u srbijansko-četničkoj okupaciji kao odmazda za uspjeh Hrvatske vojske u oslobođilačkoj akciji Maslenica. Nakon oslobođanja Karina u Oluji, započela je desetogodišnja obnova samostana koji je posvećen 2. kolovoza 2006. g., od tada opet u službi Boga i naroda. „Kreatori pobune i uzbuntitelji naroda svoju su zadovoljštinu našli u rušenju tog svetog zdanja koje je franjevcima Provincije Presvetog Otkupitelja kroz šest stoljeća bilo dom, oaza mira i tišine u koju su se povlačili svi potreбni darova Duha. Osim što su tim činom počinili kulturocid, pobunjeni Srbi su odasli i jasnu poruku fratrima i malobrojnom katoličkom puku u Karinu i oko njega, da im tu nema mjesta, budućnosti ni opstanka. Čin odmazde, osvete, posljedica neizlječive mržnje, nepomirljive svijesti i savjesti, nudi se kao prvi zaključak zbog čega je srušeno to sveto zdanje“ rekao je provincijal Kodžoman u propovijedi, istaknuvši da je taj samostan i kao nekadašnja velika ruševina ostao neuništivo svjedočan-

stvo snage, vjere i besmrtnosti čovjeka koji gradi na tvrdoj stijeni, na kamenu koji se zove Isus Krist. "Modernost prožeta dnevnim društveno-političkim intrigama ponekad bi prešutjela zvjerstvo koje se tu dogodilo, drugi put bi s njima manipulirala, zaboravljajući da zbog nedovršenih sukoba iz prošlosti svako manipuliranje lako može dovesti do novih društvenih napetosti i nemira, koje nitko razuman ne želi. Ljudski se sjećati i zahvaljivati, ljudski je i kršćanski moliti za oprost i oprashtati, nastojati oko stvaranja sigurnijih životnih uvjeta, kako se u budućnosti ne bismo suočavali sa sličnim iskušenjima" poručio je provincijal Kodžoman, istaknuvši da tragom tragične prošlosti „želimo izbjegći sve opasnosti koje bi se mogle nadviti nad našu zemlju i naš narod. Želimo biti samokritični prema sebi ali i kritički prosvuđivati namjere drugih. Mnogi tvrde da su im namjere poštene i časne, ali antagonizmi nikako da nestanu iz njedara ovdašnjeg čovjeka. Naša je povijest časnija od povijesti ijednog naroda u našem okruženju. Nikoga nikada nismo napadali, uvijek smo se napadnuti branići. Stoga, hrvatski nam ponos nitko neće moći oduzeti" naglasio je propovjednik.

Zločini se događaju iz zablude i mržnje kroz cijelu ljudsku povijest. „Čovječanstvo ne može birati između mogućnosti da živi daleko od svakog zločina ili s njim, može tek nastojati umanjiti njegovu količinu i učestalost, jer dobro i zlo nadmeću se od postanka do danas“ rekao je provincijal, dodavši da je rušenje samostana u Karinu 1993. g. obilježilo povijest tog mjesta i kraja. „Neka Gospodin udijeli miran počinak svima koji su položili živote na oltar domovine. Neka mirno počivaju i naši fratri čiji su posmrtni ostaci sahranjeni u samostanskoj grobnici, a koju su 'braća' na svirep način dinamitom raznijeli. Neka svima nama koji koračamo stazama života udijeli mudrost, ljubav i poštovanje prema svom i tuđem životu, prema svom i tuđem narodu, prema svojoj i svačijoj tuđoj vjeri“ potaknuo je provincijal Kodžoman.

Fra Joško je upozorio da „i danas Hrvatskom u ime i za račun iste zločinačke ideologije, koja je na ovom prostoru krvlju ispisala najcrnje stra-

nice naše povijesti, tumaraju etnobiznismeni, mitomani, sijući i dalje sjeme mržnje, laži, zavade, radeći sve samo da ne dođe do pokajanja onih koji znaju da su zabludjeli i ogrezli u zlu i grijehu. Jer mira nema bez suočenja s istinom. Propovjednici ideologije sumanutog velikosrpskog politikom u Hrvatskoj, vrijeđajući tuđe svetinje, prekrivajući tragove vlastitog zločina, kao posljedice patološkog straha, mržnje, zavisti“.

Provincijal je podsjetio da su 26. kolovoza 1991. g. oko 18, 30 sati karinski franjevci, uz prijetnju oružjem, morali napustiti samostan kojeg je opisao i temeljem dokumenata iz arhiva Provincije. Koliko je u tom samostanu svatko mogao čuti prijateljsku riječ, osjetiti dobrodošlicu i duhovni mir, potvrđuje i svjedočanstvo Vladimira Garića, paroha u pravoslavnoj crkvi sv. Save u Parizu, koji je u Karinu službovao u Drugom svjetskom ratu. Misleći na stanovnike samostana, napisao je kako su sve vrijeme teškog rata svi bili bliski jedan drugome, pomagali se, u nevolji tješili. „Fratri su me, tek izbjeglog iz Vrlike, od početka duhovno i materijalno pomagali, a ja sam im za njihovu dobrotu i iskrenost svesrdno uzvraćao. Dva puta sam odvratio da se Manastir ne pretvoriti u ruševine i pepeo. Svi se rado sjećam, a naročito gvardijana fra Krune. Želja mi je da o obljetnici njegove mučeničke smrti objavim članak u našoj srpskoj štampi, da je i pored mraka koji je vladao u našim krajevima za vrijeme teškog rata, bilo i luči koje su gorjele i nisu se dale ugasi“ (30. kolovoza 1974.).

Fra Alberto Marić, zadnji gvardijan karinskog samostana do početka srbijske agresije, sa subraćom je prošao psihičke torture, strah i neizvjesnost. S vrećicom u ruci napustio je samostan i pješačio do Pridrage. Zapisa je kako su ga 31. srpnja 1991. g. na povratku u samostan kod naselja Kukavice zaustavili martićevci. Poduzeće ispitivanje završilo je riječima: „Seli iz samostana, nemaš tu što raditi. Samostan će biti srušen i poravnat sa zemljom. Na samostan je upereno devet cijevi a i sam si već tri put bio na nišanu. Seli će, narod želi!“. Gvardijan je upitao, 'Koji narod, pravoslavni? Pa oni su radili u samostanu. Pitajte sve Srbe od Đevđelije do

Triglava, kako smo ih mi fratri primali?“.

U ponedjeljak, 26. kolovoza 1991. g., fra Alberto je s fra Vjekom ujutro u 9,30 sati služio misu, kad je odjeknula prva detonacija, zatim rafalna paljba po samostanu. „Meci su udarali kao krupa po pločniku. Iz maslinika je zaredalo 12-tak tromblonskih mina po samostanu. U kloštru je dimilo a na krovu se lomila cigla. Skamenjeni čekali smo sat vremena da se smiri“ zapisao je gvardijan fra Anselmo koji je gospodju Anku koja je bila na misi te joj je od napada pozlilo odveo do prve pomoći u Pridragu. I tada su ga na povratku u samostan kod Kukavica zaustavili martićevci i rekli mu: „Izvedite mladog fratra iz samostana, uklonite se odmah i spasite glavu, jer ćemo samostan sravniti sa zemljom!“. Oko 18, 30 sati rečeno im je da uzmu osobne stvari i idu pješice prema Pridragi. „Uz dozvolu, otišao sam pred oltar u pratnji naoružanih ljudi, klečeći izmolio jednu Zdravomariju, poljubio oltar i zavapio: ‘Isuse i Mariju, zbogom, čuvajte samostan’ i prolio suzu. Zatražili su od mene sve ključeve samostana, da ne bi objiali brave, rekoše. Samo su govorili ‘Žurite, žurite’. Ostavili smo sve, proggnani od ‘braće’“ zapisao je fra Anselmo.

Provincijal Kodžoman je istaknuo i pismo francuskog časnika iz UNPROFORA upućeno Ordinarijatu u Zadru i Provincijalatu u Splitu, prije njegovog rušenja. Časnik je bio stacioniran u kampu u Karinu nasuprot samostana; 21. travnja 1992. g. zamolio je da se u njemu smjesti s vojnicima, kako bi ga „zaštitio od pljačkaša koji svaki dan dolaze“ i obnovio što je moguće. Samostan je bio opljačkan, „u bijednom stanju“, svetohranište provaljeno, inventar ukraden, knjige porazbacane, crkvena roba profanirana. „Kao katolički časnik, bio sam jako uzbuđen nad tim prizorom beskrajne žalosti i sotonskog barbarstva“, napisao je časnik uz napomenu da je toga Uskrsa francuski vojni svećenik slavio misu na nakanu samostana.

Provincijal Kodžoman je vojno redarstvenu oslobođilačku akciju Maslenica naveo kao primjer „iskrenog domoljublja i hrabrosti sudionika“ koju su izveli hrvatski vojnici i policija na širem zadarskom zaleđu. „Isplanirali su je naši vojni stratezi a odlučno i hrabro proveli hrvat-

ski branitelji“. U zahvali za sudionike te prekretnice u Domovinskom ratu koja je ujedinila prepolovljenu Hrvatsku, fra Joško je rekao: „S posebnim se pijetetom na ovom svetom i simboličnom mjestu sjećamo svih naših 127 poginulih domoljuba, svih koji su u tim danima zadobili tjelesne i duševne rane, nestalih i preminulih branitelja. Hvala svoj našoj braći čije trude uživamo“ rekao je provincijal Kodžoman i zahvalio Bogu i ljudima za dar slobode i vjere, za dar domovine izborene krvljju, kao i svima koji su prepoznali značaj samostanskog mjesta i pomogli njegovu obnovu: Vladi RH, Upravi Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja na čelu s tadašnjim provincijalom Tolićem, bivšem gvardijanu Samodolu, Ministarstvu kulture-Konzervatorskom odjelu u Zadru, osobito Miljenku Domjanu i brojnim dobročiniteljima.

Spomendan rušenja karinskog samostana inicijativa je gvardijana fra Petra Klarića i ubuduće će se obilježavati svake godine 13. veljače, na dan kad je 1993. g. srušen. “Organiziramo ovaj spomen-skup s namjerom da se kroz naraštaje ponavlja kao osobni i kolektivni napor srca i uma; da se trajno sačuva spomen na rušenje samostana i crkve u Karinu i kao memorija na žrtve najizvrsnijih sinova hrvatskog naroda. Želja nam je da franjevački samostan bude riznica nacionalne i vjerničke memorije koju ćemo obnavljati svake godine. Nadamo se da će naraštaji za nama crpsti snagu iz ovog trezora svetih uspomena i uzeti najbolje i najljepše što hrvatski narod baštini“ rekao je gvardijan Klarić uvodno na misi. Fra Petar je polovicom studenoga 2016. g. pokrenuo ideju za taj spomendan, potaknut danima sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje. Tada je pomislio da s obilježavanjem treba započeti i u Karinu kao dio cjelokupne memorije na hrvatsko stradanje u Domovinskom ratu. Događaj su organizacijski priredili gvardijan fra Petar i fra Ivan Nimac koji trenutno djeluju u samostanu, general bojnik Mladen Fuzul i suradnici. „Sjećamo se što je bilo, ali imamo i pogled u budućnost. Samostan je obnovljen, idemo radosni u budućnost, ali ne zaboravimo što se dogodilo. Pripremamo se za 600. obljetnicu ovog samostana iz 15. st. koja će biti 2029. g. To je znak našeg uzleta za budućnost u hrvatskom narodu, državi i svi-

ma koji u njoj žive. Ovaj narod je zasluzio da živi bolje i ljepše“ rekao je fra Petar. U Karinu živi 700 vjernika, u poraću su ga naselili Hrvati прогнani i izbjegli iz BiH, Slavonije i Vojvodine. Ljeti je u njemu više tisuća ljudi, Karin ima i turistički potencijal. Franjevcu puk duhovno i kulturno podižu.

U misi i cjelokupnom programu sudjelovali su i dr. Ante Nazor, ravnatelj Hrvatskog memorijalno-dokumentacijskog centra, predstavnici županijskih, gradskih i općinskih vlasti, civilnih i kulturnih institucija i braniteljskih udružiga. Pjevala je klapa HRM-a Sv. Juraj. Među ostalima, bili su i Ivica Ušljebrka, posebni savjetnik i izaslanik generala Damira Krstičevića, potpredsjednika Vlade RH i ministra obrane, general bojnik Mladen Fuzul, zapovjednik Zapovjedništva za potporu i član Organizačkog odbora za tu proslavu, predstavnici MUP-a, Zadarske i Šibensko-kninske županije, šibensko-kninski dožupan Tomislav Vrdoljak, gradonačelnik Benkovca Branko Kutija, gradonačelnik Obrovca dr. Ante Župan i drugi gradonačelnici, načelnici općina, predsjednici gradskih i općinskih vijeća te izaslanstva Udružga hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata.

Program je počeo hodnjom Hrvatske vojske, braniteljskih udružiga i pridošlih od raskrižja u Donjem Karinu do samostana. Prije mise, kod grobnice na ulazu u samostansko dvorište gdje su tijekom stoljeća pokapani franjevcii, a Srbi su je također bili minirali, fra Petar je predvodio molitvu za pokojne a državna, vojna, civilna i izaslanstva braniteljskih udružiga položila su cvijeće i svijeće.

Nakon mise, sve je sudionike u velikom šatoru kojeg je podigla Hrvatska vojska na polju pokraj samostana, HV počastila grahom kojeg su priredili i na taj način darujući sebe sudjelovanjem u tom svečanom crkvenom i narodnom događaju.

ZADARSKI NADBISKUP BLAGOSLOVIO OBNOVLJENU KNEŽEVU PALAČU

Poticaj i apel da se od nepoštovanja i iseljavanja domaćih stanovnika sačuvaju središnje povijesne jezgre hrvatskih gradova bila je

tema nagovora zadarskog nadbiskupa Želimira Puljića koji je u ponedjeljak 20. veljače blagoslovio Kneževu palaču u Zadru, najistaknutije multimedijalno kulturno zadarsko zdanje. U svečanom trenutku blagoslova tog hrvatskog spomenika kulture iz 13. st. čiji su temelji iz rimskog i kasnoantičkog razdoblja, a granatama je teško oštećen 1991./1992. g. u Domovinskom ratu, nadbiskup Puljić je rekao da je „blagoslov i izraz zahvalnosti ljudima koji su snagom službe primili dragu dužnost i obvezu čuvati i obnavljati našu bogatu i raznoliku kulturnu, povijesnu i vjersku baštinu i približiti je suvremenom čovjeku na razumljiv i moderan način“.

„Blagoslov je i zajednički zavjet prema našim starima koji su s ponosom i ljubomorno čuvali što su naslijedili: crkve, samostane, dvrorce, palače, sakralne i svjetovne prostore u kojima su se sačuvale slike, predmeti, biblioteke i arhivi. Njih danas prepoznajemo kao dio svoje kulture u koju je utisnut naš pečat i obilježje. U tom pokladu otkrivamo i prepoznajemo dušu svog mesta i bitne čimbenike imena i prezimena svoga naroda“ poručio je mons. Puljić, istaknuvši da su spomenici svih vrsta i stilova koji prate povijest jednog naroda i mesta trajan i živi govor koji budi zahvalnost i strahopštovanje gdje otkrivamo dušu grada.

„Nažalost, našom nebrigom, vidimo kako umire duša naših gradova. Umire protjerana iz svog mesta i doma očinskoga. Dijelim tjeskobu sugrađana zbog nepodnošljive buke i galame u gradu, čiji žitelji organizatore tih bučnih manifestacija nazivaju suvremenim nasilnicima. No, oni imaju i nečije dopuštenje. Razlozi koje plasiraju, da se ‘oživi stari dio grada’, ne

pije vodu. Naprotiv, stvaraju se savršeni mehanizmi da ljudi za par godina napuste zadarski poluotok, kao što se već dogodilo Dubrovniku, koji sad bez živih ljudi postade običnom kulisom za filmove, kako se i ovih dana snima film o Robin Hoodu“ upozorio je nadbiskup Puljić. Poželio je da nas „Bog sačuva od takvog scenarija“, da povjesne gradske jezgre ostaju bez ljudi napuštanjem stanovnika.

Zadar je poput drugih mediteranskih gradova od Dubrovnika do Poreča, bio i ostao uzor sklada i stvaranja sinteze društvenog, kulturnog i religioznog okruženja, rekao je nadbiskup, upozorivši: „Taj sklad i sinteza, osjećamo, danas su narušeni. Ne ideologijama od jučer, već od nas samih“. Kao „sljednici velikog blaga koje su nam ostavili naši očevi, malo po malo gubimo poštovanje najprije prema čovjeku, a onda i strahopoštovanje pred djelima ruku njegovih u kulturi, umjetnosti i sakralnosti. Naši su gradovi imali svoju dušu koju smo prepoznавали po bedemima i palačama, kalama, kupolama i tvrđavama. Na trgovima se čuo tihi šušur ili gitara, ugodan razgovor ili pjesma klape koja dušu krije.“

Zadnji je čas da se trgnemo i spašavamo dušu grada. Blagoslov Kneževe palače vidan je i vrijedan doprinos u tom vidu“ rekao je mons. Puljić, potaknuvši da se usvaja antropologija koja vrednuje čovjeka i ne prihvata ‘poslovanje bez morala, bogaćenje bez rada, politiku bez načela’, kako je pisao Mahatma Gandhi. Čovjek treba biti u središtu pozornosti, a on je u trajno čežnji i nostalгиji za vječnim i Apsolutnim, rekao je nadbiskup, podsjetivši na misao sv. Ivana Pavla II. da u čovjeku drijema ‘izvanpovije-

sna stvarnost koja je izvor njegove ljudskosti.

„Crkva, kao čuvarica tog neprocjenjivog blaga, živi od te istine o čovjeku. S poštovanjem prema čovjeku i strahopoštovanjem pred djelima ruku njegovih, molimo neka Božji blagoslov prati Zadar i njegove žitelje. Neka svi koji dođu u Zadar i prođu dvoranama Kneževe palače ponese sa sobom lijepo dojmove o gradu smiraja, umjetnosti i kulture. Neka osjete kako stanovnici Zadra i okolice vole i poštuju svoje mjesto, bore se i kulturom za svoj grad, za čovjeka u izgradnji bolje i podnošljive budućnosti“ potaknuo je nadbiskup, rekavši da se u Zadru osjeća umješno pletivo umjetnosti, vjere i kulture.

„Usprkos silnim stradanjima, Zadar je sa svojim vrijednim stanovnicima razvijao skladan odnos privatnog i javnog, svjetovnog i profanog. Upravo zahvaljujući zdravom odnosu vjere i kulture, njeni zaštitnici nisu ‘klerikalizirali’ kulturno nasljeđe, društvenu, političku, znanstvenu, sportsku ili neku drugu stvarnost u gradu“ rekao je mons. Puljić, dodavši da je Crkva stoljećima suradivala s umjetnicima i poticala ih da stvaraju i uljepšavaju sjaj Božje prirode, na čemu im je trajno zahvalna.

„Obred blagoslova obnovljenih prostora i umjetničkih djela koja smo u nasljeđe primili, izraz je naše zahvalnosti prema svima koji su ta djela zamislili, stvorili i nama darovali, ujedno i izraz grada koji leži na gori pa ga se ne može sakriti. U njemu svjetiljke kulture još uvijek plamte, pa ih se ne stavljaju pod posudu, nego na svjećnjak da svijetli svima“ rekao je nadbiskup. Istaknuo je da stvaratelji umjetničkih djela iz prostora nebeske liturgije komuniciraju s nama po djelima svog uma i umjetnič-

kog dara.

„Odgovorni voditelji znanstvenog, kulturnog i društvenog života imali su osjetljivost za umjetnost i kulturu, pa su se opirali strujama nasilne deložacije sakralnog, osobito u vremenima žestokih ideologija 20. st. Tada je bila ranjena i u rastu ometena sinteza zdravog međuodnosa vjere i kulture koja je stoljećima rađala i stvarala umjetnička djela“ podsjetio je nadbiskup, zahvalan zadarskom gradonačelniku Božidarju Kalmeti na pozivu da blagoslovi to djelo ljudskih ruku koje raduje stanovnike Zadra i Hrvatske.

„Dolazak predsjednika Vlade RH sa suradnicima i ministrima na otvorenje pokazuje značenje kulturnog događaja obnove i otvorenja Kneževe palače“ rekao je mons. Puljić, poželjevši da ljudski napor bude ispunjen Bogom i utječe se vječnoj ljepoti, dok umjetnost na jedinstveni način otkriva sjaj istine.

U budućnosti će Kneževa palača, sa susjednom Providurovom palačom čija obnova slijedi, imati funkciju Baštinskog muzeja koji će na jednom mjestu okupiti sve odjele sadašnjeg Narodnog muzeja Zadar. Narodni muzej Zadar osnovan 1832. g. među najstarijim je muzejima u Hrvatskoj. Ima oko 80 000 predmeta, a u Kneževoj palači je sad izloženo njih 1100. Zadar je ovime dobio reprezentativan izložbeni prostor i koncertnu dvoranu najsuvremenije tehnologije, modernu multimedijalnu dvoranu, prostor za održavanje raznih kulturnih događaja, interaktivnih predavanja i radionica.

Do svoga oštećenja u napadima na Zadar 1990.-ih, Kneževa palača, najviše razorena

zgrada u Domovinskom ratu u Zadru, bila je središte kulturnog života gdje su se nalazili Gradska knjižnica, Glazbena i baletna škola, koncertna dvorana, dom pjevačkog društva Zoranić. Tu je do 2014. g. i preseljenja u novi studio HRT-a, djelovala i Radio postaja Zadar Hrvatskog radia.

U Domovinskom ratu Kneževa palača pogodjena je s osam granata velikog kalibra koja su narušila njenu cjeloku

pnu statiku i konstrukciju, krov, sve prostorije i inventar. U ljeto 1999. g. počela je obnova građevine kao njena treća treća povijesna obnova. Projekt pod nazivom ‘Obnova i turistička valorizacija kulturno-povijesnog kompleksa Kneževe palače’ vrijedan 44 milijuna kuna, kao četvrta obnova palače u povijesti, počeo je 2. listopada 2014. g. Projekt je s 36 milijuna kn financiran nepovratnim sredstvima iz europskih fondova, po čemu je zadarska Kneževa palača kulturni objekt u Hrvatskoj u kojem je EU uložila najviše sredstava.

Svečanost blagoslova pjesmom je obogatio Katedralni zbor sv. Stošije pod ravnanjem mo. Žana Morovića, u pratinji Dragana Pejića. Već u deset dana od njenog otvorenja, Kneževu palaču je pohodilo deset tisuća posjetitelja. „Nakon 26 godina, nešto što i nije smjelo biti srušeno, obnovljeno je. Svi kulturni događaji održani nakon otvorenja palače popunjeni su do zadnjeg mjesta, što pokazuje koliko Zadranima i gostima znači takav sadržaj i kakvo je to mjesto kulture“ rekao je gradonačelnik Kalmeta.

U događaju su sudjelovali i dr. Dijana Vican, rektorica Sveučilišta u Zadru, Renata Peroš, ravnateljica Narodnog muzeja Zadar, Dina Bušić, ravnateljica Koncertnog ureda Zadar, generalni vikar Zadarske nadbiskupije mons. Josip Lenkić, mons. dr. Pavao Kero, vikar za kulturu zadarske nadbiskupije i ostali.

BIBINJE: HUMANITARNA AKCIJA ‘KORAK ZA KREŠIMIRA’

‘Korak za Krešimira’ naziv je humanitarne materijalno-duhovne uspjele akcije u sklopu koje je u sportskoj školskoj dvorani Bibinje u nedjelju 26. veljače održan prigodan koncert

kojeg su prisustvom podržali i bibinjski župnik Zdenko Milić i poznati bibinjski svećenik o. Grgo Sikirić. Kupnjom karte i dobrovoljnim prilozima na koncertu posjetitelji su prikupili 40 000 kn i pomogli Krešimira Mirkova (24) iz Bibinja koji je u prosincu 2015. g. doživio automobilsku nesreću nakon čega je ostao ne-pokretan.

Na koncertu je bila i Bernardica Mirkov, Krešimirova majka koja je posjetiteljima i izvođačima zahvalila za pruženu pomoć sinu. Poželjela je svima Božji blagoslov i izrazila nadu da će Krešimira dotaknuti Božja milost zazvana i tim koncertom, jer se mladić povukao i teško se nosi s posljedicama nesreće.

Nakon nesreće, Krešimir je bio dugo u kritičnom stanju na intenzivnoj jedinici u zadarskoj bolnici i petomjesečnoj rehabilitaciji u toplicama. Koncert je bio i molitvena podrška oporavku Krešimira potrebnog tjelesnog i duhovnog ohrabrenja. Da se to i dogodilo, potvrđuje da je nakon što mu je majka Bernardica prenijela dojmove s koncerta, upućenu molitvu i podršku mnogih, Krešimir prvi put nakon nesreće izašao iz svoje kuće u Bibinjama, imao je volje ustati iz kreveta i ohrabren, u Zadru je obavio potrebnu dokumentaciju kako bi savladao buduću sposobnost vožnje automobila kao invalid.

Na koncertu su nastupili Đani Maršan, Ivica Sikirić Ićo, Zbor mladih Magnificat iz Bibinja, Mladi župe Belafuža, Antonio Sekula, Magnificat, sastav HKUMST-a Zagreb, Amenda Stošić i prijatelji te iz Zagreba Zvonimir Kalić i s. Dijana Lončarek koja je jedan splet pjesama izvela i s bogoslovom Matijom Sliškovićem. Dramska

sekcija HKUMST-a Zadar pod vodstvom Renata Pizeka izvela je scenski prikaz 'Nevidljivi prijatelj' koji govori kako se osoba u trenucima prije smrti predaje Isusu.

Prikupljenim sredstvima želi se pomoći adaptacija automobila koja će olakšati Krešimiru bolju mobilnost i lakše funkcioniranje u svakodnevici, nabava invalidskih kolica koje se mogu sklopiti i drugih pomagala te pomoći obitelji. O Krešimiru brine samohrana majka Bernardica koja kao medicinska sestra, zbog vlastitih zdravstvenih teškoća, radi četiri sata dnevno u Općoj bolnici Zadar.

Majci Bernardici koja ima još dvije kćeri potrebna je pomoći. Organizator akcije je Hrvatska katolička udruga medicinskih sestara i tehničara Zadar te je za pomoći i sudjelovanje svima zahvalila s. Melhiora Biošić, počasna predsjednica te udruge.

Na koncertu su posjetitelji za dobrovoljni prilog za Krešimira zauzvrat dobili srca i razne rukotvorine s biblijskom i duhovnom porukom koje su izradili volonterska likovna radionica 'Pinel' Ekonomске škole u Zadru, štićenici Doma za stare osobe Zadar i Jasmina Bašić.

Obitelj je i dalje može pomoći uplatom na račun OTP banke IBAN: HR3924070001500318721. Koncert su dolaskom podržali i bibinjski župnik Zdenko Milić i poznati bibinjski svećenik o. Grgo Sikirić.

Uzoriti gospodine kardinale Josipe Bozaniću, Preuzvišeni oci biskupi Valentine, Ivane i Mijo, Braćo svećenici, redovnice i redovnici, i Kristovi vjernici laici!

Msgr. Želimir Puljić – II. sinoda Zagrebačke nadbiskupije: „Crkva zagrebačka u slavljenju Kristova otajstva“

1. Zahvaljujem uzoritom kardinalu Josipu Bozaniću na ljubaznom pozivu doći i uputiti riječ pozdrava u prigodi drugoga zasjedanja Druge sinode Zagrebačke nadbiskupije koja se odvija pod motom: „Crkva zagrebačka u slavljenju Kristova otajstva“. Sinodalni događaj jedne partikularne Crkve nadilazi njezine granice i osjeća se i u susjedstvu. Stoga ne krijem osjećaje radosti što barem za kratko mogu biti s vama i prenijeti pozdrave i dobre želje u svoje ime, kao i u ime Hrvatske biskupske konferencije kojoj predsjedam.

Od srca čestitam pastiru ove partikularne Crkve što je sa svojim suradnicima prije 15 godina (10. veljače 2002.) otvorio rad Druge sinode Zagrebačke nadbiskupije, koja, evo, ide prema svome završetku. U njezinom hodu uz Nadbiskupa i njegove pomoćne biskupe osobitu ulogu imali su i imaju svećenici, kao „mudri suradnici biskupskog reda“, te predstavnici redovništva i Kristovih vjernika laika. Pod geslom „Hodimo u novosti života“ svi su se aktivno uključili kako bi dinamizam crkvenih snaga poslužio izgradnji i ostvarenju zajedništva u partikularnoj svetoj Crkvi Zagrebačkoj.

U vidu poziva i kardinalove ljubazne zamolbe uputiti riječ pozdrava nazočnim članovima, pročitao sam informativno izvješće kako je pripremljen „Radni dokument“ koji je objavljen u listopadu 2015. kao pomoć i sredstvo članovima Sinode za sinodska zasjedanja. Vidio sam da je uz 18. obljetnicu proglašenja blaženim kardinala Alojzija Stepinca (u listopadu 2016.), usvojen Pravilnik Druge sinode Zagrebačke nadbiskupije. A kada je početkom studenog 2016. godine završen izbor članova Sinode (175), euharistijskim slavlјem, 8. prosinca 2016., otvoren je rad Druge sinode Zagrebačke nadbiskupije, poslije devedeset godina održanja Prve Sinode 1925. Prva pak sjednica s radnim naslovom „Crkva

zagrebačka u djelu evangelizacije“ održana je 9. i 10. prosinca 2016. godine. Korisno mi je bilo saznati kako je tijekom daljnje i bliže priprave izlazio „Glasnik Druge sinode“ u nakladi od 65.000 primjeraka, te da je bilo tiskano dvanaest knjižica sinodskog niza s duhovnim, katehetskim i informativnim obilježjem. A uz to održavale su se katehetske pripreme kroz četiri godine s vjeronaučnim natjecanjem za učenike viših razreda osnovne i nižih razreda srednjih škola pod nazivom „Naš put prema Sinodi: slika Crkve Drugog vatikanskog sabora“. Tako je crkva zagrebačka kroz pripremno razdoblje skupa hodila, raspravljala, družila se i molila. I to na sinodalan nači.

2. A riječ „sinoda“ upravo to označava, „skupni hod“ (syn-hodos), kod čega svi članovi Božjega naroda, svećenici i vjernici laici pod vodstvom biskupa skupa mole i razmišljaju, hode i raspravljaju. S osjećajem radosti, slobode i pune odgovornosti u ovdašnjem trenutku hodocasnike povijesti. Svi oni u svjetlu Objave i Riječi Božje proučavajući znakove sadašnjeg vremena, te vođeni poticajima Duha Svetoga nastoje vjerom i ljubavlju objaviti svojim suvremenicima vjeru u Uskršnuloga Gospodina dok on ne dođe. To je zapravo vjera „putnika, hodocasnika“ koji su svjesni milosnog stanja naći se u Kristovoj lađi koja plovi bespućima svijeta. Nju prepoznajemo u ona četiri bitna obilježja „jedne, svete, katoličke i apostolske Crkve“, s primjerenim zajedništvom kako ga Luka opisuje u Djelima Apostolskim („bijahu postojani u zajedništvu“, 2, 42; i „sve im je bilo

Foto: Tiskovni ured Zagrebačke nadbiskupije

- zajedničko”, 4, 33).
- Takvom obliku života najbliži je onaj koji nalazimo u obitelji gdje sustolnici jedni s drugima razgovaraju i jedni druge obogaćuju, te vode brigu jedni o drugima. Očitovanje, dakle, i ostvarenje zajedništva zbiva se kod stola. A stol i blagovanje (euharistija) pratit će kršćane kroz stoljeća kao vidljivi znak i središte njihovoga rasta. Isus nije htio Crkvu kao „masu, organizaciju ili pak kao nadgradnju društva”. Ne. Želio je neka njegovi budu „zajednica braće i sestara” (Mt 23, 8), zajednica stola i blagovanja, zajednica dobara i međusobne ljubavi. Zato Luka i veli da je „u mnoštvu onih, koji su prigrili vjeru, bilo jedno srce i jedna duša”, te kako „nitko od njih nije zvao svojim ništa od onoga što je imao, nego im sve bijaše zajedničko” (Dj 4, 32). U opisu prve kršćanske zajednice, dakle, osjeća se obiteljsko ozračje i opis vrijednosti koje bi trebale resiti naše obitelji. Ali, i Crkvu koja je velika Božja obitelj. Luka je ta obilježja sročio u četiri bitne odlike, pa zapisao: „Bijahu postojani u nauku apostolskom, u zajedništvu, lomljenju kruha i u molitvama” (Dj 2, 42). U tom vidu čini mi se kako ovo zasjedanje obuhvaća temeljni dio “Radnog dokumenta”.
3. Kad je Crkva opremljena „obilježjem postojanosti i zajedništva“, ona je kadra biti kvasac i sol zemlje, te predstaviti se svijetu i reći kako je ona zapravo „produljeno Kristovo Utjelovljenje“ u povijesti. Neki od komentatora Drugoga Vatikanskoga Sabora vele da je retoričko pitanje: Crkvo Božja tko si i kako ćeš se predstaviti svijetu?, iznjedrilo dva koncilska dokumenta: Dogmatsku konstituciju „O Crkvi“ (Lumen Gentium), te pastoralnu konstituciju „O Crkvi u suvremenom svijetu“ (Gaudium et Spes). Temeljem tih dviju konstitucija moglo bi se reći kako se Crkva ponazočuje u svijetu na četiri načina i oblika:
- Ona je najprije pozvana svojim naukom i dje-lovanjem davati smisao i tumačenje povijesti. I ona to čini navještajem spasenja i otkupljenja po smrti, križu i uskrsnuću Krista Gospodina. To je „kerigma“ kojom se obznanjuje svima kako „nema drugog imena pod kapom nebeskom u kojem nam se spasiti, osim imena Isusa Krista“ (Dj 4, 12).
 - Pred izazovima tehnike koja često zarobljava, a čovjeka „gospodara tehnike“ uvodi u napast da i on druge zarobljava, pa njima „gospodari i manipulira“, Crkva se osjeća pozvanom zalagati se za novi način života. Ne vladanjem, gospodarenjem ili ne daj Bože manipuliranjem, već „služenjem i zauzimanjem za drugoga“. To je „kraljevstvo Božje“ koje je Isus navješćivao, a koje se ostvaruje „u ljubavi i bratskom služenju“, koje se na grčkom opisuje kao „diakonia“.
 - Čovjeku, po prirodi društvenom biću, potreban je drugi kako bi i sâm preživio. Dok se druga živa bića lako „snađu i prežive“, čovjeku je „drugi“ (majka, otac, učitelj, odgojitelj) potreban kao nužna pratnja kroz dugi niz godina, kako bi ga se odgojilo i pripremilo za zajednički život i rad. Crkva, kao dobra majka i učiteljica, trudi se svojim zauzimanjem odgovoriti na vjekovne težnje čovjeka za zajedništvom, pa svojim naukom, askezom i svetim sakramentima, posebnice euharistijom, ona stvara predpostavke za život u bratstvu i zajedništvu (na grčkom „koinonia“).
 - Ima još jedna dimenzija Crkve koju prepoznajemo u njezinim svetim slavlјima kada se „naviješta punina života“ (Ef 1, 23). Pred kruštim ograničenjima racionalnosti, kao i pred stvarnošću koja ljude lišava slobode i često osuđuje na odbačenost i samoću, Crkva nudi ozračje „slobode djece Božje“; ozračje „slobode za koju nas je Krist oslobođio“ (Gal 5,1), pa mu u svečanim liturgijskim obredima „kličemo slavu i hvalu“. A liturgija je služba koju netko pred Bogom obavlja u ime naroda, u ime zajednice. „Leitourgéin“ znači obavljati javnu službu u korist naroda pri čemu liturgija biva „bogoslovje s vidljivim znakovima posvećivanja Crkve“ (usp. Heb 10,11).
 - 4. Sinoda je „zajednički hod“ mjesne Crkve, koja skupa hodi i razmišlja, te povezuje različite stvari u jednom sustavu. Ona ne samo povezuje, već skladno i umješno umrežuje spomenuti navještaj, služenje, zajedništvo i liturgiju. A njezini članovi, koji su čuli i prihvatali Kristov poziv „budite savršeni i sveti“, osjećaju zajedničku potrebu, volju i želju kao hodočasnici i učenici Riječi Božje prepoznavati i proučavati znakove vremena. Tako će, nošeni

vjerom i ljubavlju dok „zajednički hode“, biti kadri naviještati da se Isus radi nas ljudi i radi našega spasenja rodio, muku podnio i slavno od mrtvih uskrsnuo.

Dok zahvaljujem Božjoj Providnosti što sam u jednom trenutku hoda ove svete crkve Zagrebačke našao se i ja „na putu s Vama“, dragi članovi Sinode, koji u ovom dijelu razmišljate o temeljnim istinama vjere, o „slavljenju Kristova otajstva“, dopustite mi „promucati“ nekoliko završnih želja uz izraze poštovanja i bratske solidarnosti.

- Neka se raduje srce vaše, poštovani članovi ovoga osobitoga zbora vjernih, jer ste privilegirani u slobodi i odgovornosti razmišljati, diskutirati i reći ono na što vas Duh Božji ovoga trenutka potiče i što vam poručuje.
- Neka vam On, koji je uzrok i temelj naše nade, pomogne prepoznavati i graditi Crkvu koja svojim naukom i djelom pruža smisao i tumačenje povijesti. A navještajem spasenja i otkupljenja (kerigma) po smrti i uskrsnuću Krista Gospodina vjeruje i ispovijeda da nam se samo u njemu i po njemu spasiti (Dj 4, 12).
- Zajedničko pak iskustvo hoda u vjeri neka vas još više oduševi zalažati se za novi način života. Ne zapovijedanjem i vladanjem, već „služenjem i zauzimanjem za druge“, posebice one koji su slabici i u nevolji. To je „kraljevstvo Božje na ovoj zemlji“ koje se stvara „ljubavlju i bratskim služenjem“ (diakonia).
- Poželio bih na koncu da svojim skupnim hodom osjetite i doživite kako je lijepo „kao braća živjeti zajedno“ (koinonija), moliti i razmišljati. A posebice s osjećajem bratstva i zajedništva svečanim obredima „klicati slavu i hvalu“ (liturgia) Onomu od kojega dolazi svaki dobar dar. Neka je blagoslovлен hod članova ovoga časnoga zbora, Druge sinode Zagrebačke nadbiskupije, koji već mjesecima skupa „hode i ne more se“ (Iz 40, 31). S izrazima osobitog poštovanja i zahvalnosti.

† Želimir Puljić, nadbiskup zadarski

Predsjednik Hrvatske biskupske konferencije

Zagreb, 24. veljače 2017.

KORIZMENA AKCIJA ZADARSKE NADBISKUPIJE ZA KUPNJU APARATA ZA ZRAČENJE U OPĆOJ BOLNICI ZADAR

Zadarska nadbiskupija svojom ovogodišnjom korizmenom akcijom pomaže potrebe oboljelih od zločudnih bolesti, želeći konkretno podržati djelovanje Lige protiv raka i Onkološkog odsjeka Opće bolnice Zadar. Korizmena akcija ove je godine namijenjena za kupnju linearnog akceleratora. To je aparat za zračenje koji košta oko četiri milijuna eura, odnosno trideset milijuna kuna. „Nakon uspješno provedene Korizmene akcije 2016. g. koja je bila namijenjena za kupnju novog ultrazvuk-aparata na Neonatološkom odjelu Opće bolnice Zadar, želja nam je i ove godine potaknuti sve da se kroz korizmeno odricanje uključimo u još jednu akciju usmjerenu za dobrobit nas i oboljelih bližnjih u našoj sredini“ potiče zadarski nadbiskup Želimir Puljić u pozivu upućenom svim župnim uredima u Zadarskoj nadbiskupiji, osnovnim i srednjim školama i vjeroučiteljima koji animiraju djecu na sudjelovanje u akciji te općinama i gradovima u Zadarskoj županiji.

Naime, u Zadru ne postoji objedinjeno onkološko liječenje pacijenata. Postoji mogućnost za kemoterapiju, ne i za zračenje. U zadarskoj bolnici ne postoji taj aparat za zračenje, a na njegovu nabavu već je nekim akcijama prikupljanja sredstava potaknula Liga protiv raka Zadar. Po medicinsku uslugu aparatom za zračenje pacijenti iz Zadarske županije moraju odlaziti u veće centre, Zagreb, Split, Rijeku. Terapija za oko 50 % zločudnih bolesti je zračenje. „Smatramo da se u Zadru zbog njegove veličine i velikog upliva pacijenata i iz susjednih županija, treba objediti onkološko liječenje pacijenata u zadarskoj Općoj bolnici. Za to nam treba taj akcelerator. Liga protiv raka, nakon uspješno provedene akcije ‘Protiv raka u dva koraka’ uz potporu udruga, ustanova u zdravstvu i 13 580 građana Zadarske županije, u suradnji s Općom bolnicom Zadar otvorila je poseban račun za prikupljanje sredstava za kupnju aparata za zračenje onkoloških bolesnika. Sav novac koji se donira preko raznih akcija za tu namjenu ide u taj fond. Dosad je prikupljeno oko 300 000 kn“ kaže dr. Branko Dukić,

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

procelnik Službe za ginekologiju i porodiljstvo Opće bolnice Zadar, subspecijalist ginekološke onkologije.

Dr. Dukić navodi kako Liga ima i jedan stan u vrijednosti oko milijun kuna, a Opća bolnica Zadar dobila je i kredit iz EU fondova u iznosu od pedeset milijuna kuna. S tim sredstvima uskoro započinje gradnja zgrade u kojoj će biti smješten i Onkološki odjel, no u ta sredstva nije uključen trošak aparata za zračenje. "Problem je i sustav zdravstva koji nam još ne dozvoljava da to imamo, ali mi idemo u pravcu da sve te dozvole dobijemo. Najbitnije za nas je i s Korizmenom akcijom senzibilizirati javnost, da možemo kupiti linearni akcelerator. Svaka donacija je dobrodošla" kaže dr. Dukić, ističući da je cilj svih akcija Lige senzibiliziranje što više pojedinaca, ustanova, gospodarstvenika i ljudi koji žele pomoći toj plemenitoj nakani. Na Odsjeku onkologije u Zadru radi pet onkologa. Dr. Dukić izražava nadu da će se organizirati Onkološki odjel i kupiti linearni akcelerator. "Pomognite Ligi protiv raka Zadar i Općoj bolnici Zadar nabaviti aparat za zračenje onkoloških bolesnika uključenjem i u Korizmenu akciju Zadarske nadbiskupije. U ime svih koji su se već uključili u prikupljanje sredstava, nadasve u ime onkoloških bolesnika, svima zahvaljujemo na pomoći koju ćete nam pružiti" poručuje dr. Dukić. Taj aparat je neophodan kako bi se liječenje onkoloških bolesnika Zadarske županije upotpunilo, da ne budu izloženi troškovima odlaska na zračenje u Split, Rijeku i Zagreb. "Odlazak na zračenje u druge gradove uključuje cijelu obitelj. To je finansijski izdatak, ali i organizacijski problem kad se cijela obitelj treba reorganizirati. Na godišnjoj razini to je oko dvjesto bolesnika. Broj oboljelih od tumora u Zadru sve je veći. Svake godine otkrije se oko tisuću novooboljelih od karcinoma u Zadru. Unazad deset godina taj broj je bio oko petsto novooboljelih godišnje, dupli je porast. Najčešći karcinomi su pluća i probavnog takta" kaže dr. Dukić. U muškaraca su vodeći tumori pluća, prostate i debelog crijeva, a u žena dojke, debelog crijeva, pluća, vrata maternice.

Broj zločudno novooboljelih u Zadarskoj župa-

niji od 1997. do 2014. g. povećao se za 70% (sa 536 novooboljelih u 1997. g. na 910 novooboljelih u 2014. g.). Broj umrlih od zločudnih bolesti u Zadarskoj županiji u razdoblju od 1997. do 2015. g. povećao se za 105% (sa 289 umrlih u 1997. g. na 593 umrle osobe u 2015. g.). Tumori su 1997. g. činili 19% u ukupno umrlima, a 2015. g. 29% u ukupno umrlima.

Župnici u korizmi na različite načine, postavljanjem posebne kutije za to, milostinjom, animacijom i na druge načine prikupe sredstva kojima su proteklog više od desetljeća uspješno pomognute razne zdravstvene i socijalne potrebe u Zadarskoj nadbiskupiji. Pomogle su se i misije gdje djeluju hrvatske misionarke, Vukovar i Crkva u BiH. "Korizma nam svake godine daje jedinstvenu priliku da dublje razmišljamo o smislu i vrijednosti svog kršćanskog života. Tijekom tog vremena poziva nas da uz molitvu i duhovnu obnovu budemo milosrdniji prema drugima, čineći konkretna djela ljubavi i dijeleći svoja dobra s potrebnima. Župnike molim neka akciju provode tijekom cijele korizme na način koji najbolje odgovara prilikama u župi. Nabavom tog uređaja osigurali bi se preduvjeti kako bi se cijelokupna onkološka terapija mogla pružiti i pacijentima u Zadru" poručuje nadbiskup Puljić, u zahvalnosti vjernicima nadbiskupije i ljudima dobre volje koji svake godine pokažu suosjećanje izdvajajući sredstva za potrebe koje su trajno u službi ljudi, kojima Nadbiskupija pomaže opće dobro zajednice.

Svi koji žele sudjelovati, prilog mogu dostaviti u župni ured ili uplatiti na žiro-račun s naznakom: 'Za nabavu linearnog akceleratora na Onkološkom odjelu Opće bolnice Zadar': Nadbiskupski ordinarijat Zadar HR5324070001100041082
Poziv na broj: HR02 00755877 – 536

IZ ŽIVOTA SJEMENIŠTA

Susret ministranta

Ovaj vikend u sjemeništu je održan prvi susret ministranata u školskoj godini 2016./2017. Na ovom susretu sudjelovali su ministranti Benkovačkog, Novigradskog i Zemuničkog dekanata, tj. ministranti župa Benkovac, Kistanje, Posedarje i Gorica.

Okupljanje ministranata započelo je u subotu 4. veljače u 10 sati. nakon što su se ministranti okupili upoznali smo ih sa sjemeništarcima i Sjemeništem. Nakon kratkog upoznavanja slijedio je susret s rektorm don Antonom Dražinom koji im je pričao općenito o Sjemeništu i o njegovoj bogatoj povijesti. Nakon toga ministranti su „istražili“ Sjemenište gdje su uz smijeh i radost dočekali zaslужeni ručak. Poslije ručka nekolicina sjemeništaraca i svi ministranti pošli su na igralište gdje su, podijeljeni u ekupe odigrali kratki nogometni turnir. Najveće umijeće u nogometu pokazala je ekipa Sv. Rafael, kojima ovim putem čestitamo. Poslije zabavnog nogometa, ministranti i sjemeništari su se vratili u Sjemenište gdje se održao kviz i razgovor sa sjemeništarcima. Navečer je uslijedila sveta krunica i mogućnost svete isповijedi. Poslije večere ministranti su zajedno s sjemeništarcima gledali film.

Novi dan smo započeli svečanom jutarnjom u sjemenišnoj kapelici. Poslije doručka ministranti su se upoznali sa Klasičnom gimnazijom koju pohađa većina sjemeništaraca. Uslijedila je šetnja gradom, koju smo završili sv. Misom u Katedrali gdje su svi ministranti zajedno s par sjemeništaraca ministrirali. Misu je predvodio župnik Katedrale don Josip Radoica Pinčić u koncelebraciji don Ante. Župnik je u svojoj propovijedi istaknuo da je vjera bez djela ništa, te da trebamo svojim ponašanjem i djelima biti na uzor drugima. Poslije Mise vratili smo se u Sjemenište gdje smo u nazočnosti oca Nadbiskupa zajedno s roditeljima ministranata ručali. Nakon toga, ministranti su sa novim iskustvom, i prijateljstvom otišli svojim kućama.

SADRŽAJ

Uvodna riječ	3
SVETA STOLICA	5
Poruka pape Franje za Korizmu 2017.	5
HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA	7
Poruka Vijeća HBK za život i obitelj u povodu Dana života 2017.	7
Poruka prigodom Dana posvećenog života 2017.	9
Poslanica predsjednika Hrvatskog Caritasa msgr. Josipa Mrzljaka	10
Priopćenje s izvanrednog zasjedanja HBK	12
Priopćenje s 19. zajedničkog zasjedanja HBK i BKBiH	12
 ZADARSKA NADBISKUPIJA	14
Nenasilje – stil rada i djelovanja za mir u svijetu	14
Pastirima budnima i u iščekivanju te mudracima u traženju, dogodilo se Bogojavljenje	15
Krštenjem zamilovani i postali djecom Božjom	16
Isusov govor u dolini suza	18
Dan Posvećenoga života – Vi ste sol zemlje i svjetlo svijeta	19
Nadbiskupov govor uz obred blagoslova Kneževe palače	21
Svećenička skupština 15. veljače 2017.	23
Svećeničko zajedništvo života, rada i poslanja	25
Sto sedamdeset i pet godina Matice hrvatske - čestitka	29
ODREDBE	31
KRONIKA	40
IZ ŽIVOTA ZADARSKE NADBISKUPIJE	42
IZ ŽIVOTA SJEMENIŠTA	83